Samlade dikter af Euphrosyne. Första delen

Bokutgåva

N. M. Lindh, Örebro 1831.

Prolog.

Liksom en dotter åt sin Moder gifver De första, små försöken af sin konstflit: Så helgar äfven jag, o Fosterland! Dig blygsamt och förtroligt dessa blad.

När dina Söner tusenfaldigt dela Triumfen af din ära, och sin hyllning Dig bjuda få med kraftens djerfva lager, Förherrligad af tankans höga värf; Är Qvinnans lott, att på sin enkla bana — Så inskränkt, som en blommas lif på tufvan! — Blott drömma om en omärkt stilla frid.

Jag ägde också aldrig större fordran, När mot min framtids fjerrglas ögat log: Men Ödet leker med hvart hopp, hvar önskan; Och hjertats böjelser bepröfvas, vexla, Tills de, lik veka blad, af höstens vindar Från stjelken ryckta, vidt i rymden spridas Från nejd till nejd, vid himlens tårefloder, Att lemna plats åt en föryngrad knoppning, — Tilläfventyrs — en mera herrlig vår.

Så kallas oförmodadt fram i dagen Ej sällan månget frö, som djupt i slummer Af sinnet gömdes, tills dess aning väcktes: Men om det en gång ock skall blomstra, mogna, Så bör det skyddas och för kölden skonas; Ty värman blott den späda brodden lifvar Och höjer den från låga mullen opp.

Var ej så grym, som denna lärare, Som ryckte spefullt ur discipelns händer De plantor, dem han öfver berg och dalar Med fara och med möda hunnit samla, Att lägga in i sitt herbarium — Och sade, höglärdt trampande på blomstren: ”Gå inom fyra väggar att studera, Och spill ej tiden bort med olönt möda!”

Är ej Naturens hjerta just den boken, Som själens öga först studera bör? Har ej hvart sinne claven till hvar bokstaf I detta alfabet? Att uppenbara Dess dolda chiffer-skrift — hvem kan det väl, Om icke Dikten? och är Dikten ej Ett gudabarn, som älskar barnslig fröjd?

Tro ej, mitt fosterland! att jag vill trängas Bland skaran af de stridande Clienter, Som vakta porten af ditt Sångartempel. Med dem jag visst ej vill, och ej med någon, Liksom bland foglar sker i trånga burar, Slåss om det öfra rummet. Den som först Högsätet når, må sina fjädrar yfva Och sjunga bäst han kan! Jag smyger gerna I någon vrå och qvittrar för mig sjelf; Nöjd, om i skuggan någon vän vill lyssna Och dela hjertats toner från min luta, Der känslan för allt Skönt ljudbotten är.

Dock — intet offer är för stort, för litet, Som Dig med helig värma bringas! Dig Må offras allt, hvad lifvet äger huldt: Det ljufvaste hvad Kärleken har anat, Det ädlaste och största Äran tänkt; Ja, för Din skull allena, borde viljan Sin valfart rigta mot det högsta mål.

O, att en sång Dig värd jag kunde höja, Och djupet af min själs musik förklara! Min hand vid lyran skulle salig dröja, Och evig kärlek evigt uppenbara.

CHRISTOPHORUS.

LEGEND.

(Reprobus *på en kulle, med rensel på ryggen och staf i handen. En hydda synes på afstånd, omgifven af palmträd.*)

Reprobus.

Farväl, o min Moder! — — Nu kan du ej mer Likt videt i dalen mig böja; Nu är jag så fri såsom foglarne der, Som vingen mot himmelen höja.

Dock — — kanske du gråter en tår eller två, Med ögat mot blånande fästet? — — Ja, ser du, det var ej så roligt ändå, Att krafsa ut ungen ur nästet.

Lik ensamma trädet på berget, du står; Ej telningen hägnande sluter; Ty fullväxt han är, och hans resliga vår Din fostrande skugga förskjuter.

Farväl då! — — Men bäst är, nu *genast* att gå, Ty hyddan mig vinkar tillbaka — — Hvad? skall *jag* der buga, likt rankorna små, Dem stormarnes örnvingar skaka? Jag blott åt den *Störste i verlden* vill ge Till hyllande offer min styrka: *Min* är du tills vidare, Jord! och skall se Min rätt att din hörsamhet yrka.

————

(Konungen,*med ett jagtfölje, kommer ur skogen.*)

Reprobus
(*till Konungen*).

Säg mig, ett barn ännu på vandringsfärden, Hvar finns den Kung, som störst bland Kungar är, Hvars hjerta aldrig i den vida verlden En skymt af fruktan för en annan bär? En sådan Drott jag vill min styrka läna, En sådan Drott jag vill i döden tjena.

Konungen.

Välan! berätta först ditt lefnadslopp; Du kanske sedan uppfyldt ser ditt hopp.

Reprobus.

I Canaan, der morgonsolen höjer Ur cederskogar opp sitt gyllne klot, Jag föddes. Nu ej mer mitt öga röjer Min moders lilla tjäll, vid bergets fot: Ty *buga* måste jag, hvar gång jag trädde In genom dörrn, och derför borrt jag drog; I hyddan stod jag rak liksom en ceder, Men lågt der var; mig kröker man ej neder.

Du skulle sett, hur' då min mor sig glädde: På golfvet strödde hon de blommors prakt, Den finsta matta öfver bordet bredde, Se'n hon i bägarn bästa palmvin bragt; Jag drack; då vänligt sporde hennes tunga: Hur' smakar det, min son? — Och stum jag gick Att rensa mais, att späda rankor stöda, Samt hösta in den gula täppans gröda.

Och såg jag lundens mogna dadlar gunga, Jag var ej sen att skörda hvad jag såg; Och der jag hörde näktergalar sjunga, Jag drömmande i doftrik skugga låg; Och vaknade, då jag var fullsöfd vorden, Och gjorde åter hvad i hågen föll. Att jag var fri och säll, visst mången finner; Ach! för ett *högre* mål *mitt* hjerta brinner!

Konungen.

Hvad skulle du väl säga, om den man, Du söker, på din första stig du fann?

Reprobus.

Om det är du, jag säger blott de orden: Låt mig få bli din tjenare! — Men är Du ej den *störste* Kung på hela jorden, Jag åter, långt från dig, min rensel bär. Ty lätt du inse bör, att, när jag bjuder Min styrka ut, som är min största skatt, Jag ej för ringa pris den skatt vill sälja: Sjelf fri, jag blott den *friaste* kan välja.

Konungen.

Jag strax tillstädjer dig, hvad du begär; Ej nästa timma mer min egen är. — — Om du mitt öde och ditt eget kände, Du till din moders boning återvände Och der, i dunklet af ditt palmetjäll, Såg lifvet svinna likt en sommarqvväll.

(*till en småsven.*)

Låt hornen skalla genom dal och höjd: Musik ju tolkar lifvets qval och fröjd? De skära toner, liksom andar, svväfva Att känslans vida trollnät sammanväfva I tusen färgors underbara prakt, Ett vänligt gudalån från ljusets magt.

Må jägarne, längs efter stranden, följa. Vi mellertid, på flodens klara bölja, Må lyssna till den höga sångens ljud. Min falk du, Reprobus, på handen bäre; Men ej af någon hofvets Sven du läre Chameleontens konst att byta skrud.

(Konungen *och hoffolket stiga om bord på en förgylld slup med en drake i framstammen; flera båtar följa efter med Svenner och tjenare. De ro ej fortare, än Jägarne hinna följa längs efter skogshöjderna.*)

Jägarnes Sång:

O, slumra ej längre, du Jägare-brud, Prinsessa i sofvande skogen1! Förtrollningen löses af Jagthornens ljud. Se! brudgummen, kärlig och trogen, Till småsven hvarendaste sångfogel fått, När åter han nalkas ditt herrliga slott.

Du vaknar, o Echo! Från höjd och till höjd Hans ropande stämma du svarar. Men, grymma Prinsessa! i gycklande fröjd Du skämtet med kärleken parar: Hans suck: ”O hvar är du? du suckar igen Och narrar från klippa till klippa din vän.

Hvart vallhorn i cedrarnas susande lund Din lek och din klagan vill härma; Men när skall väl Riddarn få kyssa din mund, Och ådran i marmorn uppvärma? — De hviskande buskar, de hviftande stå, Se! tårögda vänta med träden derpå.

(*Sången tystnar småningom, och borgen skönjes på afstånd.*)

Reprobus.

Ack, hvilken herrlig borg! — I qvällens timmar De aftonröda torn till molnen nå; En gyllne tupp på högsta spiran glimmar; Månn han till himlen väl sig svingar så? Men säg, hvi skall den Jungfrubilden sitta Der öfver porten, med en sol bekrönt? Är det din Drottnings bild, som så du sätter Förutan tak, de mulna dar och nätter?

Konungen.

Det helga Modren är. Har du ej än På jorden känna lärt din bästa vän?

Reprobus.

Visst känner jag en mor, och ej på jorden Jag funnit eller finner bättre vän: *Huld* är hon; men att hon är *helig* vorden Och så beprydd — det visste jag ej än. Säg vidare, du Kung, hvi stå kring muren Så många män, med blanka spjut i hand? Mot hvilken tänka de sin vrede öfva? — Jag hade lust att deras krafter pröfva.

Konungen.

Du får snart allt med egna ögon se; Och sjelf du då kan dig förklaring ge.

(*Båtarne lägga till stranden. Konungen och hoffolket stiga i land, och gå under full musik opp i borgen; vakterne skyllra med sina spjut.*)

(*En sal i palatset; Konungen sitter under en thronhimmel, med spiran i handen.*)

Främmande Sändebud.

Hell dig, o Solens Son! bland Kungar alla Den störste! För din gyldne spiras magt Med sänkta blickar vi till jorden falla, Förbländade af Österlandets prakt. Till hyllningsgärd vår Förste ödmjukt sänder Dig dessa gåfvor från en fjerran zon; Hell dig, o Konung! vidt kring haf och länder Må fridens palm sig sträcka från din thron!

(*De framräcka sina föräringar, röra vid spiran och sätta sig på afstånd.*)

Jag tackar eder Förste. Gån att bära Min broderhelsning åter, till hans kust!

(*till en småsven.*)

Låt nu mitt hof åt Vesterns söner lära, Hur Österns Herre njuter lifvets lust.

(*Tvenne Chorer af* Danserskor *framträda.*)

Första Choren.

Böljorna dansa i fraggande vågor, Famna hvarandra med svanhvitan arm; Solen sjelf följer i ringdans de lågor, Dem hon, som stjernor, har närt vid sin barm. Kysser hon hjertligt hvar ros och hvar lilja, Då gryr hennes aning, då märks hennes vilja, Och våren förnyar sin eviga dans, Till hyllning åt modrens, åt Drottningens glans.

Andra Choren.

Ser du Najaden? Vid källan hon dröjer; Lefvande marmorn i badet sig rör; Men då hon blygsam ur vågen sig höjer, Vinden den fladdrande slöjan bortför, Bär den i dans genom rymden den höga, Och listigt ur floret, med halföppet öga, Han tittar, deroppe bland foglarna små; Hon vinkar — men längre han flyktar ändå.

Första Choren.

Till Bajaderen i Indiska dalen Färdas han snabb med det byte, han fått. Skåda, Sultan, hvar hon svingar med shawlen, Luftig Zephir, i ditt skimrande slott! *Nöjet* det är, som kring formerna dansar, — Tills hemligt det flätat de blommiga kransar, Som smycka den väna, beslöjade Natt, Se'n tyst hon bland brudliga facklor sig

satt!

(*De aflägsna sig.*)

(*Tvenne Chorer af* Skänksvenner *framträda.*)

Första Choren.

Säg, hvem som tyder i tjusande drömmar Lefnadens gåta, så dunkel ibland? — Drufvan! — När skön ur kristallen hon strömmar, Nyckeln ju bär hon till dikternas land? Tusende färgor mot glaset sig bryta: Himmelen lånar sin bild åt dess yta, Målad af kärlekens lekande hand.

Andra Choren.

Se, hvar Bacchanten, på rosendebädden, Höjer mot rodnande rankan sin hand, Vällustens bägar hon rågar till brädden, Ropar: ”Lycksaliga öar! er strand Glimmar ur glädjens och drufvornas nektar; Kärlekens vinge der svalkande flägtar, När mig den glödande saften gör varm.”

(*Första Choren vill fortsätta sången, men Konungen vinkar dem bort. De framsätta fyllda bägare på taffelrunden, och gå.*)

Konungen.

Kom, Reprobus! Din Herre vill dig spörja, Om med hans magt du finner dig tillfreds.

Reprobus.

Jo, vill du sluta, som du velat börja, — Att endast tjena *dig*, jag är tillreds.

Konungen.

Naturens barn! ditt öppna lynne gläder Mig mer, än hofvets sirliga maner; Dock är den vishet, som du nyss hört läras, Ej den, som skall dig i min tjenst föräras.

Reprobus.

Hvad nyss jag hört, mig dock rätt väl behagar: Begriplig är den läran, ganska klar; Utöfningen kan lyckas alla dagar; Behåll för dig din högre vishet qvar! — Blott ej befall mig, att de kräken likna, Som kring din thron stå bäfvande på tå, Och vid din vink blott öfva snabba fötter, Och stundom krympa hop som torra nötter.

Konungen
(*leende*).

Jag undrar ej, att dina anors seder Du ärft med deras vext och deras blod; Från Canaans urgamla jättslägt leder Ditt lif sin börd, och hjeltars är ditt mod. Gläds! du ett riddarsvärd snart skall få bära, Att strida för Guds ord och för dess ära.

Reprobus.

Guds Ord? — —

En Småsven
(*inkommer hastigt*).

O Konung! att din ynnest prisa, En tröttad pelgrim stadnat vid din port; Och ber att sjunga få en andlig visa Vid harpan, buren ifrån fjerran ort.

Konungen.

Må han i salen låta sången ljuda; Se’n vill jag välkomstbägarn vandrarn bjuda.

(*Pelgrimen träder in, med staf i handen och harpa på skuldran.*)

Gif sångarn rum, tag stafven från hans hand; Må han af frida sinnen vänligt hyllas! Inom hans bröst det bor en längtans brand, Ett hopp, som ej af Tidens löften fyllas. Sitt, Åldrige! O, må för dig en gång Din resa slutas vid en Seraphs sång!

Pelgrimen
(*sjunger*).

Å helig ort det står ett träd, Det rinner opp så vida; Men blomman är helt ung och späd, Och hagel falla strida; Till jord de vilja blomman slå, Förr än i knopp hon hinner gå.

Dock vänligt vidgar det sin famn, Att himlafrukter bära; Vet du det helga trädets namn? — Det heter *Herrans lära.* Men ödmjukhet den daggen är, Hvars perltår mognaden beskär.

Vid nöjet ren, vid plågan trygg, I skydd af kronan stanna, Och der ditt bo, som dufvan, bygg, Och Mästarns ord besanna: Ej fälles, Honom oåtspord, Ett enda ringa blad till jord.

Men Tro, så kallas trädets rot: Den roten vaksamt vårda, Mot maskens list, mot stormens hot, Mot höst och is, de hårda! I våda är den helga rot, Ty *Satan* står dess lif emot.

(*Konungen gör ett korstecken.*)

Reprobus
(*hastigt*).

Säg, Kung, hvi du i tomma luften skrifver Så underfulla tecken, med din hand.

(*Konungen betänker sig ett ögonblick.*)

Så framt du ej förklaringen mig gifver, Mitt afsked jag begär ifrån ditt land.

Konungen.

Välan! Jo, Satan är i hela verlden Den värste fiende till menskors väl; Emot hans magt ej båta spiran, svärden, Blott detta tecken skydda kan min själ.

Reprobus.

Du rädes då för Satan, Kung? — Dess värre, Att någon *öfver* dig på jorden är! Då skall *Han* också ensam bli min Herre, Ty mägtigast den Drotten vara lär. Du fruktar redan för hans namn allena. — Farväl, o Kung! — Jag går att Satan tjena.

(Reprobus *skyndar ut och försvinner som blixten genom borgporten.*)

Konungen

(*vid fenstret*).

Re'n borta! Snabb och vig, som hjorten, ilar Han öfver fältet — — — Sköna ynglingsbild! En verld af oskuld i ditt hjerta hvilar, Du starka lejon, som ett lam så mild! Du söker magtens Envålds-Kung på *jorden*, Och vet ej om, att Han i *himlen* bor ... En ledare du till hans boning finner, Blott Eremitens tjäll du lyckligt hinner.

(*Mörk skog.*)

Reprobus
(*ensam*).

Hvar är väl ditt rike, Du mägtige Drott, Som aldrig en like På jorden har fått? Hvar bor Konung Satan? så spörjer min röst; Men vandraren fruktande korsar sitt bröst. Hvart skall nu ila? — — På himmelen blå Re'n stjernorna smila, Med ögon så små. O! svara mig, klippa, med stämman så dof: Hvar håller Kung Satan sitt furstliga hof?

Nattfoglar
(*flaxa från skrefvorna och sjunga*).

Ser du ej nu? I nattens rymd, Hu, hu! Hu, hu! Af dimmor skymd, Thronar Mörkrets höga Drott: Kring hans port vi vakten fått.

Ugglorna.

Ser du ej nu? Der kommer han, Hu, hu! Hu, hu! Med tigerspann; Flammande kring hjulen slå Afgrundsblixtar, gula, blå.

Ufvarne.

Ser du ej nu? — Han tömmen sin Tvinnade ju Af ormaskinn? Lätt med den sitt glupska spann Tyglar och bevingar han!

(*En hop svarta Ryttare nalkas.*)

Chor af Nattfoglarna.

Ser du ej nu Vår Furstes prakt? Hu, hu! Hu, hu! Hans riddarvakt? Ej hans segervagn du såg; Nu till häst dig når hans tåg.

En af Ryttarne
(*till Reprobus*).

Hvi går du så ensam på villande stig? Hvad månde du söka? Hur kallar du dig?

Reprobus.

Ryt lagom! — Jo, Reprobus kallar jag mig Och söker Kung Satan — — — Hvar finner Jag honom? Tör hända du vet, hvar han bor? — Att honom få tjena, så mägtig som stor, Min styrka i ådrorna brinner.

Satan

(*kommer*).

Rätta man Just du fann; Rum är vid min sida. Följ mig åt, Drag min stråt, Fjerran skall jag rida: Sätt dig på min fåles länd, Håll din syn från östern vänd.

(Reprobus *svingar sig opp på den kolsvarta, eldfrustande hästen. Nattfoglarna följa efter.*)

Gememsam Chor af Ryttarne och Nattfoglarna.

Så brådt, så brådt, Till det dunkla slott! Innan hanen gal Och dagen framgår Med sitt skinande hår, Öfver berg, öfver dal!

Så fort, så fort, Till den hemska ort, Undan ljusets sken! — — — Hvad smärtar vår syn? Ve, den klarnande skyn! — — Nattens här, var ej sen!

Satan.

Nu, Reprobus! måste du gifva mig ed, Att städse du lyder min vilja: Från Lasten, min falk, som nyss satte sig ned På min skullra, du ej må dig skilja! Min väg går i skymning, men säker och bred; Vid mitt hof skall du lära mång' ridderlig sed.

Reprobus.

Jag tackar dig, Herre! Min ed tag emot; Jag alltid skall tjena dig trogen. — Men se, hur han haltar, din ungfåles fot! Hvi brådskar du så genom skogen?

Hvi eldar det så öfver stockar och sten? Hvi skall du så hasteligt rida? Hvi vänder du Ögat från morgonens sken? Hvi tar du en omväg så vida?

Hvi stegrar sig fålen? I marken han slår — — Säg, vill han sin Herre ej bära? Jag tror, att han räds för ett korsträd, som står Till höger om vägen helt nära!

Hvad? tar du sjelf miste om vägen så bred? O! svara, min Herre, jag beder! — Hvi ser du med gnistrande ögon på sned? Är på mig, är på fålen du vreder?

Du vill inte svara? — Jag spörjer dig sist: Men ej en gång till jag dig frågar: Ty hellre, förr'n näktergaln vaknar på qvist, Från dig utan afsked jag tågar.

Satan.

Nej, stanna! Jag vill ju förklaring dig ge. Vet: Jesus, min ovän på jorden, En gång vid ett träd, såsom detta, (o ve!) På Golgatha Konung är vorden ... Ve! Ve! Ve!

Allt sedan, jag tål ej det trädet att se; Jag flyr det som jagade hinden. Jag mägtar ej dröja ... Fördömde, o ve! Fort bort i den nattliga vinden! — Ve! Ve! Ve!

Reprobus.

Ha, ha! — Du är rädd för Kung Jesus? — Välan! Den rädde jag aldrig kan tjena. Farväl då, Herr Satan! en starkare man Jag skyndar min styrka att läna.

Satan.
O, stanna! Jag lofvar dig skatter och slott, Bland skönaste tärnor en fröjd utan mått, Och nektar i gyllene skålar: Och, när du har botten i bägaren nått, Hvar gång åter bräddad han strålar ...

Reprobus

(*afbryter hans tal*).

Hopp, hopp, från din fåle! — och fri står jag här; Till hjeltar jag sällar mig bara. Ha! när så försagd vid hans hågkomst du är, Hur stark lär Kung Jesus ej vara!

(*Går.*)

Satan.

Rofvet gick, Som det kom; Flera finn's i verlden. Tigerblick, Se dig om, På den vida färden! Hvar jag vill, skall nog ändå Hat och Yrsel tistlar så.

(*De svarta ryttarne rida i sporrstreck genom skogen och försvinna.*)

———

(Reprobus, *ensam i en vacker dal. Solen går upp.*)

En Lärka.

Blicka åt östern, du Soljungfru lilla! Natten med dimmiga slöjan har flytt.

En Annan.

Skynda, att arla i lufthvalfvet drilla! Lefve det eviga ljuset på nytt!

Chor.

Templet oss öppnar sin glänsande rund, Altaret strålar mot sångens förbund.

Reprobus.

Svaren, J foglar! hvar månde jag finna Jesus? Du glädtiga skara, mig säg!

Lärkan.

Högst, der de flyende vingar försvinna, Har du i *bönen* till Honom en väg.

Lärkans Maka.

Följ, så långt ditt öga når, Azurns spegel klara; Länge dock du ej förmår Skåda, hvart vi fara. Par om par, Skyndom opp till ljusets Far!

Reprobus.

Svaren, J lundar, hvar Jesus jag finner, Konungars Konung? Hvar månde han bo?

Turturn.

Jo, i min *kärlek*, då varmast den brinner, Och i dess helga, bevarade *tro*.

Turturns Maka.

Dufvan, trogen, öm och mild, Af dem båda är en bild.

Chor.

Par om par, Skyndom opp till ljusets Far!

(*De försvinna mot höjden.*)

Reprobus.

Ack, huru mägtig Kung Jesus lär vara! Foglarnas tungor förkunna hans lof. — Spädaste blommor! o, värdes mig svara: Hvar skall jag söka hans härliga hof?

Blommorna.

Är det så fjerran? O! ser du ej dalen, Der vi som hoftärnor smyckade stå? Kyssta af solen, från himmelska salen, Vänligt en helsning af honom vi få. Och när de rodnande kinder han skådar, Äfven vår längtan han skönjer fullväl: Då med en flägt oss hans ande benådar, Och ur vårt innersta doftar en *själ.*

Blåsippan.

Jag fick färgen af hans öga.

Violen.

Jag hans känsla, ljuf och mild.

Rosen.

Jag fick skönheten, den höga!

Liljan.

Jag af sanning blef en bild.

Chor.

Hell den Konung, som oss är Evigt huld och evigt kär!

Reprobus.

Hell eder, J bländande hoftärnor små! O, helsen er Konung, J alla! Djupt nigen för Honom; men glömmen ej då, Att mig i hans ynnest befalla.

(*Går.*)

(*En Eremithydda. Eremiten sitter, läsande i bibeln, och blickar stundom på ett crucifix, som står midt framför honom på bordet.*)

Reprobus
(*skyndsamt*).

God morgon, Gamle! — Vet du att förklara, Hvar Konung Jesus bor, på jordens rund?

Eremiten

(*betraktar honom uppmärksamt*).

Vill du ett blomster i hans lustgård vara, Så pröfva nogsamt först ditt hjertas grund.

Reprobus.

Ett *blomster?* — Nej, en ek, du visst vill säga, Som ingen storm förmår att böja ner.

Eremiten.

Var *ödmjuk*, Yngling! om du tänker komma Till Herran Jesus bland hans Helgon fromma.

Reprobus.

Det är jag; om i sanning Han, af alla, Den *Störste* är — se! då jag vill helt glad, Med barnsligt sinne, till hans fötter falla, Och fatta om hans knän, som rankans blad Kring palmens stam. Kom, följ mig till hans boning, Du Gråskägg! Jag vill troget leda dig; Och, om du tröttnar, skall jag äfven bära Dig på min rygg, tills vi ä' borgen nära.

Eremiten
(*rörd*).

Haf tack, du Canaans rese! — Vid min sida, Kan hända dock, *jag* bättre leder *dig*. Vi skola länge ej på färden bida, Ty snart han för ditt hjerta visar sig.

Reprobus
(*hastigt*).

Är han ej fjerran? — Låt oss tidigt skynda; Jag längtar att den Envåldsherrskarn se, Som lärt åt foglarna sitt lof att sjunga Och skänkt ett språk åt blomstrens blyga tunga.

Eremiten
(*visande på crucifixet*).

Se der hans bild! Så måste Herrn lida Till verldens frid, beseglande sitt ord: Med mörkrets magt hans ande måste strida Och kämpa, som en Herde för sin hjord. Men segrande ur grafvens natt han trädde Till ljusets rike, i sin hvita skrud; Som Konung der i evighet han thronar, Och jordens barn med himmelen försonar.

Reprobus.

Du Underman! — Är *himmelen* hans rike, Då är hans välde ock, som himlen, stort: Och med hans magt jag är tillfreds. En like, Jag tänker, kommer ej inom hans port. — Hur kalla sig hans tjenare? Jag beder, Att der få räknas bland de starkas tal.

Eremiten.

De efter Kungens tillnamn *Christne* kallas; Men *Syndens* börda dock ännu är allas.

Reprobus.

Är synden *tung?* Min skuldra skall ej svika. — Men säg: är Jesus stor i hjeltemod, Visst gaf vår verld blott för hans spjut då vika?

Eremiten.

Hans krona var blott stänkt af *eget* blod — —

Reprobus.

Hur' är Kung Jesus då allsmägtig vorden?

Eremiten.

Ty *kärlek* heter spiran, som han bär; Och *andans* segrar mer än *svärdens* gälla, Om tusen härar mot hvarann sig ställa.

Reprobus
(*tankfull*).

Å enslig ort jag längtar att besinna De undersamma ord, som du mig sagt; Men huru skall mitt öga nånsin hinna Upp till en så *osynlig* Kungamagt?

Eremiten.

Med *själens* öga skall du honom skåda: Han är för stor, att ses af *kroppens* syn. Ej en gång himlarymdens stjernor klara Förmå hans härlighet att uppenbara.

Reprobus.

Farväl en stund! — Mig lundens dadlar locka, I fall du ämnat något åt din gäst. Men, om du vill, för dig jag ock skall plocka Dem högst i toppen, som ha mognat bäst. Och se'n jag hasta till, att hvila finna; Ty kropp och själ ju äro tvillingsbarn, Så länge hjertats hammarslag förkunnar, Att blodet svallar i de friska brunnar?

(*Går.*)

(*Samma dal. Eremitens grotta, omgifven af blomstersängar och höga palmträd. Det är afton.*)

Reprobus
(*på en gräsbänk, i djupa tankar*).

Hvad? äro dagens stunder redan flydda? — Så bittid', sol! du går till sängs i qväll. Der står den fromme Gamle, vid sin hydda, Med ögat lyft emot ditt purpurtjäll. Han sänker sig på knä ... Han sakta beder ... Från ögat falla klara perlor neder, Likt himla-tårar ... Se, hvad många små, Med hvita vingar, omkring gubben stå!

(*Han närmar sig till Eremiten.*)

Väl dig, som Jesu tjenare är vorden! — Allt hvad du sagt, ger glädje åt min själ; Dock tror jag knappt, att så med blotta *orden* Din höga Herre kan betjenas *väl.* — Mig derför säg: hur skall jag honom egna Min styrka käckt i någon dugtig bragd?

(*Eremiten står eftersinnande.*)

Säg fort, att jag till verket snart må hasta!

Eremiten.

Först: öfva dig i flitig bot och *fasta* ...

Reprobus.

Nej, tack! — Jag äter, när jag hungrig blifver. För *detta* bud jag ingen lydnad har.

Eremiten.

Välan! jag dig ett annat medel gifver: Så *vaka* då, och tänk, i nätter, dar ...

Reprobus.

Nej! inte heller jag det budet håller. Skall jag ej sofva, när min kropp är trött?

Eremiten.

Så *bed!*

Reprobus.

Hvad? tror du då, *jag* orkar lära De långa lexor, dem du *böner* nämnt? — Gif mig ett handfast arbet', för att ära Den, som väl ock åt *mig* ett kall bestämt.

Eremiten
(*efter någon tystnad*).

Har du den färjan sett, som forsen drifvit Helt nära hit, till flodens klippestrand? Den strömmen mången Pelgrims graf har blifvit Och stäckt hans vallfart till det Helga Land. Nu — du är stark och stor: du kunde hjelpa Dem, som af döden hotas på sin stig; Och dermed skall du Jesu nåd förvärfva, Och dig en boning i Hans rike ärfva.

Reprobus.

Det budet är mig kärt. — Hur' glad jag ilar Till flodens bädd, att fylla upp mitt kall!

Ja, medan du i lugna grottan hvilar, Jag trotsar modigt forsens vreda svall. — God natt! Jag skyndar ... Se, vi råkas åter, När solen dragit röda manteln på, Och hunnit ställa sig på bergets branter, Att rita upp de gyllne molnens kanter.

(*Går.*)

(*Månen är uppgången.* Reprobus, *med en väldig staf i handen, bär på ryggen, ömsom vadande, ömsom simmande, en åldrig Pelgrim öfver floden till andra stranden.*)

Pelgrimen
(*tar upp ett guldmynt*).

Du hjelpte mig den strida floden öfver: Må denna ringa lön du ej försmå!

Reprobus.

I Herrans tjenst jag ingen lön behöfver; Ty *ofvanefter* blott den komma må.

Pelgrimen.

Hur’ många har du hulpit öfver strömmen?

Reprorus.

Rätt många; men jag dem ej räknat har.

Pelgrimen.

Haf tack, du starke, räck mig brodersfamnen. Guds änglar före dig en gång i hamnen!

(*Han går.*)

Reprobus.

Nu kommer Sömnen, med den trötta vingen. Jag trygg mig lägga vill på gräsets bädd. Ock vandrarn söker ro: i natt visst ingen Mer närmar sig till flodens skumma brädd.

En späd röst
(*på andra stranden*).

Häråt!

Reprobus.
Hvem är det nu på nytt, som ropar?

(*Han stiger upp.*)

Jag ingen ser — — Det säkert poppeln var, Som ljudligt susade i tysta natten.

(*Lägger sig å nyo.*)

Rösten.

Kom, hjelp mig öfver flodens strida vatten!

Reprobus
(*åter uppstigande*).

Jag ingen ser. Hvad kan mig så förvilla? Ej näktergalen har en röst så späd.

Rösten.

Mig öfver floden bär!

Reprobus.

Ett *barn!* — —Du lilla, Som vinkar hvitklädd mellan myrtenträd! Hvart skall du då, så sent i natten, färdas? — Jag kommer strax, med stafven i min hand, Att hjelpa dig. Som pilen snabb, jag hastar Och dig så lätt på breda skullran kastar.

(*Hastigt framhunnen på motsatta stranden, lyfter han barnet på ryggen och begynner återfärden; då börjar*

strömmen brusa med ovanlig häftighet.)

Reprobus.

O, räds ej, du lille! för faran; jag snart Med dig genom böljorna vadar. Se, månen dig helsar; i vattnet han klart De gullgula lockarna badar.

Uppres dig, förhäf dig, min yrande flod! Ditt välde jag stadigt bekämpar. Ha, kraft emot kraft, och mod emot mod! Det oron i brösthvalfvet dämpar.

I brusande svallet, hur lustigt det är, Att trotsa den fraggande vågen! När lyckligt på stranden min börda jag bär, Då blir mig så lugnt uti hågen.

Der uppe bor Kungen, bland stjernorna små; De tyda hans tankar, de höga. Och Herren han ser nog sin färjkarl ändå, Fast färjkarln ej blickar hans öga.

(*Strömmen brusar än häftigare.*)

Hej, tumla dig, bölja! än aldrig så vred Ur djupet jag hörde dig bullra; Men intet skall strömmen få rycka *dig* ned, Du menlösa barn! från min skullra.

(*Han nedsätter barnet på stranden.*)

Nej! aldrig så våldsam den floden jag såg; Så skyhög han stapplade våg öfver våg, Och ville i djupet oss draga. Men säg mig, hur' kunde du vara så trygg? Än mer (ty ej alltid är svagheten skygg), Hur' kunde du vara så *tung* på min rygg, Som hade jag burit all verlden?

Barnet.

Den tyngd ej *all verldenes Herre* blott var; Men äfven *all verldenes synder* du bar: Den bördan på mig har jag tagit. Du undrar! — I mig Konung Jesus du ser; Och derpå ett tecken, en pant jag dig ger: Din staf sätt i jorden! Då morgonen ler, Så bär han båd' blommor och frukter.

(*Barnet försvinner.* Reprobus, *förvånad, stöter stafven i jorden, på det stället, der barnet stod, och begifver sig bredvid till hvila.*)

(*Klar morgon.*)

Reprobus
(*uppvaknande*).

Hvi flydde mig den ljufva drömmens villa? — Det vida hafvet var som källan klart; Och, mellan blomsteröar, lugnt och stilla Gick skeppet fram, vid lena vindars fart. Hvem var den mägtige, som främst i stäfven De vilda stormarna till tystnad böd? Ej tordes de ett strå bland säfven röra, När han sin höga stämmas ljud lät höra.

Var han en Kung?—Kring hjessan, krönt af törnen, En månas milda, klara sken sig spred. Blid såsom dufvan, men med blick som örnen, Han såg i djupet af mitt hjerta ned; Och i mitt inre sig en klarhet sänkte, Kristallen lik, vid solens återsken: Ack! men förtrytsam, fastän skönt det lyste, Jag såg, att spegeln *många* fläckar hyste.

Då log han mera vänligt och jag tyckte, Att ur mitt hjerta sprang en fager ros; Den törnekrönte mig i famnen tryckte — — — Och i detsamma var min dröm sin kos. Besinna dig, mitt bröst! Såg jag ej vaken Den Underbare — — i ett *barns* gestalt? — — Ja, *Jesus Christus*, Dig jag sökt — och finner; Och Du är Gud! — För *Dig* mitt hjerta brinner.

Eremiten
(*uppträder*).

Guds frid! Se, solens öppna öga blinkar Mot jorden, som en brudgum, evigt ung. — Men ser du ej den palm, hvars frukt dig vinkar?

Reprobus
(*ser, i stället för sin staf, en palm, som, full af blommor och frukter, gungar öfver hans hufvud. Han störtar på knä i hänryckt andakt*).

Haf tack för detta tecken, himlens Kung! Nu har jag sett ditt anlete på jorden. I barnslig oskuld klädde du dess blick: Från *oskuld* strömmar kärleken, den höga; Från *kärlek* ljus, som tänder trones öga.

Eremiten
(*lägger sin hand på hans hufvud*).

CHRISTOPHORUS! Jag dig i dopet tvager. O! blifve nu din själ så skär och ren, Som denna källa här, der himlens dager Hvar morgon gjuta vill sitt klara sken!

(*Han läser Döpelsens ord och öser med handen, ur en vid palmen uppsprungen källa, vatten öfver hans hjessa*)

Nu är du medlem i det Godas rike Och invigd i den Högstes hemlighet; Den kallas: *Älska, Lida* och *Förlåta*.

Christophorus.

Och vårt förbund nämns: *Evighetens gåta*. Hon är ej längre mörk. Men säg, betyder Mitt namn ej, att jag Verldens Herre bar?

(Eremiten *nickar bifallande.* Christophorus *fortfar med förtjusning.*)

I lif och död jag blott en Konung lyder: Jag honom sökt, jag Honom funnit har. Nu för Hans lära vill jag gå att kämpa, Bland hedna folk, till dess martyrens krans Mig krönt. O, Himlabarn! då bär Du anden, Som förr bar Dig, igen till andra stranden.

PSYCHE.

DRAMATISERAD SAGA.

(En vik af Medelhafvet.)

(*Bland några strödda marmorpelare af ett tempels ruiner, sitter* Aphrodite *tankfull, med kinden lutad mot handen. På stranden dansa* Chariter, Undiner *och* Najader: *de sednare i sjögrön drägt, bekransade med vattenliljor. Flere Tritoner lyfta sina hufvuden opp ur vågorna, spelande på rörpipor och snäckskal. I fonden, mellan stranden och skyhimmelen, synas tornen af en stad.*)

En Najad.

Fåfängt under sång och dans Glättiga, på hafvets bölja, Strand från strand, vi Cypris följa, Badande i solens glans. Snöhvit barm och gyllne lockar ... Nej! för nöjets lätta flockar Ingen blick vår Drottning har ... Ack, hvad kan dess själ beveka? Fåfängt vi på böljan leka Kring dess himmelsblåa char!

En Charit.

Fåfängt vi i lunden dansa, Festligt hvarje dag bekransa Dionysos' brud ...

En Undin.

Lät se! Om vi hafvets gåfvor ge, Månn' ej ögat klarnar åter?

(*Nalkas Aphrodite.*)

Sköna Cypris! Säg, hvi gråter Du, när glädjen kring dig ler, Och ej våra offer ser?

Aphrodite.

Allt, hvad djupets rike hyser, Skönheten till prydnad är; Men — ett qval min själ förtär ...

En Charit
(*med en blomsterqvast*).

Se! i lunden bruten nyss, Der Zephiren stal en kyss, Rosen som en Drottning lyser.

En Annan.

Dessa flaskor af kristall Orientens vällukt sluta: Andan längtar blott att gjuta Omkring Dig sitt ethersvall.

En af Undinerna.

Vattnet lik, när månen blyg På en krusad yta blänker, Denna klädning jag dig skänker Af ett vattradt silfvertyg.

En Annan
(*med ett diamantsmycke*).

Denna gåfva, min Furstinna, Har en dyrbar hemlighet, Som din bifallsblick bör vinna: Slägt med klippornas magnet, Diamanterna här inne För behagens fina sinne Fått en kraft så underbar, Som hvart hjerta till dig drar.

En Najad.

Detta bandet af coraller, Liknande din rosenmund: Perlor, ifrån hafvets grund, Klara, som när daggen faller I en blommas kalk, jag ger Dig till offer ...

En Undin.

Ack, hon ser Ej vår hyllning! Ögat skickar Fjerran sina vreda blickar Blott till denna kungastad, Der jag ofta dröjt sa glad!

En Annan.

Du i staden?

Den Förra.

Ja, jag följde; Floden, i fontänen döljde Mig helt nära borgens mur, Der jag ofta skälmskt på lur Gömde mig i vattenbågen, Skådande i spegelvågen Psyche, ack, på skönhet rik! ...

Aphrodite.

Hvad! Du vågar henne nämna? Dock — kan du en målning lemna Af dess bild?

Undinen.

Narcissen lik, Enkelt skön ...

Aphrodite
(*afbrytande*).

Född att förtvina För en höstlig vind! — Undina! Till min Son fly, på mitt bud: Säg, att, när en dödlig qvinna Djerfs gudomlig dyrkan vinna, Bör han hämnas, som en Gud. Manerna vid Plutos floder Lika, mina tempelstoder Glömmas, ingen hyllning få, Se'n för Psyches fötter alla Jordens skilda folk nedfalla; Men sitt brott hon ångra må! Bed min Son i Psyches hjerta Gjuta, med Tartarens smärta, Sina pilars glöd ... Likväl Är han mig först hörsam vorden, När den djerfva blir på jorden Gifven åt den sämsta träl!

Undinen.

Hvar en flod, en bölja kröker Sig, din Son jag genast söker: På min vink re'n väntar här En delphin i viken der. Snabb min sjöhäst nu skall ila: Intet dröjsmål, ingen hvila, Innan Amor funnen är!

(*Går*)

Aphrodite.

Nympher! följen lätta jullen, Silfvermolnet lik på kullen; Jag till Paphos återfar. Snart min Son min skymf nu hämnar, Och, hvad lott han Psyche ämnar, Hennes fröjd försvunnit har.

(*Alla försvinna.*)

————

(En Terrass vid Konungaborgen.)

(Psyche, *i början ensam; men snart uppträder* Amor, *som, döljande sig för Psyche bakom en rosenbuske, med pantomim ger tillkänna sin beundran och förtjusning öfver hennes skönhet.*)

Psyche.

Hell den glada sångarskaran Och de klara morgonstrålar, Som så tidigt väckte mig Ur min lätta sömn! Jag flydde Sakta genom borgens salar På terrassen ner, att andas Med Zephiren blomstrens doft. Lärkan sjunger, fjäriln sväfvar, Oviss om sitt mål ... Hvad söker Vårens Sylf? En vingad brud. — Firande förmälnings-festen I en blommas kalk ... se! åter, Flyende, i vida kretsar, Glädtigt, ifrån dal till dal, Hvar det lätta brudpar svingar Genom luftens flod! O, finge Psyche så, på etherns vågor, Sväfva i sin anings drömmar, Fjerran från den låga jorden, Mot det ljusa Idealet, Bildadt af dess längtans brand!

Amor.

Psyche, hoppas!

Psyche.

O, hvem kallar Mig? Än gjuter Aurora Sina första strålar, stänker På hvar tärnas kind deruppe Hoppets ros i hvilans famn. Kanske Nymphen Echo flygtat Från sin grotta, för att lära Lyssna vid palatsets port? Bakom häckens gröna löfskärm Vill jag dölja mig

(*Hvilande sig på en gräsbänk.*)

och låta Friheten, en sommarfogel, Bygga bo inom mitt hjerta: Gläda mig i ostörd njutning Af mitt lifs tillvarelse. I mitt inre känslan ljuder, Som musik i sälla toner Utan ord ... Jasminers doft, Döfvande mitt sinne, sluter Ögat ... O, hur' sällt, att slumra Första gången i naturens Öppna tempel, der en himmel, Skönare än Tyrisk purpur, Dagen hvälfver kring sin thron!

(Psyche *inslumrar, och glada drömmar, omkransade af blomsterguirlander, sväfva i dansande grouper öfver scenen, under dialogen imellan Amor och Psyche.*)

Amor.

Skönsta mensklighetens blomma, I fulländning en förfinad Afbild af mig sjelf du är! Medvetslös, af glada drömmar Omkringgycklad, slumrande, Du ej anar, hvilka fasor Dig min moders hämnd beredde; Men den tjusning, som din skönhet Gjutit i min själ, mig tvingar, Att förakta hennes bud, Och dig skänka Gudars fröjd. Skapelsens accorder ljuda Evig harmoni, att fira I oändlighet förbundet Mellan mig och dig. — O, tala I din dröm orakelspråket, Som du lärt i högre verldar, Förr'n du stoftets klädnad bar!

Psyche
(*drömmande*).

O, hvem talar i naturen Alla tungomål, men ljufvast I mitt bröst, det underbaras Verld, der evig längtan kallar Honom Urbild eller Gud? Dold i ljus, hans blick i strålar, Såsom gyllne pilar, sårar Hjertat, blödande ... O, se! Hur' en ros derinne vecklar Ut sin krona, och i kalken Ler allseende hans öga, Genomskådar tankans himmel I förklaradt ljus ... Han tänder Nya verldar, nya solar, Och de sjunga till hans ära: "Evig kärlek!" — — — Men, förtärd Af sin egen glöd, förbleknar Hjertats ros ... ur stoftet höjer Anden sina bundna vingar, Längtande att se hans anlet', Som fördöljer sig ...

(Amor *försvinner*, *då* Aspasie *inträder.*)

Aspasie.

Förlåt, Att er sköna dröm jag störde; Men af Kungen sänd, jag kallar Er till offerfesten. Skaran Af ett talrikt hof förbidar Eder ankomst ...

Psyche
(*uppvaknande*).

O, hvar är han?

Aspasie.

Hvilken?

Psyche.

Skåda daggens droppa, Som kristallklar speglar ljuset, Utan kunskap om dess källa, Och du får mitt hjertas svar!

Aspasie.

Låt ej phantasiens bilder Gyckla för ert öga! — Templet Öppnas, der ni tillbedd är.

Psyche.

Gudlös är en sådan dyrkan Åt en dödlig, som naturen Blott på lek gaf Aphrodites Bildning, af min moder skådad, Förr'n jag ljuset såg. Jag gäldar Blott inbildningen de drag, Som förvilla folkets sinnen, Hädande de höga Gudar.

Aspasie.

På den plats, der ödet eder Satt, Prinsessa! lätt det blifver Glömma bort sin mensklighet.

Psyche.

Syskonkärlek är det enda Offer, jag begär på jorden; Men min faders bud jag måste Lyda ... Hjelp mig bryta blommor, Binda mig en krans ... Ack, se! Hur fontänens silfverbågar Tjusa mig med återglansen Af min bild ... Här vill jag smycka Mig till festen.

Aspasie.

Hvi beskåda Helst sitt eget jag? Mer värdig Er, Prinsessa, vore spegeln Af ett furstligt ögonpar.

Psyche
(*speglande sig*).

Hvarje anlet' för sig sjelft Är en spegel. Vackra ande! Fjättrad i en blomsterboja, Gerna må du glädja dig, Att symmetriskt se din boning Ordnad, och med yttre glans Smyckad af de höga Gudar; Men du vexlar än i skilda Inre färgor: hopp och fruktan, Sorg och glädje; lek för alla Känslor i ditt bröst.

Aspasie
(*fästande kransen på hennes lockar*).

En enda Eder okänd är, dock ljufvast Ibland alla: Kärleken. — En Arabisk Prins nyss anländt Till vårt Hof, och lysande Var hans intåg: — ack, ni skulle Sett all Österns prakt! Hur' öcknens Smärta häst var stolt att bära Hjelten: hur' hans svarta ögon Täflade med diamantens Blixtar i turbanens smycke: Hur' en väpnad skara följde I triumph sin furste, förde Bördor utaf guld, brudgåfvor Åt Prinsessan Psyche ...

Psyche.

Gudar! Skall min dröm besannas? Nej! Aphrodites bild åt himlen Helgad är. Bland Tempeljungfrur Vill jag lefva, dö ...

Aspasie.

Gudinna I det skönas verld! O, låt Österns furste ej förgäfves Falla till er fot! O, kom, Att förhärliga det altar, Der ert lof förkunnadt är.

(*De gå.*)

————

(*Ett Torg. I fonden Aphrodites Tempel, i hvars yttre portik en krets af Tempeljungfrur står, med offer af turturdufvor och blomsterkorgar. Nedanför står vakten och folket, som samlar sig till festen.*)

Prins Florentin
(*till sin Väpnare*).

Här bakom pelarn vill jag dölja mig, Att se den sköna, som Gudinnans tempel Inkräktat har.

Väpnaren.

Men akta er, min Prins, Att Psyches blick, af gudalågor tänd, Ej smälter snön, som mannavintren lagt På öcknens re'n förbrända ros, ert hjerta.

Prinsen.

Välan! jag vill min andra ungdom fira I Psyches vår. Vet då min hemlighet: Jag redan af Romaniens Konung fått Det ljufva kall, att föra hem som Brud, Till furstlig prydnad för mitt hof, mitt rike, Den andra Aphrodite.

Väpnaren.

Hvad, min Prins? Ni har Prinsessan sett?

Prinsen.

Ej än; men här Skall Kungens bud för folket kunnigt göras. Fördold jag ämnar dock i tysthet möta Den första öfverraskningen, att ej Jag må förbländas så af hennes anblick, Som dessa furstar, hvilka strömmat hit Från skilda länder, för att ge en Qvinna Gudomlig dyrkan.

Väpnaren.

I ett ögonblick Ni sjelf kan pröfva styrkan af er visdom. Prinsessan kommer. — Se! vid Kungens arm, Från borgens härliga portal hon stiger På purpurklädda trappor ned, der folket Rundtom sig böjer, ödmjukt, såsom gräset, När Zephyr med en himmelsk ande svingar Fram öfver fältet, på guldvingar förd. Från elphenpannan strålar diademet, Af rosor krönt: den veka slöjans flor, Likt ett försilfradt moln kring Cynthias anlet', I rörlig glans än döljer Psyches bild.

(*Prinsessan nalkas, kastar slöjan tillbaka, och, under sorl af beundran, störtar folket på knä.*)

Chor af Tempeljungfrur.

Hell dig, Uranos! Din höga Allkraft i omätlig flod Göt, med flamman af ditt öga, Lif i Cypris' tempelstod. Öfver marmorns ådror stänktes Skimret ifrån morgonskyn. Liljorna af Flora skänktes Åt den skära blomsterhyn.

Zevs med gudaspiran rörde Oron, Psyche! i ditt bröst: Känslan, väckt ur slummern, hörde Harmoniens himlaröst. Välljud fyllde vårens dalar, Luftens klara azurflod. Kärleken bland näktergalar, Brudligt säll, ditt lof förstod.

Kärlek brann i Cynthias lågor, Andades från blommans blad. Smekt af källans jaspisvågor, Vaknade en blyg

Najad. Glödande af kärlek, skälfde Böljans lekande Triton. Fästet sina solar hvälfde, Aphrodite! kring din thron.

Som en brud ur Gudaringen Skönheten till jorden for, Och, i dans kring gyllne vingen, Stämde stjernorna sin chor. Åt den vår, ditt anlet' målar, Kärleken sin hyllning ger. Själen, i ditt ögas strålar, Spegeln af sin urbild ser.

Prins Florentin
(*knäböjande*).

O, Psyche! låt mig samla strålarna I prisman af min själ ... Jag tillber dig!

Väpnaren
(*afsides*).

Ja, skönhet liknar vinet: ock den starke Blir knäsvag, när han dricker.

Konungen.

Denna Prins I folkets åsyn nu jag heligt lofvar, Att ega dig, min Dotter, till gemål. Men bäfva för min konungsliga magt, Om äfven denna gång du gäcka djerfs En faders bud!

Röster bland Folket.

Må Psyche ensam tala!... Gudinnan lyder blott *sitt* hjertas röst.

Psyche
(*till Prinsen*).

Lik krigets Gud, ni min beundran väcker; Men vredgas ej! Jag kan ej gifva *er* Det hjerta, som blott tillhör Gudarna.

Konungen.

Förmälningsfesten skall, förr'n dagen släckt Sin fackla, på mitt bud tillkännagifvas: Det svär jag vid min faders svärd!

Prinsen.

O, Konung! Jag hört mitt öde af din dotters mun, Som af ett högre väsen, värdigt blott Att dela äran med Olympens Gudar. Hvi tända deras hat? Zevs har ju sjelf Sin hyllning gett åt Skönheten på jorden? — Farväl! Du är en dödlig ej beskärd.

(*Aflägsnar sig.*)

Kungen
(*till Psyche*).

Ve dig! Du trefallt dig förbrutit har: Mot menskligheten, då du ej vill hylla Naturens lag — och, dubbelt straffvärd, vågar Du dig tillegna Aphrodites namn! Du kränkt *min* ära, tvingat mig att bryta Min ed, ej vördande mitt löftes helgd. Jag derför vädjar till Oraklets dom: Prestinnan skynde till Dodonas lund, Att spörja Gudarna, hvad öde är Den brottsliga bestämdt, se'n mig hon vägrat Den magt, mig de odödlige förlänt!

Prestinnan.

Jag lyder.

(*går.*)
Konungen.

Må din stolthet mätta sig Af folkets dyrkan här, för sista gången! Förföljelse och död se'n drabbe dig, Hvarthelst de höga Gudamagter kasta Sin vredes offer! Från mitt stamträd har Du skilt din telning; må den späda kronan Förtvina i sin vår!

En Tempeljungfru.

O, Konung, krossa Ej med en fars förbannelse det hjerta, Som i sin mildhet skönast närmar sig Gudomligheten!

(*Barn och unga flickor frambära offer af blommor och dufvor.*)

En Flicka.

Vredgas ej, Gudinna! Men tag vårt offer: nu du tillhör blott *Vår* kärlek, ingen jordisk fader mer.

Psyche.

Hvar oskuldsblomma i ert hjerta blifve Ett heligt offer inför Gudarna: Åt *dem* er dyrkan odeldt egnas bör. Hvi strön J blomster för *min* fot? *Mitt* namn, Som blef till skyn af sångens toner buret, Blott blir en säg'n i edra tempellunder, NärTidens anda öfver kinden gjuter Sin kalla flägt, och stoftet gömmer mig.

Flickan.

O, hvi förnekar du ditt högre väsen Och pröfvar sjelf de tunga qvalen här, Om ej, att oss med ödets magt försona?

Konungen.

Gå, bida på Oraklets dom!

Psyche.

Jag lyder Med ödmjukhet de höga Gudars vilja, Och väntar lugn den lott, de ämna mig.

(*Templet tillslutes.* Konungen *och* Psyche, *åtföljde af sin svit och folket, gå. Endast vakten qvarstadnar.*)

En Borgare.

Hvi äro Templets portar stängda? Vakt! Säg, hvilket öde förestår Gudinnan?

En af Vakten.

Man vet det ej; men hela hofvet är I djup bestörtning. Äfven Konungen, Som nyss emot Prinsessan vredgad var, Nu fäller tårar. Klagande, fördömmer Han sjelf den stund, då han oraklets dom Begärde: hvarje tjenare i borgen Blott med en suck sitt qval tillkännager, Då man en fråga gör om Psyches öde.

Borgaren.

I hopp om glada fester komma ju Furstinnorna Symphoria och Aglaja Hem till sin Faders hof?

Den Förre.

Men i sin väntan De stolta Systrarne bedragna bli: Ty öfver hafvet den försmådde Prinsen, Med snabba segel, återvändt alltre'n.

En Härold
(*följd af en talrik folkskara*).

Gif rum, och lyssnen till er Konungs bud!

(*Läser:*)

"Hvaren, som kärlek bär för Kungahuset, I sorgeskrud sig kläda må och följa, I qvällens stund, vid tända facklors ljus, Prinsessan Psyche! — Från Dodonas lund Orakel-svaret mystiskt hunnit hit, Att sänka Konung, Stad och Land i sorg. Det lyder så: *Din Dotter Psyche bjuder Den höge Zevs, att upp på klippans spets, Af molnen famnad, närmast hafvets strand, Uppklättra ensam och förbida der, I nattens tystnad, sin förmälningsfest. Ej skall hon man af dödlig ätt bekomma, Men en Gemål, försåtlig, grym och vild, Som strider, segrar och förtär, — som fjettrar De skönaste af jordens barn, — en man, Som tvingar hvarje element till lydnad."*

En af Folket.

O, Gudar! skicken Hercules tillbaka, Att döda detta vilddjur! — Skyndom oss I templet, till att bedja för Prinsessan — Men, ack! Oraklets dom orygglig är!

En Flicka.

Gudomlighetens återsken ej mer Skall pryda jorden ... Systrar! må vi skynda Att fästa sorgens slöja på vårt hår Och bära facklor omkring Dödens Brud.

En Annan.

Vi nedom berget samlas må, att se, Hur' Psyche, gäckande orakelsvaret, I stjerneskruden mot Olympen förd, Skall undanfly den vredgade Dämon, Som Skönheten åt Orcus velat viga.

(*Alla gå.*)

(*Afton. I fonden ett högt berg, uppför hvilket en gångstig kröker sig. Från sidan uppträda, under en sorglig musik, Konungen och Psyche, åtföljda af Hofvet, Tempeljungfrurna och mycket folk, hvilka alla bära facklor, som upplysa scenen och foten af klippan, vid hvilken processionen stadnar. Under stum smärta tolkas det sista farväl af Psyche; men hastigt fattar hon en fackla och ilar uppför branten, seende sig stundom tillbaka. När hon hunnit högsta spetsen, nedkastar hon facklan, och mörk natt omgifver bergets topp.*)

Chor af Tempeljungfrur.

Re'n gränsen hunnen är: o, höjd af smärta! Här skall den Gudabild, som templets prydnad var, Uppoffras af en faders hjerta Åt höga Gudars magt, som hämndens spira har.

Vid sorgens klagohymn till branten Psyche hastar, Mot jorden sträckande sin öppna famn. — Snart ödets mörka Sphinx i djupet kastar Den späda ned, en iskall vålnads hamn.

Dock ofvan Lethes flod i tidens öcken Det gifs en ursprungsverld för själarnas förbund: Som dagen gryr ur nattens töcken, Ler hoppets morgonsol på klarnad azurgrund: När ungdomsdrömmarne, som spridda moln, för- svinna

I skuggan af din barndoms myrtendal, Brudfacklorna på nattens himmel brinna, Att lysa dig till Gudars tempelsal.

(*Under det de sista tonerna af denna sång förklinga, ljusnar himmelen kring bergstoppen, och ett lysande moln, buret af Zephirer, bortförer ur folkets åsyn den slumrande Psyche vid en, i fjerran ljudande, sakta musik.*)

Chor af Tempeljungfrur.

Klagen ej längre! Ungdomliga bruden Sakta, vid klang af de himmelska ljuden, Förs af Zephirer mot stjernornas rymd. Hell! i elysiska lundarnas sköte Okända Herrskarn hon ilar till möte, Re'n af de nattliga dimmorna skymd.

Helsningen sänds från den blommande stranden: Svara, o, svara den längtande anden, Psyche, från klagande vännerna ryckt! Sorgen, som turturn, sin älskling vill hinna; Aldrig dock ilande vingarne finna Målet för tankarnas irrande flygt.

Gudarne skänkte det trofasta minne, Målande älskade bilden: derinne Vårda vi lågan på altaret än, Tills af de vingade Genier åter Himlen den öppnade famnen upplåter, För till sin Psyche den sörjande vän.

Äran, ett solgrand i ljuset, upprunnit, Lyser ej mer, sedan dagen försvunnit: Psyche! ditt lof, en förklingande ton, Ljuder i chorsång ej mer från de fromma Tärnornas mun. Re'n, o, Skönhetens blomma, Tillber ditt hjerta vid Gudarnas thron.

(*Tåget aflägsnar sig, och musikens toner försvinna i fjerran.*)

————

(Kärlekens Ö.)

(*Psyche synes slumrande i en blomsterdäld, beskuggad af rosor, myrten, palmer och oranger.*)

Psyche
(*uppvaknande*).

Hvar är jag? Gudar! månn' de höga palmer, Hvarannan vinkande i etherns böljor, Åt sälla andar här sin skugga ge? Hvad yppig vår! På ambravingar leka Zephirerna med blomstren, darrande Af fröjd och tjusning. Ur sin marmorboja Kaskaden springer opp i hvirfveldans, Stolt af sin färgglans, himlens båge lik, I aftonskimret, som bland trädens skuggor I blyga strålar spelar på hvart blad, Der dagg-demanter rörligt gunga sig. I hvarje topp en turturdufva smeker Sin maka, och på gräsets silkesvågor Hvad gyllne vingars par, hvad luftigt hvimmel Af colibri, af fjärilar och bin, Som, dansande på solens strålar, följa Hvarandra flockvis, yrande af fröjd!

(*Uppstigande.*)

Jag drömmer ej. Min boja re'n är bruten, Från stoftets klädnad jag befriad är. — Hvad? kring mitt hår än

dödens krans är knuten, Än sorgens skrud, af stjernor prydd, jag bär? Jag ser min bild i källans klara bölja — Najader! Veten J min brudgums namn? O, fick jag följa Mitt hjertas röst, och nå hans öppna famn! Hvar är jag? — Fåfängt! — Öcknens fasa sprider Din Elysé, o, sköna dal! — Farväl! Ett deladt qval jag förr bland menskor lider, Än all den fröjd, som ej, från själ till själ, I ögat speglad och i hjertat gjuten, Sin stråles skimmer ger och återfår. Här ensam sluten, Jag suckar; ej ett bröst min suck förstår!

Solo-Röst från Amors palats.

Psyche, Psyche! tysta sorgen: Se, mot himlen hvälfver sig, Strålande till högtid, borgen, Der din Brudgum väntar dig.

Psyche.

Darrar ej af anderöster, Gudar! luftens silfverflor?

Rösten.

Klarast stjernorna i öster Glänsa, der din brudgum bor.

Psyche
(*blickande i fjerran*).

Härligt ofvan höjden målas Borgen for min häpna syn: Der hvar colonnad bestrålas Af den klara aftonskyn. Hvilken storhet i det hela, Som till sinnet lärt att dela Sig harmoniskt, som en ton Af det skönas rika scala! Har en Konung der sin thron? — Säkert får mitt hjerta tala Med ett menskligt väsen der? Svalan, lyft på etherns strömmar, Vaknad nyss ur nattens drömmar, Bilden af min längtan är.

Sång från palatset.

Inom din borg välkommen var, Vår Herrskares Gemål! På hvar colonn ett dufvopar, Som kärlekens symbol, Åt Psyche hjertats hyllning bär. På glänsande portal Hjertvapnet genombrutet är Af tusen pilars tal.

Psyche.

Jag blott ett enda svar begär, Förrän jag följer dig: Förkunna, hvem min brudgum är, Hvi han fördöljer sig ... När sjungande hvar näktergal Sin drill i häcken slår, Hvem delar dessa sälla qval, Som sjelf jag ej förstår?

Rösterna.

Du hör i näktergalens röst, I källor, dalars famn, Men ljufvast i ditt eget bröst, Ett genljud af hans namn. I dagens glöd hans rosenmund Dig hoppets kyssar ger; I stjernors ljus, hvar aftonstund, Hans trohetsblick du ser.

Psyche.

Hur underbart, af namnlös fröjd, Mitt hjerta klappa hörs! Och af din röst till borgens höjd Min själ magnetiskt förs ... Jag ilar till min älsklings barm Och hviskar: ”Jag är din!” — När lutad, blyg, på Nattens arm, Hvar blomma somnar in.

(*Psyche följer den fortfarande sången.*)

(Ett rum i Amors palats.)

(*Fonden är afdelad af ett med stjernor beströdt draperie, vid hvars ena sida* Uranias *bild står, med glob i hand, betraktande himmelen; vid den andra står* Erato, *med plektron. Fenstren äro i form af lyror, hvilkas strängar spelas af Zephirer, klädda i ljusblå drägt, med silfverglänsande vingar. Psyches Tjenarinnor, Timmarne, dansa vid Æolsharpornas musik.*)

Chor af Timmarna.

Hell Kärlekens Ande! melodiskt han bäfvar I strängade lyran, i böljornas brus; Från rodnande skyn till sin Psyche han sväfvar Med hviskande smekord i lundernas sus. Med jublande välljud han rymderna fyller, Och målar, i lefvande talor, Idyller; Den älskande Bruden förnimmer hans röst, Med längtan att slutas till Gudomens bröst.

Chor af Zephirerna.

Bevingade Stunder! osynliga sväfven J Psyche omkring, under lekande dans. Åt nöjet en slöja af rosor J väfven, Och binden härinne dess brudliga krans. Hon nalkas vår boning, när stjernorna glimma Och fira den helga föreningens timma. Fördöljom oss åter! Hvar genius, blott Osynlig, de dödligas ledning har fått.

(*Genierna försvinna.*)

Psyche
(*kommer*).

Ej ett dödligt väsen möter Mig i denna borg, der, ensam, Irrande i azurhvälfda Salar, genomskinliga Som kristall, jag följde ljudet Af de klingande theorber, Hit till denna blomsterhydda. O, hvad prakt härinne! Se, Hur' Urania står på vakt Vid den stjernbeströdda förlåt, Höjande sin hand mot kronan, Som i hvalfvets blå rotunda Lyser af demanters glans, Hvilande i luften ...

(*Kronan sänker sig ned på Psyches hufvud, och hennes svarta drägt förbytes i en hvit, glänsande klädnad.*)

Gudar! Månn' Elysiums sälla andar Smycka mig till brud? Förtrollning Omger Psyche, sjelf en gåta I det underbaras verld. O, månn' lifvets dröm alltre'n, Med de sorgsna, glada minnen, Flygtat ofvan jorden? — Nej! Af oändlig längtan klappar Än mitt hjerta, och min tunga Törstar ...

(*Ett bord, med de klaraste frukter och bägrar af kristall, höjer sig ur jorden.*)

Psyche
(*fattar bägaren*).

Sägen, dolda andar, Som försåtligt ledden mig Inom fépalatset, sägen, Om i denna dryck jag tömmer Glömskan af mitt lif ... Förgäfves! Intet svar — J kännen ej, Huru hopp och fruktan strida I ett dödligt hjerta ... Ensam Skall jag första gången lida Smärtan af ett gäckadt hopp — Ensam njuta dalens frukter, Källans dryck — han kommer ej!

Sång af dolda Röster.

Lyssna, vid ditt hjertas slag Hur' af qvällens andedrag Poppelpyramiden röres, Vyssande, från gren till gren, Sälla dufvors par, der re'n, Sjungande en brudsång, höres Näktergalen.

Källan sorlar fram så tyst, Se'n till sömns hon blomstren kysst: Natten, klädd i stjernors skimmer, Som Urania blyg och stum, Döljer nöjets helga rum, Der din brudgrum dold förnimmer Psyches längtan.

Fjäriln än en flygting far, Ej ett tjäll i dalen har, Af hvar blommas barm förskjuten — Amaryllis, ensam huld, Öppnar slöjan, stänkt af guld, Och, i veka armar sluten, Sylphen hvilar.

Psyche.

Sångens tjusning vaknar åter I min barm, och fattar anden, Buren af de gyllne vingar Ofvan stjernorna der uppe. Ägde jag min harpa här!

(*I blinken höjer sig en harpa vid hennes fot.*)

Psyche
(*hvilande vid harpan*).

Andar, gäckande min smärta, Ej ert svar jag mer begär. Harpa! klangen af ett hjerta Gömd i dina toner är. Slut min längtan i ditt sköte, Gif en röst åt Psyches qval!

Amor
(*dold af stjerndraperiet*).

Ila till din Brudgums möte I Uranias brölloppssal!

Psyche.

O, hvi dölja dig derinne? Säg ditt namn!

Amor.

Jag *är* och *var* Drömmen af din barndoms minne, Hoppet af din ungdoms dar.

Psyche.

Sången som en vårflägt andas Från din mun; dock räds jag dig.

Amor.

Suck med suck i tjusning blandas; Själ med själ förmäler sig.

Psyche.

Tanken i oändligheten Famnar verldar i sin flygt.

Amor.

Närmare Gudomligheten Hjerta är, mot hjerta tryckt.

Psyche.

Jag vill ila till ditt möte I Uranias brölloppssal. Slut min längtan i ditt sköte Och förbyt i fröjd mitt qval!

Amor.

Echo af mitt hjerta! svara: Välljud af min välljudsröst! Vill du min i döden vara?

Psyche.

Jag vill din i döden vara: Trohet bor i Psyches bröst.

(*Mörk natt. Rideaun faller*)

————

(Samma Rum. Morgon.)

Psyche
(*kommande från det inre rummet*).

Är han en Gud? Nej, Psyche famnade Sin egen ungdom i hans bild. — Hvi flyr Han då sin maka? Helga namn, som tolkar Förbundets ord, förskönande den verld, Der nyss till helhet af mig sjelf jag är Uppvaknad, anande betydelsen Af lifvets lif: hans kärlek! Af hans hjerta För första gången mina tankar blefvo Förstådda, och som strålar återburna, Med högre klarhet, i sin inre spegel: Och i hans famn försmälte det förflutna Och det tillkommande, som i en himmel Af namnlös glädje i oändlighet. Men ack, han vill ej i mitt öga skåda Den sälla kärlekens förklaringsljus. Hvart har han flytt? Månn' ej i dalens sköte, Att gläda Psyche med en morgongåfva Af friska blomster, när han helsar mig?

(*En korg med rosor och liljor höjer sig ur jorden.*)

Af de osynliga en gåfva åter! Men ack, jag bäfvar för den gräns, som är Imellan kropp och ande ...

En Röst.

Sköna Drottning! Räds du för dina tärnor, som fullborda, Uppå din vink, hvar önskan i din barm?

Psyche.

Jag räds ett lif, som jag ej kan förklara, En bild, som ej kan fattas af min syn ... Men, då ej blodets purpursvall uppvärmer Ert hjerta, hvarifrån kan lifvet strömma?

Rösten.

Se öfver fälten: lefver då ej blomman Af ljuset? Fjäriln utaf blommans doft? — Ej mer omöjligt är vårt andelif För Gudarna.

Psyche
(*fattar blomsterkorgen och sätter sig vid bordet, bindande en krans*).

Men ären J som blomstren Och fjäriln sköna?

Rösten.

Ja, är viljan ren Som ljuset, låna vi dess klädnad.

Psyche.

Ägen J då en kroppslig bild?

Rösten.

Vi äga den; Men sällan menskan ser vårt andeväsen, Förrän hon sjelf med oss beslägtad är.

Psyche.

En sällsam gåta! — Sköna Ros! du liknar Min unga kärlek, glödande som den. Du, hvita Lilja! blif ett heligt

tecken Af Psyches löfte: jag vill fästa dig Med öppna kalken vid mitt hjerta, skrifva På hvarje blad hans namn ... Hans namn — o, Gudar! — Min tungas ljud ännu ej tolka lärt.

Rösten.

Din krans är skön, ungdomlig som din bild: Se i kristallen, hur' den kläder dig.

Psyche
(*speglande sig*).

Rätt väl! Men ack, hvad är det värdt att se En hälft af lifvet, när den andra utgör Det helas glädje!

Rösten.

För sin maka spelar Först näktergaln i qvällens tysta stund.

Psyche.

Gif harpan hit, att jag förkorta må Den första dag, som solen mäter ut För mig i eviga secunder! — Hören Ett ämne för min sång, ej andligt blott, Men äfven kroppsligt, och dock utan kropp. Det är ert eget språk, J andeväsen, Så mystiskt, som J sjelfva. Tyden då Min gåtas ord af harpans glada spel.

(*Preludierar på harpan.*)

Rösten.

Likt foglars ljud, når, lockande hvarann, De längta såsom du ...

Psyche.

Tyst! om min visa Du höra vill, och gif en annan gång Ock lika tydligt svar på mina frågor.

(*sjunger.*)

När Daphne sprang, med hindens lopp Och gäckade Apollos hopp, Var Gudens lön ej bitter? En lager blott, af tårar närd, Långt mer en enda kyss är värd ... Från mund till mund Ljuft hörs det hviskande förbund Liksom ett fogelqvitter.

Se! derför, mer än ärans dröm Och smickrets kylande beröm Och flärdens lånta glitter, Jag skattar dig, du ljufva kyss, Ett Nöjets barn, och till dig lyss ... Från mund till mund Ljuft hörs det hviskande förbund Liksom ett fogelqvitter.

Väl fick jag en — den bränner än; Men ack, jag vill ha' fler', min vän! Säg, hvem den konst besitter, Att räkna stjernor i det blå? I hafvet alla fiskar små? Från mund till mund Ljuft hörs det hviskande förbund Liksom ett fogelqvitter.

Du skådar bilden af en kyss, Då rosens knopp sig öppnat nyss; Naturens hjerta spritter, Hvar våg, hvar vind, hvart blad och strå Åt solens kyssar glädas då. Från mund till mund Ljuft hörs det hviskande förbund Liksom ett fogelqvitter.

Rösten.

Din visa är en fjäril, lekande Bland rosor.

Psyche.

Är dig sången kär, helt visst Du är min goda Genius ... Likväl Jag veta borde mina Tärnors namn ...

Den Första Rösten.

Jag nämnes Eunomia.

Den Andra.

Jag, Irene.

Den Tredje.

Jag Dike. Såsom Themis' Döttrar, alla Vi vakta himlens portar.

Psyche.

Öfvergifven Mig ej i denna borgens enslighet!

Eunomia.

Jag blir hos dig, Behagens Drottning, — speglar, I oskuldshimmeln af din själ, min bild.

Dike.

Jag sjunger huru Helios är skön I sanningsmajestät, och vårdar glad Det godas boning.

Irene.

Och när skymningen I magiskt dunkel slöjar lund och flod, Nedtystar jag med vingens milda flägt Hvar plågas röst inom ditt hjerta, tyder Din aning om en hög, oändlig verld.

Psyche.

Väl den, som ovisshetens qval ej känner.

Irene.

Min Herrskarinna! Vill du ej beskåda De skilda taflor, som ditt inre rum Bepryda?

Psyche.

Måla de hans anletsdrag?

Irene.

Nej, Semele's, som älskad blef af Zevs Och bad att skåda få hans bild; besegrad Af bönens allmagt, i olympisk glans Han nalkas, och den dödliga nedfaller, Af ljungeldsstrålen krossad, vid hans fot.

Psyche.

O, att för detta pris jag skåda fick Hans bild, och döende, som Semele, Hans anlete i hjertats offerkalk Med hyacinther af mitt blod bekransa!

Irene.

Här finns ett gallerie ...

Psyche.

Nej, min Irene!

(*sakta.*)

I sången skall min röst beveka dig.

(*Sjunger vid harpan.*)

Måla i hans azuröga Tvillingsstjernans spegelbild, På hans pannas hvalf, det höga, Vårens himmel, klar och mild.

Irene.

Först när qvällens stjernor glimma, Psyche! ljuder mötets timma, Och din suck i fröjd förgår: Luftens rymd balsamiskt svalkas, Kogerprydd din Brudgum nalkas, Tjusad af din saknads tår.

Psyche.

Hvad? af jagtens lust betagen, Han, kring cederskogen dragen, Följer hindens lätta spår? O! hur skön, när hem han ilar, Kogret på hans skuldra hvilar, Smyckad af hans guldlockshår! Flygtingen, Plejader fromma, Lysen hem till Psyches barm! Han är min, då dalens blomma Somnar in på nattens arm!

Irene.

Psyche! njut den salighet, Som hans löftesord dig gifvit: Vet, hvad dig förborgadt blifvit, Är blott Gudars hemlighet.

Psyche.

Nu i dalen vill jag glömma Dagen bort, på rosor drömma Blott om dig, min själs Gemål! Lundernas demantesmycken, Floras alla blomsterstycken, Blifve kärlekens symbol!

(*går.*)

————

(Eunomia, Dike, Irene, *synliga.*)

Dike.

Skynden! genom rymden sväfva Vi i Helios' ljusa fjät. Fritt må menskohjertat väfva Kring sig sjelft sitt sköra nät, Spindeln likt, som är inspunnen I sitt veka fängselgarn: — Brister blott en tråd, försvunnen Är din fröjd, o stoftets barn!

Eunomia.

Från Zephirens myrtenstränder Kretsande vår bana går Borrt till nordans öckenländer Uti Helios' gyllne spår. — Ilande, som stormen jagar Höstens blad i lundens famn, Tiden vexlar menskors dagar, Deras öden, deras namn.

Irene.

Dock — när Pappa Gråskägg drillar På sin aldrig sprungna qvint, Och ett flyktigt lif förvillar Sig i tankans

labyrinth; Psyche! dina år försvinna Medvetslöst i Amors land, Såsom bäckens vågor rinna Genom vårens blomsterstrand.

(*De försvinna. Zephirerne hasta in, dansande en ballet vid ljud af eolsharpor.*)

———

(*En skön dal.*)

Psyche.

Du blomstrar än, o, sköna dal! Likväl Jag som en dröm i dina rosenlunder Vill dunkelt ana, att din högtidskrans Har prydt en sommar, — eller hur'? Hos dig, Ett phantasiens barn, i ensligheten Jag jollrade, som vid en moders hjerta, Och tyckte, att hans blick, i solens strålar, — Som halft igenombröto skymningen Af dina palmtjäll, dina löfhvalf, — lekte Med mig titt-ut: än från hvart blad jag hörde Hans suckar andas, kyssande min kind; Än, af hans röst i sångens toner tjusad, Jag sökte den fördolda öfver allt, Från strand till strand, omkring min ö, begränsad Af haf och himmel, famnande hvarann — Men fåfängt! Ej hans bild mitt öga hann ... Dock — natten kom, och i dess mörka slöja, Ogenomtränglig för min syn, jag sönk Å nyo till hans bröst i sälla tårar, Och hvarje fråga på min tunga dog. Hvad salighet, tills åter dagen höjde Sin fackla, tankan sina längtans-vingar I rastlös färd, att fåfängt söka upp Sin själs osynliga gemål på jorden! — Då längtade jag till ett menskohjerta: Ty dessa Tärnor städs, som på en resa, Än gå och komma, — fly, när jag är glad, Och dröja, när jag leds ... Hvar äro de?

Irene.

Invid din sida, sköna Herrskarinna!

Psyche.

Förkunnen mig, hur' länge skild ifrån Min slägt jag varit, sedan första gången Jag blef hans brud, och Han mitt hjertas verld.

Irene.

Din Brudgum ju en yngling är, hvars krans Bär nöjets blommor på de gyllne lockar — Och åren fly som stunder i hans famn.

Psyche.

Du talar gåtor; men i dag förlåter Jag eder, som mig räckten bägarn fylld Ur Lethe. Minnets tafla kan fördunklas, Ej plånas ut. Ur töcknet stego åter De sälla bilder af min barndomstid.

Eunomia.

Du saknar Aphrodite's lof?

Psyche.

Mer heligt, O, syskonkärlek! är det band, du knyter Vid gryningen af lifvets morgonstund.

Irene.

Säg, hvi din blick för första gången tjusas Af dagens glans? En drömbild förr i dalen, Du lutade din kind mot snöhvit hand.

Psyche.

Ack! solen lyser härligt öfver allt, Men ändå klarast i ett lyckligt hjerta! Förlåten, hulda Genier! att jag dolde För er min hemlighet: i dag hvad fröjd, Att mina Systrar se!

Dike.

Hvad har du gjort, Vår Herrskarinna! Trotsigt leker du Med ödet, och din fröjd, en blomma lik, Som dör, när du för hårdt på bladen andas.

Psyche.

O, frukten ej! När åt min själs Gemål Jag anförtrodde, under bön och tårar, Min önskan, mina tysta qval, han sade: ”Ett råd jag ger, vid detta ditt förslag ”Att hemta dina Systrar till din borg: ”Med illslughet låt dem ej väcka opp ”Begäret att den slöja genomskåda, ”Som döljer mina drag för dig — Jag varnar ”Dig än en gång; men ve den stund, du glömmer ”Förbundets heliga myster! — Min Psyche, ”Du grundton af min egen själ! Jag räknar ”Ditt hjertas slag, och vakar, när du sofver, ”Och lyssnar till din andedrägt, och hör ”Hvar tanka i din barm.” — Jag svarade: Uti mitt hjerta, med osynlig hand, En Gud ditt anlete i klarhet målar, Fast jag ej skådat spegeln af din själ; Hvi skulle jag din hemlighet ej vörda? — Den är mig helig, som den första bön Till Amor, ibland silfvergjutna Larer I fadersborgen, der hans bild jag städse Förtrodde mina sorger, frågade Till råds i mina lekar. — Min Gemål Då slöt mig i sin famn, och sade: ”Skrif ”Till dina Systrar, och med dufvopost ”Ditt bref jag sänder.”

Eunomia.

Och alltre’n du väntar Dem till din borg?

Psyche.

Ja, om mitt bref har hunnit Romaniens strand ...

En Zephir.

Af snabba tjenare Du är omgifven: till din boning ila De höga gäster innan korrt. Ditt öga Igenom häcken redan skönja kan, Hur’ purpurseglen, blomsterkransade, I viken svaja. Utan synlig lots Furstinnorna ha’ lyckligt stranden hunnit. —

Psyche.

O, gifven genljud af min fröjd, J lunder, Och sjungen, foglar, öfver palmens topp, I syskonchor den sälla dag, som lyser I oskuldsglädjen af mitt barndomshopp!

(Symphoria *och* Aglaja *inträda.*)

Symphoria
(*i* Psyches *famn*).

Min hulda Syster!

Psyche.

O, hvad salig stund! Jag gjuta får vid edert hjerta tårar Af glädje ...

Aglaja.

Stackars Barn, så länge skild Från sina Systrar! — Och likväl jag ville Knappt tro på tidens magt, när dig jag ser. Säg, hur' vi synas dig!

Psyche.

O, när jag hör Er välbekanta röst, och blickar in I edra ögon, blir min lefnadsbok Uppslagen, och på hvarje sida står En vänlig rad, och dock J synens äldre ...

Symphoria.

För första gången, ve! ett sådant ord Har nått mitt öra; men det hörs, du redan, I landtlig enfald och okunnighet, Förgätit hofvets seder —

Psyche.

Aldrig dig, Symphoria, lik en Junobild! Förlåt, Jag visste ej, att åren flytt så fort På denna sköna blomsterö.

Aglaja.

Ditt lif Är då en dröm? Men i din fordna enfald Du är densamma: böjlig, eftergifven, Mer född till slaf än herrskarinna. Säg, Hvi dina tärnor ej din enslighet Försköna?

Psyche.

Då min önskan uppfylld är, Att famna eder ...

Symphoria.

Stackars Psyche! Omger Dig ej ett lysande och talrikt hof? Hvad jag beklagar dig!

Aglaja
(*afsides*).

Så mycket bättre! Då spanar ingen blick hvart strömoln upp, På horizonten af din lyckas himmel.

Psyche
(*sakta*).

Eunomia festligt duka skall mitt bord Och fylla bägaren med välkomst-drycken För mina gäster.

Eunomia.

Lydnad är min pligt.

Aglaja.

O, Gudar! Säg, förtrollade Prinsessa, Med hvem du talar?

Symphoria.

Hu! jag räds och fruktar, Att du bland andar bor.

Aglaja.

Min längtan ökes, Att få beskåda ett så sällsamt hof.

Psyche.

Jag äger intet hof.

Symphoria.

Hvad säger du? Är då en koja endast ditt palats?

Psyche.

O, kommen i min borg, att Psyche får Den minsta önskan i ert öga läsa!

Symphoria.

Jag tackar dig; men du förlåta skall, Om *här* min skönhet och min börd, som bära Sin krona högt på pannans majestät, Ej dväljas utan vittnen af sin ära.

(*De gå.*)

(*Inom en pelarsal höjer sig ett bord, dukadt med de skönaste frukter och anrättningar.* Symphoria, Aglaja *och* Psyche *inträda.*)

Psyche.

Välkomna, hulda Systrar, till min boning, Der efter resans mödor jag er bjuder Förfriskningar af dalens frukt.

Aglaja.

Jag häpnar För denne borg, der konstens skimrande Zirater med naturens lekande Behag omärkligt sig förent. Min syn, Förbländad af den yttre prakten, hvilar Sig ljuft härinne, der förmildrad dagen Sin strålglans gömmer bland oranger, myrten Och blomstervaser, rikt omkransande Colonnerna i denna pelarsal. Ack, Psyche! ej du mägtig är att fatta Den härlighet, som omger dig.

Psyche.

Min fröjd Är ljufvast detta ögonblick, när delad Den njuts af dig. Men tagen nu er plats Vid bordet, mina gäster!

(*De sätta sig.*)

Symphoria.

Ja, med nöje Jag ser ett väl serveradt bord, der smaken Från alla verldsbekanta länder har Hopsamlat sina skatter.

Psyche
(*fyllande bägaren*).

Tillåt mig, Symphoria, att den första välkomstskålen Jag egnar dig! Nu, min Aglaja, dricker Jag äfven din af lika trofast hjerta.

Symphoria.

Jag tackar dig!

Aglaja.

Vid bägarns klang jag saknar Dock en person inom din borg: hvi synes Ej din Gemål?

Psyche.

Han är på jagt i dag.

Symphoria.

Säg, är han ung?

Aglaja.

Och vacker?

Psyche.

Ja, ungdomlig, Som vårens Gud ...

Aglaja.

När kommer han tillbaka?

Psyche.

I afton, mycket sent.

Symphoria.

Beskrif för oss Imellertid hans bild, men drag för drag, Som hans porträtt du målade.

Aglaja.

Min Syster, Drick först hans skål!

Symphoria.

Ja, om jag först får veta Hans namn.

Psyche.

Han heter ... jo, han kallas Fursten Af Myrtendalen ...

Aglaja.

Ha! ha! ha!

Symphoria.

Min syster! Det är ej artigt — Ser du, hur' hon rodnar, Det stackars barnet, tårens perla glänser Från sänkta ögonlock, att värja få Sitt öga för din skarpa blick.

Aglaja
(*sakta*).

Hvad har Hon att fördölja? (*högt*) Din Gemål, en Furste Af Myrtendalen, säger du? Det var Ett vackert rike!

Psyche.

Några famnar blott Kring mig och honom, och din syster vore Ändå den sällaste af jordens barn!

Aglaja.

Men när på enslig ö han lemnar dig, En suckande herdinna, öfverlåten Åt ensamheten af en öde verld; — Säg, med hvad trollkraft du förjaga kan Din ledsnad. O, hvad fasa, när jag tänker Mig dessa långa timmars tal!

Psyche.

Hvem ger Åt tiden vingar, om ej Sång och Kärlek? Men ack, jag glömmer vid ert ljufva möte, Att fira dagens sköna fest! Irene, Bjud mina Genier höja sångens ljud!

Irene.

Sjungen, sjungen! Blåsen på Strängarna, Zephirer små! Ton med ton i ring, i ring Flygen luftens böljor kring, Som i dans en vingad tropp Med det godas röst Ditopp! Men i hvarje trolöst bröst Surren, surren, utan ro, Som en geting kring sitt bo!

Symphoria
(*förskräckt*).

Jag ryser, Psyche, för de tjenare, Som omge dig i denna borg ...

Aglaja.

Hvem rör De gyllne strängar med osynlig hand? Jag nödgas på det underbara tro I denna boning, fast ej förr mitt sinne Var svagt derför ...

Psyche.

Hvem stämmer i vårt hjerta En inre melodi till lika välljud, Om ej en ande, fast fördold ännu I stoftets drägt?

Aglaja.

Hvad hon har blifvit vis I Myrtendalen!

Symphoria.

Och likväl hon är Den yngsta af oss alla tre.

Aglaja.

Jag skådar Dock endast verkligheten öfver allt Och prisar mitt förnuft.

Psyche.

Ja, vanan har Försvagat själens öga, för att se, Att lifvet sjelft ett under är.

Symphoria.

Hon talar Liksom en bok! Hur' är det möjligt här, Der tankarne ej gälla såsom mynt I vexladt byte, att din

kunskapshåg Kan finna näring? Ty jag minns rätt väl, Hur' tidigt du med frågor plågade Mig i din barndom, och hur' girigt städse Du sökte leta ut, hvad du ej än Fått veta.

Aglaja.

Denna forskningslust dig hedrar, Min Psyche; men din kunskap liknar än Drömtydarns, utom möjlighetens gräns.

Symphoria.

Nå, än var resa då?

Aglaja.

Ja, sådant prof Af syskonkärlek aldrig fann sin like.

Symphoria.

Jag vill berätta ...

Aglaja.

Nej, din ordrikhet, En vårflod lik, i tusen bäckar gjuter Sig ut, förr'n du till målet hinner fram.

Symphoria.

Och du, om skatter lika rädd, som ord ...

Aglaja.

Dock ej så stolt som du ...

Symphoria.

En Kungadotter Af Gudaätt det egnar.

Psyche.

Hulda Systrar! J fören ännu samma barndomsgnabb, Som fordom; men hvad vore målningen Förutan skugga, vännen utan fel? För idel ljus de kära dragen skulle Ju eljest ej ur taflan stiga fram, Med sälla minnen af förflutna dagar! Men längst i fonden ler, med isgrå hjessa, Min faders bild — Säg, lefver han?

Aglaja.

Ja, lik En skugga af sig sjelf, hvars enda önskan Är den, att återse sin älsklingsblomma, Sin Psyche: ty af trenne syskonlotter *Du* fick den största i hans kärlek, — lyste Som Aphrodites bild, fördunklande Oss arma! Dock hvi skulle du försaka En sådan höjd af ära? Och för hvem? Du tiger ... Men man gissar mycket ...

Psyche.

Hvad?

Aglaja
(*sakta*).

Jo, att han är en annan Python, döljer Sin rysliga gestalt ...

Symphoria.

Ja, döm, min syster, Hvad vi ha’ vågat, för att famna dig: Jag fruktar hvarje ögonblick, han kommer Tillbaka, och jag räds, att för hans grymhet Vi blifva offer ...

Psyche.

O, hur’ kan du sa Förnärma min Gemål? O, att jag *kunde* Förtälja er min lyckas höjd! Likväl Jag är er gäldenär; till tacksamhet Hvad kan jag bjuda eder?

Aglaja.

Låt oss först Få se oss om uti din borg.

(*De stiga från bordet, då Aglaja blir varse ett skrin.*)

Säg, hvilka Klenoder gömmas här?

Psyche.

Du förekommer Min blyga önskan: ty jag visste ej, På hvilket sätt jag djerfdes visa eder Ett sådant lappri.

(*Öppnar skrinet.*)

Här, Symphoria, Ett smycke af demanter! Här, Aglaja, För dig en gyllne krona: ty jag minns, Att guldet alltid glädde dig!

Aglaja.

Då var Jag ju ett barn!

Psyche.

Förlåt, jag visste ej, Att du har ändrat smak. Jag skynda vill Och hemta hvad jag dyrast äger.

(*Ilar bort.*)

Symphoria.

Hvad? Hon flyr, ej bedjande oss följa sig?

Aglaja.

Hvem vet? Kanske hon denna stunden väntar Sin härliga Gemål, lik Danaës, Uti ett guldregn genom fenstergallren.

Symphoria.

Du skrämer mig ... Ack, skyndom oss dit ner I dalens famn, der aftonsvalkan sänker Sin första flägt. — — Från denna ö vi hasta Ju bort, förr’n Phoibos har sitt öga lyckt?

Aglaja.

Ja! sökom, medan Psyche borta är, Ett skuggrikt tjäll, och i dess dunkla skygd Jag vill dig anförtro, hvad här jag fruktar Att nämna inom borgens mur, bevakad Af andar, lyssnande till hvarje ord.

(*De gå.*)

(En Lund i Borgens Trädgård.)

Aglaja.

Hon, som i enfald öfverträffade, Ifrån sin barndom, hvarje tänkbart väsen; Som aldrig, i sin faders Kungaborg, Omstrålad af ett hof, sig nånsin lärde Att rigtigt bära sina vingar opp, — Nu med en Gud förmäld! Se, derför är Han ju osynlig? Dessa dolda röster, Som henne omge, — allt förkunnar mig, Att han ej är en dödlig.

Symphoria.

Psyche, ack, Hur afundsvärd! Förmäld med en Gemål, Prydd af en evig ungdom, — när jag arma Är bunden vid en dvärg, som öfvergår Min far i ålder! ...

Aglaja.

Jag olyckliga Är dömd, att hos min sjukliga gemål Förrätta en trälinnas tjenst, att vårda Ett lif, som Parcerna af nesseltrådar Ha' spunnit! I hans drifhus tidigt blef Vårblomman af mitt lif förbränd. — Hur' kan Jag, i mitt armod, Psyches fröjd fördraga? Hon, som min Faders hjerta stal och gjorde Mig till ett styfbarn i hans gunst? Nej, hämnden I öcknen af min själ till sista droppan Sin kalk skall gjuta! — Ve den skrymterskan, Som under larven af sin enfald döljer Sin lyckas öfvermått!

Symphoria.

Vi fåfängt sporde, Med hvem hon var förmäld.

Aglaja.

Dock tydligt röjdes, Att om hans namn i ovisshetens töcken Hon sväfvade; men jag vill gjuta dager I mörkret, så att Psyche innan korrt Skall ångra sin förvetenhet.

Symphoria.

Men huru? Jag lemnar medlet i ditt kloka val. Att tänka sjelf, det tröttar mina sinnen.

Aglaja.

Ja, tacka Zevs, som satt dig på den plats, Der du kan gälda andra för den mödan. Du äger endast att vid detta värf Hvart anletsdrag med öfvad konst beherrska.

En Papegoja
(*i lunden*).

Aglaja!

Aglaja.

Hjelp! mig andarne förfölja. Hvart skall jag fly, att deras röst ej hinner Med fasans ljud min själ?

Psyche
(*med ett juvel-skrin*).

I trädets topp Du anden ser, som jag har lärt ditt namn: Ty Psyche ville hvarje tunga ge Del af sin längtan. Hvarje blomma gläder Sig åt er ankomst, ty för eder skull Hon fått min vård.

(*Öppnar skrinet.*)

Låt detta diadême Få spegla glädjen i din blick, Aglaja! — Symphoria, denna spira tillhör dig!

Aglaja.

Du äger mer?

Psyche.

Ja, tag alltsammans gerna, Min hulda syster, om det gifver dig Den minsta skymt af glädje!

Aglaja.

Men hvar skall Jag gömma skrinet, tills jag reser? Jo, Der borta, vid den marmorglänsande Najadens fot.

(*Ilar bort.*)

Symphoria.

Min hälft uti din skatt Du ej forglömme!

Psyche.

Å, var trygg, min Syster, Och gläds i ostörd ro i Psyches verld!

Symphoria
(*med blicken följande Aglaja*).

En sådan prakt ej nånsin förr jag såg; Hur' tarflig är min boning emot din! Se, ofvan dalen en amphiteater Af blommande terasser höjer sig! Der guldigenombrutet löfverk slingrar Sig trappvis opp, och vid dess fot Najaden Vid dammens spegel tankfull står och gömmer, Med armarna i kors, sin blyga barm — En annan i sin famn en urna håller, Som, skimrande mot höjden, i kaskaden Guldfiskar stänker kring.

Aglaja
(*återkommer*).

Hu! öfvergjuten Af vattenstrålen, rigtad mot min barm, Jag hörde andar skrattande i luften Förhåna mig. Är detta på ditt bud?

Psyche.

Ett narri blott — Förlåt!

Aglaja.

I fall Värdinnan För gästfrihetens lagar aktning bär, Jag skulle önska, att jag blef' befriad Från gycklet af de dolda lyssnare ...

Psyche.

Aflägsnen er, J trogna tjenarinnor! ...

Aglaja.

Och hvarje väsen, som osynligt är.

Psyche.

Så är mitt bud.

Chor af dolda röster.

Farväl! Farväl! När Philomela saknar Sin Brudgum, och kring berg och dal uppvaknar Ett längtans echo ur naturens bröst, Hvar finns en tufva, der hon vingen hvilar? Hvar är den verld, dit hennes tanke ilar, Anklagad af ett trolöst hjertas röst: ”Det godas genier öfvergett min själ!” Vi lyda dig och fly. Farväl! Farväl!

Psyche.

Den sista ton förklingar I fjerran re'n: de trogna Genier, Som utgjort vården af min stilla lycka, Hvi har jag öfvergifvit dem?

Aglaja.

Min Syster! *De* komma ju tillbaka på din vink; *Vi* råkas nu för sista gången. Låt Mig utan vittnen gjuta i ditt sköte Min fruktan för ditt väl. Du känner ej Den make, som du sluter till ditt bröst ... O, jag besvär dig vid din faders minne, Säg, har du sett hans drag?

Psyche
(*lutar sig ned*).

Ett fogelbo Ur häcken fallit ned — den stackars modren, Som plockar dunen ur sitt eget bröst, Att ge till bädd åt sina små, hur' glad Hon måste bli, att vid sin återkomst Sitt lilla hushåll se i samma ordning, Ej anande den hand, som henne hjelpt!

Aglaja.

Vet du hans ålder och hans namn? — Nej, se, Hur', lik ett barn, när det sin lexa glömt, Hon står förskrämd! Är det ej sannt, han är Ej mera ung?

Psyche.

Ja!

Aglaja.

Men du sade nyss, Att han ungdomlighetens skönhet egde ...

Psyche.

Jag glömde det.

Aglaja.

Döm sjelf, om du ej re'n Förrådt din hemlighet? Ja, rodnaden Uppå din kind, mer sanningsfull än orden, Förkunnar uppenbart, att aldrig än Du skådat din gemål. O, Psyche! se Den sorg, som i mitt hjerta bor. Förgäfves Jag hejdar tårens lopp, som tolkar dig Min smärtas höjd; och dock förutan skoning Fördöms mitt

uppsåt! Säg, hvad leder mig, Förutan nitet för ditt väl och hoppet Att rädda dig från döden, redan svuren Af din gemål? Dock njut din villa! Aldrig Skall ensligheten mer inom din verld Bli störd af våra fjät. En gång, för sent, Du minnas skall, att dina systrar vågat Sig åt ett trolöst element förlita, I hopp att rädda dig ...

Psyche.

Mordbrännarn lik, Du kastar eld inom det tjäll, som nyss Omhägnade i stilla frid min lycka. O! jag besvär dig: tala, säg, hvad skäl Du har, att misstro min Gemål? O, gif Mig blott ett enda, och jag skall ej mer Betvifla dina ord, om smärtan gaf Mig döden vid din fot.

Aglaja.

Du hörde ju En gång Oraklets svar?

Psyche.

Nej, aldrig visste Jag mer derom, än att en skön Gemål Af himlen var mig lofvad.

Aglaja
(*ger henne en pappersrulle*).

Nå, välan! Läs här dess dolda innehåll.

Psyche.

Hvart ord Med svärdsägg skär mitt hjertas trådar af. Som dufvan, genom öckenlanden jagad, Hvar finner jag ett skygd?

Aglaja.

Kom, följ oss åter Hem till din Faders rike: öfvergif En grym tyrann, och krossa länkarna, Som fjettra dig vid detta mörka väsen, För ljuset skyggt och doldt i fasans natt!

Psyche.

Ack, grymma sanning! Aldrig såg jag än Hans anletsdrag ... ej nånsin hviskade Min tunga, under sälla suckars ljud, Hans namn!

Aglaja
(*sakta*).

Nu har jag fogeln i min snara! I buren må han sjunga, bäst han kan, Sin vackra visa!

Symphoria.

Tillåt oss ledsaga Dig, ännu vacklande på branten af En afgrund. Kan du tveka än att fly Den oförklarlige, som aldrig gifvit Dig återglansen af sitt namn, sin frejd?

Psyche.

Ack, kan jag trolöst öfverge den make, Hvars huldhet bar mig i sin själ?

Aglaja.

Jag medger, Att ej Symphorias bjudning kan begagnas För ögonblicket; men beskåda först Hans anlet'.

Psyche.

Ack! hur’ kan jag det I nattens mörker?

Aglaja.

Bakom sänggardinen Göm tända lampan, men så väl fördold, Att ej en stråle dig förråda kan: Se’n, när han somnat, skall du varsamt smyga, Med sakta steg och tysta andedrag, Intill hans bädd.

Psyche.

O, Gudar! hvilken stråle I mörkret af min själ, att skåda få Hans anlete! ... Likväl han vid sin kärlek Det strängt förböd ...

Aglaja.

Och hvarför, menar du? Han räds, att som en vanlytt varelse Vid första blicken skrämma bort ditt hjerta.

Psyche.

Jag *måste* honom se!

Aglaja.

Det *måste* du; Men hör din äldre Systers visa råd: Ej utan vapen kan du närma dig Ett monster, som med underjordens magter Står i förbund. Vid minsta gny uppvaknad, I raseri, att se sin hemlighet Uppdagad, dig han skulle offra först: Och då hvad ägde du till ditt försvar?

Psyche.

Ej mer än ångren i mitt bröst och döden, Ljuf af *hans* hand ...

Symphoria.

Hvad? Äger ej ditt sinne Från dina Fäder, Konungar och Hjeltar, En gnista mod i arf?

Aglaja.

Ve, att, med fara För eget lif, vi velat frälsa ditt!

Psyche.

Så lemnen ej ert offer! Må jag trycka Er till mitt hjerta, att ej kärlekslöst Det stelnar i mitt bröst!

Aglaja.

Tag denna dolk! Göm den vid hufvudgärden: när du hör, Att monstret somnat in, du fattar lampan i venstra handen, dolken i den högra.

Psyche.

Bort härifrån! Nej, intet vapen, nej! Det är ju blod derpå?

Aglaja.

Välan! så njut, I ostörd ro, vanäran af ditt lif! Glöm vid hans sida, hur' oraklet lyder: ”De skönaste af jordens

barn han fjettrar; ”Försåtlig, grym och vild.” — Du blir hans offer!

Psyche.

Gif dolken hit, ett nödvärn i min hand ...

Aglaja.

Fort, skynda dig, att denna natt fullborda Ditt fattade beslut: och, snart befriad Ifrån Centaurers ättling, dig vi hemta Från denna ö och fly med borgens skatter Hem till en Far, som än har Psyche kär.

Symphoria.

I blinken måste vi dig öfverge; Ty Phœbus flyr med gyllne charen, re’n Bestrålande den vestra oceanen. Hvar äro dina tjenare?

En Röst.

Vi bida I viken än, att, på vår Drottnings bud, I lätta jullen öfver hafvet föra Er till Romaniens land. Kom, Eurus, kom, Vår starke frände! Bördan trycker oss.

Eurus.

Jag kommer.

Symphoria.

Hu! hvad var det för en röst, Som brusade så starkt i poppelns krona?

Psyche.

O, rädens ej för mina tjenare! De lyda ju en vink af eder Psyche. Farväl, J systrar! Eder kärlek förde Er till min enslighet: jag tackar er Än i mitt sista ögonblick derför.

Symphoria.

Farväl! Må höga Gudamagter sluta Dig i sin vård! — Haf mod, min hulda Syster, Och glöm ej, att du är ett Kungabarn!

Aglaja.

Din rika gåfva, förr’n jag går till stranden, Jag hemta vill. Farväl! O, gif oss snart Ett bud, och genast hasta vi tillbaka. Farväl! (*sakta*) Du har ditt öde i din hand!

(*De gå.*)

Psyche.

Ja, hon har rätt: här är mitt öde. Snart Skall täckelset, som Gudarne ha’ satt För Psyche’s vandring uppå jorden, falla. Min lednings stjerna, kärleken, min verld Omtöcknad är af evig natt ... Hvar finnes En hvilpunkt för min *tanka*, irrande I tviflets mörka chaos? — Leder mig *känslan* mer, en trogen Ariadne, Ur labyrinthen af mitt öde? Nej! Hon är förbytt till Furie i mitt hjerta ... I endrägt med mig sjelf, af genier följd, Jag kände förr ej enslighetens fasa; Blott längtan, ljuf, som näktergalens sång, När stjernan tändes, och den Grymme kom, Som natten mörk och dock min himmel vorden! Nu är jag ensam, och i brottets afgrund, Som vid sitt hjul Ixion, är jag bunden Af er, J Eumenider! — Dock, haf mod Att krossa bojan i Förrädarns

blod!

(*Hon går. Furierna stiga opp ur jorden, dansande med brinnande facklor, och följa* Psyche.)

————

(Psyche’s *sofrum.*)

(*Mörk natt. Æolsharporna ljuda i elegiskt förklingande accorder. När de sista tonerna i nattens tystnad försvunnit, smyger* Psyche *med tysta steg ur det inre rummet, framtager lampan, dold bakom Uranias fotställning, kastar förhänget tillbaka, och i en grotta af stalaktit, på en bädd af rosor, synes* Amor *i lugn, hvilande skönhet.* Psyche *närmar sig den sofvande, och vid första strålen, som upplyser hans anlete, faller dolken ur hennes hand.*)

Psyche.

O, ljus af skönhet! strömma ur hans anlet’, Som ingen flägt af tidens vinge rört, Ned i mitt bröst, din spegel, att jag må Till helhet af mitt lif bli’ väckt, och andas In i hvart drag min urbilds återglans!

När styrkan på din pannas majestät Förkunnar, att du är naturens Herre, Det fina löjet på din kind förmildrar Ditt höga magtspråk. — O, hvad fröjd, att skåda I dig min afbild, ack, så nära mig!

Men hvarför *döljer* du i nattens slöja Den ljusa, härliga gestalt, hvars själ, I drömmen till Elysiens dalar buren Af tankans flygt, skön som en fjäril målar På munnens ros sin vinges glada spel?

Af inre tjusning månn’ min syn förvillas? — Hvad glindrar bland de rika lockars krans, Som af guldliljor kring hans hjessa bunden? Han är en Gud! — Daggstrålande hans vingar På skuldran glänsa i all ljusets prakt!

Ve mig! — Ej mer i nattens dunkla sköte Han öppnar famnen för sin brud ... O, må Jag släcka ljusets törst för sista gången I Gudomskällan, — salig af hans kyss, Föreviga mitt väsens lif i döden!

(*I det ögonblick* Psyche *kysser* Amor *faller en sjudhet oljedroppa ur lampan på hans skuldra. Vaknad, uppspringer han, med hotande blickar och majestätiskt allvar på sin panna. Åskans röst förkunnar hans vrede, och ljungande blixtar upplysa rummet. Psyche störtar på knä vid hans fot.*)

Amor.

Ve dig, förmätna! Evigt blifve jorden Dig arm på kärlek, der förbannelsen Hvar hoppets dröm inom din själ förbyte Till svikna löften och till sviken fröjd! Dock - att en gång du af en Gud var älskad, Skall Minnet, som en säg’n, förkunna dig, Omgycklande dig städs med himlasyner, Som fåfängt till ditt Eden vinka dig Tillbaka! — Främling för dig sjelf, en flygting, På jorden skall du irra, saknande Min gudafamn, hvar gång med ökad längtan, När stjernorna sig hvälfva kring min thron.

Psyche.

Du är en Gud ... I stoftets ringhet vågar Min sänkta blick ej höja sig till dig ... Men säg, hvi hjertat blef en stridens plats För två dämoner? Hvarför blef du ej Dess Envåldsherre?

Amor.

Segren vore då Ej din ... Ty vet, så högt du aktad var, Att friheten, kungsblomman i naturen, Tiaren på din hvälfda panna är: — Din kärlek endast genom tvånglöst val En Gud blir värdig.

Psyche.

Skall din afbild, Psyche, Af dig förskjuten evigt bli på jorden?

Amor.

Min dom i tiden jag förkunnar dig: Ditt hjerta hete *oro:* dina tankar *Flyttfoglar*, irrande i gränslös rymd: Din pröfning hete *bedja* och *försaka!* I sorgens land en pelgrim, skall du tyda Min gåtas ord: sök opp din Brudgum der, — Och, förr'n du nått hans famn, hvar fröjd försvinne, Ett irrbloss på din stig!

Psyche.

Mitt hjerta är En naphthalåga: tänd af dig, den kan Ej slockna ut. Hvar skall din famn jag söka?

Amor.

Igenom död du finner lifvet åter. Gå! Skaka stoftet af, och blif min Maka, En vingad Psyche! — Dig, vid grafvens rand, Jag räcker synlig min försoningshand, Och gifver dig din kärleksdröm tillbaka.

(*Åskan nedslår genom det öppnade hvalfvet, och vid ljungande lågor sänker sig en sky, på hvilken* Amor *försvinner mot den lysande himmelen. Nejden förbytes till en öde klipptrakt, och* Psyche *nedfaller sanslös, vid de ur jorden uppstigande flammorna, på ruinerna af sin borg. Åskan tystnar småningom, försvinnande i det aflägsna fjerran.*)

Chor af Genierna
(*osynliga*).

Vår Gud är flydd: och nejden sig förbyter I öcken re'n, der Edens port är stängd. Med Psyche ön på hafvets vågor flyter Till jorden, städs af sorg och saknad mängd, Der, sökande hans famn, den gudasälla, På okänd strand hon snart en främling går. Först vid försakelsens och bönens tår Hon ser hans anlete i ljusets källa.

Oss skyndom, Genier! Hennes vandring följa Vi än osynlige på sorgens stig: Ur lundens susning och ur flodens bölja Vår suck i Psyche's klagan gjute sig! Melodiskt hviskande, när vårens värma Upplöser plågans långa vinterdag, Än i naturens milda harposlag Den irrande vi till sin Brudgum följa.

VUBLINA,

DRAMATISKT POEM.

Äfven i Plutos land frihetens känsla ej dör.

Antiphilos från Byzanz.

Personerne:

VUBLINA.
ALCIDES, *hennes Son.*

NORRMAN, ⎫
STOIKOS, ⎬ *Grekiska Befälhafvare.*
STEPHANOS, ⎭

ODYSSEVS, ⎭

CYANE, *hans Syster.*
En Tjenare.
En Tärna.
Majnotter *af båda könen.* Lyrspelare, Gycklare, Dansare, Krigsfolk.

Inledande Anmärkning.

Författarinnan beder läsaren erinra, att hon icke lofvat en Tragedi, utan blott ett Dramatiskt Poem, i hvilket hon mera haft för afsigt att teckna en intressant situation och en ädel sinnesstämning, hos ett utur långvarigt förtryck uppvaknande folk, än en betydningsfull handling, ursprungen från en tragisk charakter. Hon har derföre sökt att måla Greken, såsom en sammanfattning af hvad han fordom varit och hvad han nu är, och alltså i *Förspelet* sökt framställa Hellas Innebyggare — dessa eviga barn, enligt den Egyptiska Prestens ord — med den ursprungliga glädtighet, som slafveriet och förtrycket icke förmått att fullkomligen kufva, fastän det nedsänkt dem från deras fordna bildnings höga ståndpunkt. Derföre i stället för de fordna prunkande Olympiaderna, helsas den kommande Våren nu mera af en fest, glädtiggjord genom en här af Gycklare och Upptågsmakare, hvilka dock ännu liksom omedvetet erinra om en försvunnen tid och låta höra ett svagt återskall af Greklands fordna Classiska Dithyramber. Så åtminstone är detta folk tecknadt i *Historisk och Geografisk Tafla öfver Grekland*, den hufvudsakliga källa Författarinnan haft att tillgå. Angående Vublina sjelf, har hon icke kunnat erfara andra än de torftiga underrättelser, som de allmänna Tidningarne meddela, icke en gång haft tillfälle att se den Roman, som i Tyskland utkommit öfver denna berömda Hjeltinna. Författarinnan har således måst till det mesta följa sin egen uppfinning, och har hon heldre velat framställa Hjeltinnan såsom en concentrerad uppenbarelse af den frihetsanda, hvilken nu tyckes hafva bemägtigat sig hvarje Grekiskt sinne, än såsom en uppretad Maka och Moder, utan dock att låta henne alldeles förgäta sin bestämmelse såsom sådan. Gerna hade neml. Författarinnan velat göra begripligt, att den lugna passionslösa själskraft, som är oundvikligt nödvändig för hvarje stor handling, borde vara Vublinas tillhörighet, utan dock att alltid vara mägtig underkufva de känslor, hvilka oemotståndligt påtränga sig henne, vid erinringen af de förflutna, för hennes själ så dyrbara minnen. De öfriga Personerna, af hvilka några genom berättelsen om dagens händelser torde vara bekanta, andra åter äro rena phantasi-skapelser, framstå blott att bereda clair-obscuren i den målning af Hjeltinnan, som åsyftats. Likväl har man frånskiljt henne allt eget befäl, eller rättare, låtit hennes eget ljusa förstånd lägga det på den mera starka manliga armen och blott förbehållit henne äran, att — såsom det alltid är Qvinnans dåd för det älskade — uppoffra allt: lugn, gods och lif för fäderneslandet, samt med sin inspiration uppelda krigarne till mod och uppoffringar. — Så har Författarinnan, en dotter af det fria Sverige, uttänkt sig den beundransgärd hennes hjerta pålagt henne att hembära åt det förtryckta Greklands fria dotter.

Förord.

I Norden står ett marmorslott, Der bor en gammal hednisk drott, Som heter Vinter. År från år Han spökande på fjällen står, Höljd i sin hvita svepningsskrud, Och kallar natten för sin brud.

En fiende till vår och sol, Han blickar strängt omkring sin pol: Hvar fågel flyr hans bleka hamn, Rädd att förstelna i dess famn, Hvar blomma skendöd dignar ner När denna skräckgestalt hon ser.

Hur kan då sång och poesi Hos denna hedning hemma bli? — De vilja söderns lunder nå Och som Korsfarare de gå, Att värma sig vid österns bloss Och väpnade mot Turken slåss.

På deras helga tros-baner Klart mensklighetens fackla ler: Hon slocknar ej i stormens brus, Ty hon från Gud har fått sitt ljus, Och lågar för det sannas skull Så evigt skön och kärleksfull.

Blott ledd af denna stjernas blick Jag Amazonen skåda fick, Som frihetens palladium höjt; Dock — snart på taflans duk jag röjt, Att ej i tidens fjerrglas än Fullbordad syntes teckningen.

Ack! österns färgglans, skär och varm, Omstrålar aldrig nordens barm; Ty konstens helga flamma här Blott af en inre sol sig när, — Men ljuf är denna lågas brand, Som i Vublinas fosterland.

Och lyran ljöd bland moln och snö För Nordanskogens sköldemö: Dig, Svea, helgas dessa Blad; Men ödmjukt alltid dottren bad, Att hjertats offer, som hon ger, Du ej med styfmors-ögon ser!

En Bergstrakt i Maina.

(*Små vattenfall slingra sig utför klipporna. I dalen nedanför några hyddor omgifna med plataner. En samling af landtfolk fira vårens fest: Ungdomen med sång och mimiska dansar, de äldre vid dryckesborden.* Alcides *och* Norrman, *klädde som sjömän, närma sig.*)

En grupp af Barn (*dansande omkring en lågande halmeld, sjunga*).

Alla, alla i en ring, Låt oss, dansande omkring Vårens tända offerlåga, Skimrande som regnets båga, Gläda oss, att, utom vägg, Bränna få Kronions skägg.2

Ack, hvad vintern varit lång: Inga blommor, ingen sång! Stängda inom dalens hydda Trenne månar, ändtligt flydda; Ha vi längtat utom vägg Bränna opp Kronions skägg.

Se hvar grönskande platan, Prydd med hög och vid turban, Sig liksom en Pascha yfver — Svalan åter luften klyfver, Bygger bo vid grannens vägg. Nu vi bränt Kronions skägg.

(*De aflägsna sig.*)

Norrman.

O, hur lifligt söderns nöjen Måla söderns sköna himmel! Se, af Gycklare och löjen, Sångare och dans, ett hvimmel Genom dalen!

Alcides.

Jag är hemma! — Ljufva visshet! — mägtigt bjuder Flöjtens lena fogelstämma Mig till dansen. Lyran ljuder Hemlandstonen länge saknad, Och af glädje ögat gråter.

Norrman.

Se! naturen, österns Drottning, Här i blomsterspråket åter Re'n förklarar kärleksdrömmen.

En Majnott
(*med bägaren i hand*).

Fröjden Er der drufvan glöder: Nalkens, Fremlingar, och tömmen Bägarn. — Skål för våra bröder!

Alcides.

Skål för deras vapen! — falle Den blodtörstige skorpionen!

En Gubbe.

Skål! — mot våra klippor skalle Tusen genljud af kanonen, Som från Grekers flotta spelar, Under tappra segertågen!

Alcides.

Skam för Er, att ingen delar Deras faror, medan vågen Brusande kring stäfven svallar, Utan här, i stiltje, biden Bakom bergen!

Majnotten.

Gå i striden Hvem som vill — jag hellre plöjer Mina fäders jord. Men, broder, Att du är vår landsman röjer Du?

Alcides.

Från späda barndomsåren Jag i Greklands ärestoder Såg en bättre tid. På båren Såfver Hellas — ingen räddar Hennes barn. Vid klagoljuden, Turken, hånfullt, grafven bäddar Åt den sköna hjeltebruden, Och dess minnen sönderbryter. ...

Gubben.

Men — du känner ej törhända Fru Vublina?

Alcides.

Nej.

Gubben
(*stolt*).

Hon byter Manligt bort, båd' nål och slända, Emot svärdet.

Alcides.

Hvilken Qvinna!

Gubben.

Ja, en sådan Evas dotter, Säger jag vid Sanct Johannes, Växer blott hos oss Majnotter — Skål för Henne!

(*Dricker.*)

Alcides
(*rörd*).

Tack, för skålen! — Men hur' blef hon först hjeltinna?

Gubben.

Åh, den saken är helt tydlig. ...

Alcides.

Nå beskrif den då.

Gubben.

Jag lärde Ej, som stadsbon, vara prydlig I mitt tal; dock mången tärna, Under svalkande platanen, Lyssnar till min saga gerna. Inom gröna palisader Kring min hydda, samlas barnen För att leka. — ”Gode Fader!” — Ropa alla. — ”Låt oss veta Någonting om gamla gudar, Och om fremlingar, som leta Efter deras marmorstycken Ner i jorden, om de funnit Några skatter.” ....

Alcides
(*afbryter honom*).

Har Hjeltinnan Ur ditt minne re’n försvunnit?

Gubben.

Åh, jag tänkte nu att börja Min historia — straxt på stunden Skall du en Legend förspörja, Som, i denna tid, så fattig På det underbara, väcker Din förvåning. ...

Alcides
(*otålig*).

Nå, till saken! —

Gubben.

När en gång Vublina sluter Ögat till, i nattens tystnad, Sig förgäfves sömnen sänker På den lena vallmo vingen: Greklands fasansfulla blodbad Rysligt sig för själen målar: Öfverhöljer fosterjorden Med Martyrer, hvilkas plågor Gaias vilda döttrar[3] uttänkt Ned i Hades djup. Då hastigt — Jagad upp af dödsgestalter, Som, med stela, hemska blickar Mana hämd — Vublina ilar Till Kapellet. Helga lampan Öfver himla-jungfruns anlet Slocknad var; dock ej förfärad, Af en inre flamma lifvad, Knäböjd hon vid altarfoten Ber till Christenhetens Moder, Att hon skulle sig förbarma Öfver sina tryckta barn. Af ett himmelskt ljus omstrålad Hastigt syns Panagias panna, Och en chor af Änglaröster Hinner till den häpnas öra: ”Strid för dina christna bröder!”

Alcides.

Må det helga budord ljuda I hvart hjerta, när och fjerran!

Gubben.

Sjelf du gånge först, att bjuda Lifvets blomma, fulla rosen Af din ungdom. Dig ej sårar Än erfarenhetens törne. Ack, hvad Grekers blod och tårar Re’n för Turkens bila flutit! — Och du vill, att Tigerförsten Än skall dricka mera?

En ung Majnott.

Turken? — Gerna må han släcka törsten I mitt hjertblod, om jag kunde Blanda gift deri. — Det sjuder I min barm hvar gång det namnet Öfver mina läppar ljuder.

Gubben.

Hvem är du?

Den Förre.

En Grek, som lågar För sin ära. Hör, än mera: Jag i denna stunden tågar Till Vublinas skepp; i morgon Segla vi.

Gubben
(*framdrar ett par pistoler ur bältet*).

Du Lejon-unge, Som gör narr af gamla Björnen I sitt ide! — Segren sjunge Din triumf. Att ej förglömma Denna dalen, i ditt bälte Kan du dessa vapen gömma.

Ynglingen
(*emottagande pistolerna*).

Tack? — Det bådar godt att möta Männer *först*, på färden. — Åter Nu jag vandrar.

(*Han skyndar bort öfver bergen.*)

Alcides.

Ädle Gubbe! Spartas äkte son! Du låter Ynglingen den ära vinna, Som dig åren neka hinna.

Gubben.

Jag på många ströftåg varit Emot Paschan: Ärren hölja Ännu märkbart gamla barmen; Stridens ljungeld ofta farit Öfver den, då sommar-varmen Lågade i mina ådror. Nu jag längtar, att mig dölja I Olivens svala skugga, Se hur' mina barn bekransa Sig till festen. — Säg, min dotter, Hvi du dröjer än att dansa, Sjungande vid Castagnetten:

Flickan
(*omlindad med blommor*).

Ack, min fader! allt är färdigt — Straxt vi börja.

Gubben.

Håll ditt hufvud Högre, en Spartanska värdigt; Men så ledigt som en svana När hon kastar det tillbaka, Blickande kring stilla viken, Efter nöjet och en maka.

En Lyrspelare
(*sjunger och accompagnerar sig*).

Yngling, prydd med vapengördeln, Svinga kring din älskarinna, Genom dansens labyrinther Liksom fjäriln, för att hinna Källans hvita hyacinther Öppnade för solen nyss Vid Zephirens andekyss.

En Yngling
(*dansar och improviserar*).

Blott *en* blomma, vill jag finna: Flickans tro, när våren gryr!

(*Till sin danserska.*)

Vill du ej, o, Majnottinna! Dela mannens äfventyr? —

Flickan
(*upplifvad af samma inspiration*).

Hvarje sår jag skall förbinda, Som på stridens fält du får, Och, vid *egna* bragder, linda Lagerkransen kring *ditt* hår! —

Chor af Flickor.

Och, vid egna bragder, linda Lagerkransen kring ditt hår! —

Ynglingen.

Darra, Tripolitzas murar, För min flickas hjeltemod! Kulor, ljungen fram i skurar, Baden Er i Turkiskt blod! Hell! när krigets åskeld hviner, Stridens byte tillhör dig: Paschan gäldar med zechiner Dyrt, den fred han tigger sig!

Chor af Ynglingar.

Paschan gäldar med zechiner Dyrt, den fred han tigger sig!

Flickan.

Fria hem vi åter ila — Vid min slända, liksom förr, Dagen lång jag då skall hvila, Sjungande vid hyddans dörr: Se dig, uppå åkern, trägen, Turkiskt korn och hvete så; Men, du stiger ej ur vägen För en enda Turk, ändå!

Chor af Ynglingar.

Men han stiger ej ur vägen För en enda Turk, ändå! —

En maskerad gycklare
(*med Tyrsus i hand*).

Gif, snabba svala, vingen hit! Till Aphrodite Jag ila vill — till Cyperns kust, Der kärleksgudar skälmska leka Bland glada menskor, och beveka Hvart sinne till den ljufva lust, Som skänks af drufvans purpurmust.

O, vore jag i Paphos land! På flodens strand, Som hundramunnig kyssar ger Åt blomstren, hvilka yppigt linda Sig kring hans sköt och kronor binda — Och vid hvar kyss, allt mer och mer Han deras kinder rodna ser.

En annan Gycklare
(*äfven med Tyrsus*).

Mig till Olympens höjder bär O, Bromius! der Chariten obeslöjad får Bland yrande Bacchanter dansa, Och till din gudafest bekransa, Med veka rankors blad, sitt hår, När Erato sin lyra slår!

Alcides.

Säll den vid svala källan hvilar På flickans arm Mot rosor sänkt! Der vinets eld bland liljor ilar Till hennes barm Af vällukt stänkt! Der drufvan tvenne hjertan bjudit Och blomstren fira gästabudet Med nöjets blick i tårar dränkt!

Lyrspelaren.

Ljuden strängar Öfver ängar, Berg och dalar, hvart det bär! Näktergalen Här på balen Sångens Gudaskänk förär. Unga, gamla, Vill jag samla, Alla, alla, på en gång, Följen mig i glädtigt språng!

(*De äldre bortföras äfven af den glädtiga Ungdomshvirfveln, och alla aflägsna sig, utom* Alcides *och* Norrman.)

Norrman.

Hvad herrlig syn! O, må en gryning randa Sig lika klar för hela ön en dag! Hur' himmelskt skön är ej den frihets-anda, Som målad är i dessa anlets-drag!

Alcides.

Förtrycket har ej hunnit hit, att krossa Guds verk i stycken, som Tyrannen gjort Med skönhetens och konstens gudaminnen. —

Norrman.

De blomstra än i dessa menskosinnen.

Alcides.

Som folkets like, såg du nu, helt nära, I denna lånta drägt, mitt fosterland.

Norrman.

Det gömmer gerna, för en ytlig ära, De skatter, som Naturens dolda hand Förtrodde hjertat.

Alcides.

Må vi återvända Till flottan, der, vid morgondagens sol, Jag lycklig skall min långa landsflygt glömma Och salig frid i modersfamnen drömma.

Ett ensligt Rum.

(*Det är skymning; öfver Panagias bild brinner en lampa; på ett bord ligger en mängd juveler, en casque och en sabel.*)

Vublina
(*försänkt i sig sjelf*).

Du minnets kedja! ofta sönderbruten Af tidens hand — än för min inre syn, Du har en länk af ungdomsrosor knuten, Som ler på stjernbeglänsta aftonskyn, Att själen vid de ljusa verldar binda — Men ack! vid Hellas öde än jag är Med starka fjättrar bunden. ... O, min maka, Än måste jag din helgonfröjd försaka!

Ej hämderopen i mitt hjerta tiga: De storma vildt, på lifvets öde haf — I nattens dvala mina Söner stiga, Likt brustne tempelstoder, ur sin graf, Och, stympade, som dessa, till min fasa, De sucka: "Moder! Bödeln har en Thron Och grafven ingen hvila!" — Arma hjerta! Ej svalkar någon tår din heta smärta.

(*Fattar ett diamant-smycke.*)

Som hoppets stjerna, sköna smycke, lyste I mina lockars natt en gång din glans! Ljuf var den boja då mitt hjerta hyste Och klar din gloria sken i brudens krans — En blodröd måne lik, som storm bebådar, O, dyra minne! jag dig återskådar. —

Ack, hvad i dag mig offret dock blir ringa, Att helga dig till frihetens försvar! — Må för ditt värde blott en enda klinga Bli köpt och hinna fram till den Barbar, Som, insöfd i en kraftlös vanmagt, kämpar, Att hålla slafven inom bojans gräns: — *Fri* höjer han på fädrens örnevingar Sig modigt opp, och våldets magt betvingar!

(*Faller på knä för Mariebilden.*)

Panagia! i ditt sköt jag lägger neder hvar skymt af fruktan, hvarje veklig tår — Du följde under korsets höga ceder Din Son en gång: du qvinnans mod förstår: Det blossar opp i farans heta stund När det i kärlek har sin fasta grund.

Snart som Prestinna fosterlandet kallar Mig till sin sista, stora offerfest. När hafvets våg omkring mitt här-skepp svallar, Trons helga sköld invid mitt hjerta fäst! Den skall i striden själen krafter ge Och hopp, att Hellas åter räddadt se.

En åldrig Tjenare
(*inkommer*).

Förlåt, att här, i Edert bönrum sluten, Min ädla Fru, jag eder andakt stör! —

Vublina
(*hastigt uppstigande*).

Mig dyrbar är den ilande minuten; Säg fort hvad budskap du mig återför: Har Juden fått mitt bref?

Tjenaren.

Han genast följde Mig utan dröjsmål upp till slottet, här — Att ej Hjeltinnans stora värf förhala — Han edra smycken vill i guld betala.

Vublina
(*med saknad*).

Vet, detta diadem min Stam-mor prydde — En helig sägn har gått från led till led, Att när för Grekland frihetsfacklan grydde, En Qvinlig ättling för dess ära stred; Då skulle under kampen detta smycke I hennes hand, ett segertecken bli — Ditt blinda nit dock ber mig att förära Den Talisman, som skall mig seger bära? —

Tjenaren.

Blott värdigt skall dess dyrbarhet du skatta, När allt du offrar för din äras mål. Mån alla Kungars kronor innefatta Så ädla smycken, som det hedna bål Mordbrännarn tändt? de christnas kyrkor re’n Gått opp i rök med våra Helgons ben! Ej gälda Förstars purprade talarer O, Marmora! din blod-bemängda sjö, Der mödrar, barn, af Asiens barbarer Nedsänkta bli, att som martyrer dö: På torgen säljas christna jungfrur bort, Som blommor, för att skördas innan kort! Vår Patriark — en bild af himlafriden, Det fromma sinnets heliga relik, Som för vår synvidd öppnade i tiden En andeverld på tronens skatter rik — Är mördad. Ack, med hjessan, silfverprydda, Af åtti’ vintrar — själens svaga hydda, I stycken af Tyrannens vilda här Kring gatorna för hundar kastad är.

Vublina.

O, jord och himlar! — Eder åska tiger? — Blygs Christenhet! Min svaga arm till värn Jag väpnar, och mitt svärd åt Gud inviger! ...

(*Räcker honom smycket jemte ett skrin med Juveler.*)

Tag detta, byt briljanterna i jern, till kulor och kanoner. Böljan har Ännu ett fosterland for Grekland qvar!

Tjenaren.

Din Stam-mors spådom *nu* är uppfylld vorden: ”Till skarpa svärd förbytes hvar juvel” Och länge, länge, minnes fosterjorden Hjeltinnan i sitt stora sorgespel!

(*Går.*)

Vublina
(*ensam*).

Så glad är själen, att ett offer bringa, Som lärkan tjust af morgonsolens guld — O! att jag kunde öfver jorden svinga Och den erindra tusenårig skuld: Från Delphis och Olympias salar blott. Har konsten sina gudabilder fått.

Der räddades de ljusa snillens ära, — En skugga här på seklers stolta graf — I evigt välljud våra skalder bära De krönta lyror öfver fjärran haf; Men ack! den jord, som dem sitt ursprung gifvit, En plundrad Mausolé för Turken blifvit.

En Tärna
(*kommer*).

Re’n äro krigets vänner här; de bida I salen, att Hjeltinnan helsa få.

Vublina.

Tag hit min svarta Dolman — vid min sida Ock Damascener-sabeln blixtra må!

Tärnan.

Jag skyndar sorgsen Edra ord att lyda.

Vublina
(*ger henne en mängd svarta strutsfjädrar*).

Låt dessa svarta fjädrar Casquen pryda.

Tärnan
(*fäster fjädrarna*).

Men — hvi skall Amazoners Drottning bära Den svarta drägten? —

Vublina.

Undran dig förtär? — Så länge fosterland och gudalära Förblöda, *trefalt* än jag Enka är!

(*Sätter casquen på sig.*)

O, hvilket himmelskt ljus min själ omstrålar!

Tärnan
(*sagta*).

Hvad majestät sig i dess blickar målar: En Juno-bild, från konstens flydda dar!

Vublina
(*seende mot höjden*).

Hur’ lifvets irrbloss för min syn försvinna; Jag ville följa molnen åt, att hinna Till någon punkt, der Gud sin boning har: Der blixten ljungar och en verld förstör, Der hämden hvilar, men dock aldrig dör!

(*Går.*)

————

En Sal.

(*I nicherna stå antika bildstoder; väggarne äro rikt prydda med målningar. Krigarena äro samlade.*)

Vublina
(*med ett crucifix i handen*).

Hetärias söner, ädle bundsförvandter! Jag hälsar Er i mensklighetens namn. På ljusa vingar ock från Mainas branter, En Genius sänker sig till Hellas famn — Nu eller aldrig! — hörs hans frihets-röst — Den säkert finner genljud i hvart bröst?

En äldre Krigare.

På dessa bergen, som naturen stälde Till vallar för den tappraste nation, Ej efter fyra sekler Turkens välde Har hunnit resa opp en blodig thron. Hvad frukta vi? Skall en så ringa skara Från fria hyddor, söka krigets fara?

Vublina.

Vill du i grafven höra bojan smidas Åt dina barn? Du ej ditt ursprung bär Från Lacedemons hjeltar! — Leonidas Ju trotsade det stolta Persiens här Vid Thermopyle — räknande allena På Vapenbröders mod, ej deras tal? Finns nu af seklers lysande idrotter, Hans namn blott öfrigt här hos oss Majnotter?

Flere Ynglingar.

Till kamp och död! vi följa dig, Hjeltinna, Att rädda Hellas ö! Det kostar blod; Men intet offer är för dyrt att vinna Förnyad rätt till fädrens hjeltemod.

Vublina
(*räcker dem crucifixet*).

Så svärjen då, vid denna helga bild, Mig trohets-ed från svek och villor skild.

(*De lägga händerna på den korsfästes bild.*)

Förr våra kroppar af barbarers skara På sträckbänk läggas må! — Hvart ohördt qval På oss må Turkens mordlust uppenbara, Om någon Judas ibland oss blir fal!

Vublina.

Välan! vårt vapenbrödraskap är knutit — Ej Thomas misstro, Petri feghet, må Opplösa det! — Re’n elfva år förflutit Se’n Frihets-Hjelten lät ett budskap gå Till Hellas vänner: bland vår spridda här Han delte tiotusende gevär.

Men Europas störste Hjelte vorden Har fallit, sjelf af våldets magt förtryckt. Ack! denna kalla himmelsluft i Norden För töcknig var för örnens höga flygt, Dock verkar än hans anda: skyndom oss Att åter tända opp hans frihets-bloss!

Stephanos.

Ja! skön dess helga flamma ännu skiner Kring Europa — Och, vid lagerns sus På Greklands brutna, grusade ruiner, Dess låga uppgår i förklaradt ljus. Se! Barbariets natt förskingrad är Och *äran,* vaknad, menskorätt begär.

Vublina.

Ack! djupast denna själ det ordet känner — Till kriget tio skepp jag rustat har; Men — kunnen J tillgifva, vapenvänner, Att öfver dem jag sjelf befälet tar Och mig upphöjer, förr’n J ännu pröfvat Om denna rang jag af naturen ärft?

Alla Krigarena.

Vi vilja det! Du denna rätt förvärft — Och vid din makas sida länge öfvat Din blick, att stridens blixtar modigt se ... Allt nog: vi svärja, att dig lydnad ge!

Vublina.

Som hafvets fåglar vi med fria vingar Ha’ samlat kraft, att åter bygga opp Vårt eget näste, ingen boja tvingar På denna ljusa ban vår resas lopp — Upp Vapenbröder! — Stephanos du tage Näst mig befälet — Flottan ordres gif, Att vi vid dagens gryning äro klara, I viken samlade, att fjärran fara! —

Samma Sal.

(*Hjeltinnan ligger på en hvil-soffa i sin förra drägt; endast casquen är aftagen; midt emot synes en målning, som föreställer en man klädd såsom Sjö-Officer.*)

Tärnan.

Min Fru! skall denna sal Ert sofrum blifva?

Vublina.

Du känner denna bild; jag den vill gifva De sista stunder, som mig unnas här. Dess anblick skall min hämdekänsla lifva Och helga offret, som min själ förär.

(*Räcker henne handen.*)

Jag skiljs från dig, som ensam ibland alla Läst hvarje ord i hjertats sorgeskrift ... Farväl, du trogna! kanske aldrig mer Jag dig och denna boning återser!

Tärnan.

På denna hand låt mina tårar falla: De tolka bäst min känslas öfvermått.

Vublina.

Jag *dig* förstår. — Du äfven *mig* förstått ... Låt nu din lyra några toner ljuda: Än eger sången sitt orakel-svar, Hvars sköna språk förkunnar dess mystér, Om Gudens tempel, hjertat, renadt är.

Tärnan
(*sätter sig vid hennes fötter och sjunger accompagnerad af sin Lyra*).

Solon kom till Lydiens rike, Der af Crœsus blef han spord: ”Säg hvem är i fröjd min like På den hela vida jord? Se! hur' gyllne thronen prålar, Silfver-stoder, offer-skålar, Vakt i kopparsmidda brynjor stå Rundt omkring; hvem kan min lycka nå?” —

”Tellos lycka öfvervägde Vida din” — var Solons svar — ”Han mång' tappra söner egde, Gick, för frihetens försvar, Segrande med dem i döden,” — ”Nå dernäst, säg hvilkens öden Likna Konung Croesi lyckas dar? Fjorton folkslag jag besegrat har.” —

”Tvenne bröder öfvervinna Dig i fröjd: När deras mor Skulle skynda, som Prestinna, Till sin tjenst i templets chor; Tvenne mil på offerdagen Hon, af sina söner dragen, I en char, vid folkets jubel, kom Till Gudinnan Häres helgedom.

Bifallsrop kring nejden skalla Och vid Tempelstoden böjd Ses Prestinnan: tårar falla På dess snö, af modersfröjd: ”Häre, dyrkade Gudinna! O, låt mina söner finna Högsta mått af jordisk salighet, Som ännu en dödlig ana vet!”

Medlertid, i pelargången, Cleobis och Biton re'n Slumrat in vid helga sången, Som vid tända lågans sken Sig på välluktsvågor höjde. Först vid offrets slut, då röjde Modren dem — o, vaknen opp! hon ber; Men — de ädle vaknade ej mer.

Gifs en större fröjd på jorden, Än, när säll, vid banans slut, Själen flyr, en ängel vorden I uppoffringens minut? Och med Gudalånet svingar På de ljusa liljevingar, I förskönad himlaglans dit opp Till sitt ursprung, med odödligt hopp! —

Vublina
(*halft inslumrad vid de sista tonerna*).

Ja, döden skall förädlad himlen gifva.

Tärnan
(*bortlägger Lyran*).

Hon sofver re'n. I drömmens elysé Må sonlig kärlek ock ditt hjerta lifva! Än vill jag dig mitt tysta offer ge.

(*Hon stänker ambra och rosenessencer kring Vublina, och inslumrar slutligen sjelf vid hennes fötter.*)

Frihetens Genius
(*nedsväfvar under en sakta musik, lik tonerna från en glasharmonika, med lossade fjättrar och en bruten

spira i handen).

Hell slagtningens brud! Vid böljornas ljud, — De fria, som segla Kring jorden och spegla De eviga stjernornas glimmande skrud — O Pallas Athene! Du åter förene Min söndrade spira På fäderne jorden! O, skynda att fira Din stundande seger bland hjeltarnes tal! En blommande lager Kring Hebes pokal Herakles skall vira, Och dricka din välgång i Gudarnes sal.

(*Hon försvinner, och musiken förvandlas till vilda accorder.*)

Hämdens Fee
(*uppträder och höjer sin lågande fackla öfver Vublinas hjerta*).

Högt må du blossa, Du eviga brand! Skynda att krossa Tyrannernas band. Qvinna, anamma Min tjusande flamma, Den lifvar ditt mod; Strålarne klara, Som blixtar må fara, Att tända ditt blod!

Gudar blott dela Den dryck, som du får; Ljuft skall den hela, Vublina, ditt sår, Som afgrundens smärta Har gifvit ditt hjerta — Re'n Hämnaren tecknar De sekler, som fly, Och *Halfmånan* bleknar På klarnande sky.

(*Hon försvinner.*)

Vublina
(*uppvaknar*).

Hvem sårade mitt hjerta? blodet strömmar Som eld derinne; dock, hvad härlig syn, Som tjusade min själ i nattens drömmar! Jag såg min maka, strålande i skyn Af himmelsk ungdom, med ett svärd i handen; Och rundtomkring, hvad gny och vapenklang! — En krigisk låga i mitt bröst sig sänkte, Och cherubs-svärdet vid min sida blänkte.

(*Hon uppstår, fattar casquen och säger till sin mans porträtt:*)

Farväl, o, ljufva bild! — Från ljusa landen Din ande vinkar mig till minnets dal, Der lifvets Ängel än med blomsterbanden Bekransade vår sälla bröllops-sal; Der kärleken, vid hymens altar, myste Med turturdufvor svävfande i dans — Och fädrens tempel stodo opp och lyste Med fallna Gudar i förnyad glans.

Farväl! — Hvar dröm af sällhet nu försvinne, Som dimmans flod, af stormens vinge rörd! — På Hellas kust en hämdens dag är inne; Medea lik, af böljans drakar förd, Jag skall en trolldryck, full med mordlust, blanda Af hat och kärlek, åt min qvinno-barm! Och eld skall regna, och Erynners anda Omsusa mig i stridens vilda larm!

(*Till Tärnan.*)

Må du en bön för mig till himlen sända!

Tärnan.

O, tacksamhet! mitt hjertas varma sol! Hvar afton skall jag vigda vaxljus tända I Ert Kapell, och vid Er bönestol Jag till mitt helgon bedja skall, och hoppas Att evig lager för Er krona knoppas!

(*De gå.*)

————

(*Solen går opp. Flottan är segelfärdig och folket i liflig rörelse; under det seglen hissas och ankartågen*

lyftas, sjunga)

Matroserne.

Nu skyndom oss med enig hand, Att ankartågen lyfta! Oss fåfängt Polyfem från strand Vill hinna med sin klyfta. Hola! hola! Nu går det bra; Ty blind han står på stranden qvar Och ser ej hvart Odyssevs far.

Farväl, Herr Jätte! länge nog Du Grekers hjertblod tömde. Odyssevs i din håla log Och blott om hämden drömde — Hola! hola! Nu går det bra; Ty listen är ett värdigt stöd Och hjelper mången Grek ur nöd.

Fast Sultan Polyfem, nog späd Den fångne Hjelten tyckte, Han dock ett glödgadt masteträd I Jättens öga tryckte. Hola! hola! Nu går det bra; Ty denna heta *Brännare* Skall Segrens lager Greken ge!

(*På Chef-Skeppet står en samling af Grekiska och utländska Officerare.*)

Alcides.

Är ej vårt Grekland härligt? — Vinden sväfvar Med stulna kyssar från Chariters mund: De hvita blommor i Orangens lund.

(*Några lätta jordskalf märkas*4)

Norrman.

Hvad? Jorden sjelf, för Turkens boja bäfvar!

Alcides

Naturen spritter ur sin korta blund: Hon rör sig blott när hon med rosor lindar En nyfödd vår, vid kärlig modersbarm.

Flere Utländningar
(*med hänryckning*).

Vi andas på en klassisk jord, hvars minnen Så tidigt eldat våra unga sinnen!

Alcides.

All mensklig storhet ädla själar gläda, Och, värdige Lykurgi fosterbygd, J hafven gått att denna jord beträda, Som skolan var för kraft och hjeltedygd.

(*Visar dem i fjärran en fornlemning, hvars murar äro öfverväxte med oliv-träd.*)

Se! ännu höjer sig, oliv-bekransad, En lemning från den svundna kämpatid, Då Spartas enade familj var gifvet, Att fri åt jagt och vapen helga lifvet.

Norrman.

Ej sagan, som den fromme Gubben täljde Om Greklands skyddsgudinna, villat mig: Säg hvi Vublina krigets yrke väljde? Så högt ej *Qvinnan* kan förneka sig, Att blott för ryktbarhetens glans hon lemnar Den bana huld naturen henne ämnar? —

Alcides.

Nej! ryktets skimmer hennes själ ej dårat. I bildningsskolan af ett fjerran land Ett odeldt qval nog länge hjertat sårat, Ett deladt öde löser tungans band: *Fem* bröders och min faders dödsrop mana Den älskade till hämd på stridens bana!

Af bödelsbilan deras lif blef skördadt — Ty allt hvad menskligheten dyrbart är: Dygd, ära, oskuld, ingenting blir vördadt Der despotismens furie spiran bär — Ett lika öde äfven mig var ämnadt, Om ej en ädel Frank mig fristad lemnat.

Vublina
(*anländer i en praktfull slup och blir, då hon nalkas flottan, hälsad med den honnör, som tillkommer hennes rang såsom Befälhafvarinna; under det hon ambarkerar på Chef-Skeppet, uppfylles luften af lifliga hurrarop; den förste, som möter henne, då hon öfverstigit relingen, är* Alcides *hvilken hon uppmärksamt betraktar*).

Gud, fremling! hvad din åsyn mig förvillar! — Hur' underbart mitt modershjerta rörs! — Jag bäfvar för det svar min oro stillar, Och dock förgås jag, om ej frågan görs: Hvem är du? ... låt mitt ljufva hopp försvinna! ... Man *måste* vara stark, bland vapnens dån.

Alcides
(*sedan han några ögonblick med innerlig rörelse betraktat henne*).

Ej alla barn, från dig, o Lejoninna! Har våldet ryckt. ...

Vublina
(*störtande i hans armar*).

Alcides! o, min son!

(*Lång paus. Sedan de hemtat sig från återseendets första förtjusning.*)

Men desse fremlingar, som jag ej känner, Säg, äro äfven de förbundets vänner? —

Alcides.

Min moder! ännu finnes riddaranda På jorden qvar. Liksom en ensam svan, På fjerran kust jag fick som flygting landa; Men seglar åter, öfver böljans ban, Till fosterjorden med en syskonskara Af ädla vänner, som, på lif och död, Ett korståg, broderligt, för oss Hellener, Nu börja åter emot Saracener.

Vublina.

Väl dig, mitt fosterland! om ej af throner Du stödes i din kamp på lif och död, Dig räcka dock de ädlaste nationer En broders hand.

(*Till fremlingarne.*)

Till Edert hjerta ljöd Vår suck i nöden, och J gifven alla Ett enskildt offer i betryckets stund. ...

Norrman.

Min korta lefnad blir då först af vigt, När den sig adlar till en hjeltedikt.

Vublina.

Välkommen, fremling! — Ärans höga klyfta Är den Olymp, som strålar här mot dig.

Norrman.

Jag skall mitt svärd emot Titaner lyfta, Och mägtigt Gudasegren vinkar mig, När, vid din sida, stridens åskvigg ljungar Och *dem* uti Tartarens afgrund slungar!

Stephanos.

Med blodig vinge går den nya dagen Ur österns port. — Gif dina ordres snart, Hjeltinna!

Vublina.

Skyndsamt till Archipelagen Vi ställa må vår resas snabba fart. Vårt första göromål skall bli att stänga Nauplis hamn, och bringa upp hvart skepp, Som väpnadt möter oss.

Stephanos.

Re'n flottan färdig Till strid, ur viken tågar.

Vublina
(*till sin son*).

Af min hand Tag mot din faders svärd, och bär det värdig Hans hjelteminne och ditt fosterland —

Du är min Adjutant!

Alcides.

Med fröjd, min moder! — Spartanska blodet lågar i mitt bröst — Jag tidigt såg i minnets helga stoder Det mål, som tolkades af ärans röst.

Vublina.

Farväl, o fosterbygd! som trottsa mägtar Tyrannens våld. På dina klippors topp, Som barn jag druckit af din frihets nektar, — Än vinkar du, lik Hebe, mig dit opp Till gudasalen. Sluten fasta murar I edert hägn Majnottens fria tjäll!

Alcides.

Från bergets håla Nordan re'n är gången: Han dela må den glada brödrasången!

(*Under det flottan aflägsnar sig från stranden, instämma Greker och utländningar i en samfält choeur.*)

O, frihet! himlaburna! Du lifvets högsta mål; Stig opp ur grafvens urna Lik Phœnix på sitt bål! — Se! Religionen tänder Din helga offerbrand, Och gudastrålen sänder Till alla folk och land!

Och straxt, vid ljungeldsbuden, Som Väringar, vi stå Kring dig, i vapenskruden Din thron att stöda få. En jätte, fordomtiden På hjeltebragder rik, Dig vinkar ut i striden, O, Hellas Republik!

Lik Thesevs, ibland hjeltar, Du är ditt ursprung värd: Som han du stenen vältar Ifrån din faders svärd; Och djerf, på öppna stigar, Med detta arf i hand, Vidundren du bekrigar Inom ditt fosterland.

I snillets barndomsvagga Du ammad blef en gång; Men segrar korsets flagga, Sjung än din morgonsång. Dig hyllat vid Janina Den tappre Alis mod, Och väpnad står Vublina, Att offra dig sitt blod!

(*Skeppen försvinna fjärran.*)

———

Archipelagen.

(*Strid mellan* Vublinas *flotta och några Turkiska skepp, som äntras af Grekerna.*)

Vublina
(*med sabeln i hand, till de besegrade*).

Vid mina fötter Edra vapen läggen! En christen ej en öfvervunnen slår.

(*Den Turkiska Befälhafvaren höjer i detsamma sin sabel öfver Hjeltinnans hufvud: hon afböjer hugget, då Alcides stöter sitt svärd i hans bröst.*)

Alcides.

Först pröfva af mitt svärd den skarpa äggen, Förrän du lömskt till modershjertat når! — Se der den första droppa blod, som tvager En skymflig död ifrån min faders namn.

(*Till Grekiska besättningen.*)

Nedkasten Turken, att vid Asiens strand Han hinna må sitt rätta fosterland!

(*De döde blifva kastade öfver bord.*)

Vublina.

Nu fören våra fångar under däcket; Men liknen Turken ej i öfvermod.

En Grek.

Turbaner simma på det blåa täcket, Som flundror. ...

En Annan.

Dricken nu, i edert blod Vublinas skål och blotten edra hjessor, För första gången värdigt! —

Den Förra.

Mahomet Se'n helsen, att er vinet smakte väl.

Den Andra.

Hans tusen Houris fröjda må er själ!

Vublina
(*till sin son*).

Från masten tagen Turkens bleka måna Och höjen korsets helga flagga opp!

(*Korsflaggan blir upphissad på de Turkiska skeppen.*)

Den sol, hvaraf *du* skall ditt skimmer låna, Är: Frihet, Gud och ett odödligt Hopp! — Dock — hvar jag ser

dig, fången eller fri, Min segerfana skall du evigt bli.

(*Ett fremmande skepp, äfven med korsflagga, nalkas och förenar sig med Vublinas flotta. Då det närmat sig Chef-skeppet, uppträder:*)

Ett Grekiskt Sändebud.

Hell dig: för Gud och friheten, hjeltinna, Lik Orleanska jungfrun, sköld du bär. Ack! att så dyr och helig lager vinna, Dig skydde himlen med sin englahär! Ditt rykte vidt kring dessa kuster ljuder. —

(*Räcker henne ett bref.*)

Vublina
(*läser*).

”Vublina! dig Odyssevs vänligt bjuder ”En broders helsning! — Bland sin tappra här ”I lägret vid Naupli, han begär ”Med dig ett möte, segrande hjeltinna! ”För att ditt råd vid krigets planer vinna.” —

(*Till Stephanos.*)

Till Golfo di Napoli!

Stephanos.

Vinden fyller Re’n våra segels vingar med sin flägt.

Vublina.

När morgonsolen fästningen förgyller Blir Paschan ur sin opie-slummer väckt, Då Turkens kulor, stridens bästa byte, Vi återslunga mot hans egen barm.

Stephanos.

Med mina brännare till himmels sky Snart fienden jag tvinga skall att fly!

————

Odyssev's Läger utanför Naupli.

(*Bakom Kanonerna står Infanteriet i parad, med hviladt gevär. Spridda fornlemningar synas emellan tälten. Främst på fältet står* Odyssevs, *med en skön* Grekinna *vid sin sida. Han har aflagt hjelmen på en afbruten pelare, emot hvilken han tankfull stöder sig.*)

Cyane.

Hvi är din blick så mörk? en forntidssaga Förtälj, min bror, från Greklands flydda dar; Det gör dig alltid glad.

Odyssevs.

Ack! Candias Aga Min tanka vid sin grymhet fängslat har.

Cyane.

O, säg, när skedde det?

Odyssevs.

Du älskar dikten, Fast dagen är på ryslig sanning rik!

Cyane.

Det sanna kan ju ock i dikten bo, När hjertat har en ren och barnslig tro?

Odyssevs.

Välan! — Jag låg i Candias hamn; då hördes Ett sorl från alla gator: straxt jag lopp Till torget och af fasta armar fördes Jag midt i hvirfveln bland den yra tropp. Der stod en ung och skön Grekinna lutad Emot en åldrig far — dess spridda hår I vågor öfver hvita skuldran svallar; Och högljudd så den gamles vrede skallar:

”Se här min enda dotter! — Ack! hon höjde ”Sig lik en ros från min försvunna vår — ”Men veten, Christne! i min lustgård röjde ”Sig satan, i den hamn bland oss han går: ”Öns Aga, Kyrkans ovän, Folkets gissel ”Har henne våldfört!” — — Här han tystnade Och blottade sin dotters barm och sänkte En dolk deri. — Kring folket blodet stänkte! —

Cyane.

Och flickan?

Odyssevs.

Dog Virginias död! — — Nu höjdes Ett upprorsskri bland folket: ”Störtom ner ”Tyrannen! Skyndom!” — Ingen stund fördröjdes. Ej vakten skydda kan palatset mer — Förr’n solens purpurklot i hafvet sänktes Var Citadellet blott en eld-kolonn, Som grusad sönk, att sig med stoftet blanda.

Cyane.

Och ön blef fri, som flickans frälsta anda?

Odyssevs
(*suckande*).

Fri! — är blott fågeln, som deroppe sväfvar Från sky till sky,

Cyane
(*gråtande vid hans bröst*).

Ett himmelskt fosterland! — Ack! utan dig, jag för mitt öde bäfvar. ...

Odyssevs.

Än skyddas du af denna broders hand; Men — om jag faller — hvar skall fromma dufvan Då söka skydd? — vid korsets helga fot? —

(*Ger henne ett diamant-kors.*)

Tag detta minne! då till dunkla Cellen Min blick skall smyga sig i stjerne-qvällen.

Cyane

(*djupt rörd*).

Du fallen! — Gud! — Lik Antigone jag skulle, Trotts Creons bud, på fältet smyga mig, Att söka opp ditt lik — och på en kulle Der vyssande Cypresser höjde sig, Snart bäddades den ljufva syskonsängen. ...

Odyssevs.

Cyane! klart i minnets perspektiv, När kärleken dess ljufva bilder målar, Min barndomshydda vid din sida strålar!

Cyane.

Då visste vi ännu, att fria vara Och Turkens välde brydde oss ej stort; Vi gladde oss, när Janitscharers skara Så präktig red förbi vår låga port. Med palmer och olivekransar prydde, Vi fröjdades när högtidsdagen kom5 Och drömde fred med alla.

Odyssevs.

Hos de döde Den ljufva drömmen först blir hjeltens öde!

Cyane.

Den lager du i ärans sommar eger Dig trösta bör, fast vårens sol är flydd — Men skåda der, hvem nalkas till vårt läger I qvinno-drägt och dock med vapen prydd?

Odyssevs
(*glad*).

Jo, qvinnans skönaste triumf: Vublina!

Cyane.

Min Gud, hur hjertat klappar i mitt bröst! — Skall mensklig storhet, då den skådas nära, På samma gång oss gläda och förfära?

De Förre. Vublina, (*åtföljd af en hedersvakt. Då de fremmande hunnit lägret, skyldrar Hären och gifver sin glädje tillkänna med mångdubblade hurrarop*).

Vublina
(*räcker Odyssevs handen*).

Ej fremlingar vi äro för hvarannan!

Odvssevs.

I stora ögonblick, när tiden leker Med menskorätt, då knyter lifvets flägt Med fasta handslag åter samhällsbandet, Och det blir varmt, som blodsband.

Cyane.

Var välkommen, Hjeltinna! Här, bland Greklands sista spillror, En värdig mötesplats vi bjuda dig.

Vublina.

Väl valdt; ty på den fordna, fasta grunden Vi vilja bygga opp det nya Hellas; Men målet fjerran är och dyrt blir offret. För oss det gäller: seger eller död!

Cyane.

Martyrens död!

Vublina.

Martyrens krona äfven!

————

(*En skara af femtonåriga Ynglingar nalkas, åtföljde af Mödrar, Flickor och Barn.*)

Ynglingarne
(*sjunga*).

Hell dig, Odyssevs! — På fäderne-jorden Lossar du bojan från Lejonets mahn: Kulan är öppen och ramen är vorden Väktarens fasa, på frihetens ban. Rassla ock länkarna än, genom nejden, När det går ut till den blodiga fejden, Hörs det dock ryta med väldiga ljud: Bäfven, Barbarer, för Härkungens bud!

En Yngling.

Du bygger opp ett nytt Olympia, Hjelte! Låt mig få dela helga kämpaspelen, Och få en krans af dig vid banans mål!

Hans Mor
(*på knä för Odyssevs*).

Tro ej hans ord, Anförare, han trotsar Sin egen Moder, glömmer Herrans bud Och talar blott om fädrens hedna seder: Ryck icke bort min son, min moders-fröjd! Ryck icke plantan från sin stam, nyss sprungen Mot ljuset opp! ...

Ynglingen
(*till sin mor*).

Ej tårars språk förstås Af Hjelten.

(*Till Odyssevs.*)

Vi ha slutit inför Gud Ett tros-förbund, och hvarje dag bland bergen Oss samlat till en här, att raskt besegra En Turkisk Pascha, på sin dolda smygväg; Men du har förekommit oss. Se här; Vår Capitain! —

Anförarn.

Tag min ed, mitt lif! Och låt mig vira, efter femton somrar, Den unga kraftens friska murgrönsranka Kring fosterlandets altar, och med dig, Du stolte Ek, i stormen härda ut! —

Odyssevs.

Välan — J skolen vara mina söner, Och jag skall fostra Er i krigets skola, Till kamp och vapenlek:

(*Räcker honom ett svärd.*)

Tag af min hand Du femtonåriga, din frihetspant!

Anförarns Mor
(*med stolthet*).

Farväl, min son! — Jag mins Spartanska qvinnan, Som, när dess son drog ut i Perserkriget, Med dessa orden honom skölden räckte: ”Kom hem *med* denna, eller ock *på* den!” —

(*Går.*)

En Gosse.

Jag är blott fjorton år, dock, ädle Hjelte! Mitt hjerta brinner, att få följa dig!

Modren
(*drar honom tillbaka*).

Han ljuger: han är endast tretton år! — Hvad gagnar dig hans späda arm i striden? Ej kunna dessa hedniska Tyranner Sin blodtörst släcka i en enda droppa? Ej kraft han har, att svärdet föra än.

Gossen.

Vet, slafvens boja mer än svärdet väger. ...

Ynglingarne.

Blir kampen blodig, heter lönen seger! Farväl J mödrar! — vänden åter hem Till Edra tjäll, vi skola skydda dem.

(*De slita sig ur Mödrarnas armar och blanda sig mellan Krigarena; Qvinnorna aflägsna sig gråtande.*)

Vublina
(*rörd*).

Betryckta Hellas! — hur’ ditt hjerta blöder! Hvem rycker dolken ur din moders-barm? Europa! än för dina Christna bröder Förlamad är din magt, din starka arm! J Riddare! ur edra grafvar stigen — O, slumra intet längre! Hellas tårar Er mana opp, att frälsa eder brud: Ett nytt Jerusalem i blodig skrud!

(*De unga Flickorna närma sig Odyssevs och nedlägga sina smycken på den afbrutna pelaren.*)

Den Främsta.

Som fädren offrade af hvarje byte I fordomtid på sina Gudars altar; Så helga vi i dag en ringa gåfva Åt våra bröder, Hellas sista stöd!

Vublina.

Nu synes samhällsbandet åter knutet — Elektriskt alla blott en känsla dela: Det hopp, att fosterlandet räddadt se.

Odyssevs.

Allt manar oss till seger eller död — O dröjom ej, att på Nauplias fäste Upphöja korsets strålande banér! — Döm sjelf, Hjeltinna! Mitt Infanteri Har re’n så djerft fortsatt belägringen, Att, blott jag låter trenne minor

springa Och slungar några hundra svåra kulor Mot muren, för att öppna brêchen, färdigt Allt är till stormning: alla utanverken I grus vi lagt: tretusende fachiner Stå färdige till grafvens fyllnad; fältet Höljs af Kavalleriet, hvarje pass Från fästningen är stängdt: ej någon själ Kan slippa fram; ty både dag och natt De trenne tappra Legionerna: Athén, Thessalien, Macedonien, Patruller sända ut och fånga alla, Som våga sig utom förskansningen.

(*En Patrull med en fången Turk anländer.*)

Anförarn.

Ett ringa byte, General! det gäller Knappt en Zechin: ett enda simpelt hufvud Från Hydran fästningen!

Odyssevs.

Välan! det sitter Ej länge qvar, om det ej vill bekänna.

(*Till fången.*)

Säg om du önskar att få andas längre: Har Paschan Ali Beij i fästningen Amunition och proviant? — Hur' talrik Är Garnizonen? Väntar den förstärkning? Men tala sanning! —

Turken.

Femton tusende Man räknar den; och Ali modigt trottsar Sex mån'ar än, förutan hjelp, den skara Här lägrat sig. —

Odyssevs
(*till vakten*).

Stöt ner den fräcke lögnarn, Att han vid evighetens port må lära Sig tala sannt!

(*Vakten omringar honom med dragna svärd.*)

Vublina
(*med en börs i hand*).

Jag läser i ditt hjerta Hvarenda tanka, som din Mahomet I Alkoran.

Turken.

Ditt öga är en dolk. ...

Vublina
(*fixerar honom*).

Som ej kan nå *din* själ. — Men dessa mynt Med sina blanka, gyllne blickar, tydligt Dig säga, att mång jordisk fröjd du hinner Om du dem egde. Bejramsfesten snart Är inne, och din frihet vore ju Omistlig då? — Bekänn om fästningen Är väl försvarad!

Turken.

Bejramsfesten nalkas. O, Allah! kan en Turk försaka den. ...

Vublina.

Besinna dig ej länge: Döden står Och bidar på ditt svar, blott en sekund Ej längre!

Turken
(*förskräckt*).

Fästningen i denna stund Är svagt bevakad. Hela Garnizonen, Femtusen man, förutan barn och qvinnor, Nu firar högtid: Sultan fått en son. De fleste poster äro friade Från tjenst i dag. Se, derför smög jag mig I trotts af Edra vakter, till min flicka, Som bor i nejden.

(*Bedjande.*)

Skona nu mitt lif! Ty jag, vid Mahomet! har talat sanning, Och flickan sörjer sig ihjäl, om jag För hennes skull nu måste dö. ...

Odyssevs.

Du blir I vårt förvar med skonsamhet behandlad Till dess att fästningen är vår. Då skickar Jag dig till fästmön, för att säkrare Bevaka henne, än Nauplias fäste.

Vublina
(*ger honom börsen*).

Din flickas hemgift!

(*Han bortföres.*)

Odyssevs.

Bifall mitt förslag, Hjeltinna! — Dagen gynnar oss: befall Er flotta genast bombardera Staden — (Ty snart den svaga rest af Alis skepp, Som skola skydda hamnen, af Stephanos Bli slungade till molnen). — Medan J Med Edra bomber, spriden eld och död Ibland den glädjedruckna fienden Och tvingar honom dela sina trupper Till eldens släckning och försvar af hamnen Så rycker jag, från fältets sida, an Mot fästet och bestormar vallarna ... Om Gud ej vikit från oss, skall min plan Fullkomligt lyckas!

Vublina.

Eder plan är god: Jag ilar glad, att flottan ordres ge. ...

Odyssevs.

Ännu en bön ifrån mitt brodershjerta: Tag min Cyane i ditt starka skydd! Hon på din flotta bättre vårdad är När kulorna begynna segerdansen.

Vublina.

Cyane, blif min dotter! I din blick Min ungdom återstrålar: du skall värma Mitt hjerta, när af manlig köld det vill Förstelna.

Cyane.

Ack, hos mig, Hjeltinna, kan Du trygg dig hvila när från stridens larm, Som falken, blodig, från sin höga bana, Du sänker dig: mitt hulda sköte, såren Snart skola läka — O, farväl, min broder, Må himlen skydda Dig och Greklands frihet!

(*Afbryter några qvistar från ett Lagerträd.*)

Vublina
(*till Odyssevs*).

Farväl! — Vi träffas på Nauplis fäste. Signal'n till anfall blir Kanonens åska — Vårt fältrop vare: Gud och Friheten!

(*Vublina och Cyane gå.*)

Stoikos
(*anländer*).

Jag förer ifrån fjerran glada budskap: Det stolta Tripolitza kufvadt är Af våra landsmän. — Men Nauplis fäste Oss trotsar än, och Turkens flagga svajar För vinden, gäckande, att oss påminna Om Paschans löften: flygtiga som den Och lika trolösa. Nej, tappre vänner! Må våra svärd Tyrannen lära sanning!

Odyssevs
(*till det församlade Befälet*).

Ja, Vapenbröder! tiden är förbi Då fästningsverken skulle öfverlemnas Af Paschan; men hans kända trolöshet Med undanflygter söker ännu längre Fördröja segern. Trottsande och säker, Han svagt bevakar hufvudposterna I denna stunden

(*Kanonaden från flottan höres på afstånd.*)

Hör! Vublina re'n Signalen ger till anfall. Hvad beslut Vi taga, afgör fort: skall fienden Oss gäcka längre? —

Alla.

Upp, att storma!

Stoikos.

Upp, att storma! Jag i spetsen går, Och tinnarna af fästet Palamidos, Som dominerar Staden, jag bestiger.

Odyssevs.

Jag vid din sida går, att hugga ner, Med svärdet i min hand, den mogna skörden Af ett förfallet slägte — qvinnor, barn Och värnlösa, det tillhör Christenheten Att skona. — Modigt skyndom oss, kamrater, Att bryta sönder slafveriets band, Som fjettra Religion och fosterland! —

(*Under detta samtal, har en liflig Kanonad blifvit hörd från Vublinas flotta. Larm slås i lägret och Tropparne formera sig i tvenne afdelningar, hvilka, anförde af Stoikos och Odyssevs, med klingande spel och flygande fanor, tåga mot Fästningen.*)

(*Scenen förvandlas. I förgrunden synes Fästningen, till hvars stormande Odyssevs's Armé från landsidan bereder sig medelst löpgrafvarnas fyllning och stormstegars anbringande. I fonden ses Staden i brand och hamnen, der Vublina börjar landsätta en del af sina Troppar för att förstärka Belägrings - Korpsen, under det en annan afdelning af flottan närmar sig fästet och bombarderar det från sjö-sidan. På redden, längst i*

bakgrunden, ses flera Turkiska skepp, anfallne af Grekernes brännare, flyga i luften.)

Vublina
(*uppstigen på stranden, håller en hvit fana i handen, på hvars ena sida ses ett eldrödt kors omstråladt af en gloria, på den andra en Phœnix, uppsväfvande från bålet. Då hon närmat sig fästningen och rangerat Tropparne till anfall, säger hon till sina krigare*):

I Tidens bok Historiens Ängel vänder Ett blad i dag. De förste Christne stå Omkring hans thron med sammanknäppta händer Och vänta bäfvande, hvad tecknas må. Han deras blickar tyder och hörs svara: "Det folk Försonarn *först*, ifrån sin grift Sändt Evangelii ljus, det milda, klara, Ej plånas ut ur evighetens skrift!" "Gud är med oss!" — så hörs hans stämma ljunga Till jordens rymd vid stridens vapengny; "Gud är med oss!" så luftens härar sjunga Der *frie* de mot himlahvalfvet fly — "Gud är med oss!" Vi strida för hans ära — Se! i min hand, hans segrande banér: Dess hvita grund är ren, lik Jesu lära, Som genom *strid* blott *segrens* löfte ger!

(*Till Stephanos.*)

Gif nu signal till stormning! — Hela laget Från skeppen spela må mot fästningsmuren. Vårt fältrop vare: Friheten och Gud!

(*Chor af Prester och Klosterbröder på Grekiska flottan, under det Kanonerna lossas*):

Fly Hedna flock för Herren Gud! — Han bor i våra sångers ljud. I nådens helga skimmer Ej Herren är oss långt ifrån; Vid stridsgny och kanoners dån Han dock vår suck förnimmer.

Fly Hedna skaror bort, som strå! — Vi segra eller falla må, Är Gud vår sköld i tiden, Och bland de fromma, utan tal, Han förer till sin helgon-sal Hvar trogen själ ur striden!

Se! korset på vårt stridsbanér Åt de betryckta seger ger, I kamp för Herrans lära. Må fästet sjunka ned till grus! Vi bygga opp, i evigt ljus, Ett Zion till Guds ära.

(*Sången fortsättes under striden. Turkarne försvara hårdnackadt murarne för de påträngande Grekerna; men måste, sedan flera brecher blifvit öppnade, och* Odyssevs, Stoikos, Alcides, *och* Norrman, *i spetsen för hvar sin afdelning, från fyra särskilda punkter, med raseri förnya anfallet, gifva vika och öfverlemna fästningen i segervinnarnes händer.* Vublina *ses under hela attaken, med baneret i hand, hasta än till den ena än till den andra skaran och uppmuntra krigarena. Då Turkarne öfvergifvit förskansningarna, synes Hjeltinnan, åtföljd af* Cyane, *på fästningsmuren i förgrunden, dit* Odyssevs, Stoikos, Norrman, Alcides, Stephanos *och det öfriga Befälet jemväl anlända.*)

Odyssevs
(*nedrycker Turkiska flaggan*).

Hell Gud och Friheten! — Vi hafva segrat.

Vublina
(*uppsätter det hvita korsbaneret*).

Omstrålad af den klara aftonsolen Du svajar, efter dagens heta kamp, På fästningsmuren, helga segerfana!

(*Blickar omkring sig med hänryckning.*)

Se! hvilket byte de förtryckta fått! — *Här* skall det fria Grekland åter finna En borg för sine tappre Ädlingar, En hamn för sina flottor! — Här ifrån, Ånyo stigna opp ur seklers natt, Vi skola se hur’ Förstar och Nationer Oss gifva brodershelsningen tillbaka Med ärans återvundna arf, ej mer Ett rof för barbariets röfvarband —

Här får ett ädelt folk sin hufvudstad — I deras sinnen snillets djupa skatter Årtusenden förborgade, uppdagas Vid frihets-facklan — och ett nytt Athén Skall blomstra *här*, i ofördunklad glans.

(*Ser till himlen.*)

Min make! mina ädla söner! — alle Uppoffrade för Tyranniets bila — Må segrens låfsång ofvan molnen ila Till fridens ljusa, kärleksrika land! På aftonvinden sväfven sakta neder Vid sångens ljud med palmer i Er hand, Att kyla hjertat. Tagen snart till Eder, J Helgonkrönte! bland Martyrers tal, *Blods-hämnarinnan* ifrån sorgens dal! — —

Odyssevs.

Ja, himlen åt din arm har gett förmåga, Att segrande förbinda Hellas sår; Och krönt bland hjeltar till ditt mål du går Gif mig din hand, Att ej vår frihetslåga Förr slocknar, än ett älskadt fosterland Är räddadt, eller ock, begrafna alla, Vi på vår sköld bland dess ruiner falla!

(*Alla räcka hvarannan händerne.*)

Cyane.
(*öppnar sin slöja*).

Jag ensam på Hjeltinnans skepp mig gömde När striden röt från haf och fästets brant; Men dock mitt hjerta tyst om äran drömde, Då dessa segerkransar stolt jag bandt: Först för min broder, Stoikos och Vublina, Och se’n för Hjelten, som från fjärran kom, Att med ett okändt folk sin kraft förbinda, Jag denna kransen skönast velat linda.

(*Hon aftager* Norrmans, Vublinas, Stoikos’ *och* Odyssevs’ *casquer, och sätter på kransarna. I detsamma bilda de omgifvande Krigarena med sina svärd en gloria öfver deras hufvuden, upplyst af den sjunkande solens sista blodfärgade strålar, under folkets jubel.*)

NORNAN.

I.

Nattfogeln re’n kring Dounarts fäste flyger Tyst, som den tärna, hvilken sakta smyger Ur borgen ner; och snart i klippig vik Hon ser sig kring, en vingad ljusalf lik. Lätt skuldrans plaid sig rör för nordanvinden, Som penslar rosor på den späda kinden: I själens blommor, ljusblått ögonpar, Sin morgonhimmel barnslig oskuld har, Som nyss ur fridens sälla drömmar vaknad I vemod tolkar lifvets hopp och saknad. Med hemlig bäfvan hör hon stormens gny, När hafvets svallningar allt högre fly Mot lodrätt kust, hvars snöbetäckta spetsar Likt skytorn hvälfva sig i molnens kretsar. Der brant från brant en dvärgbjörk fästat sig Med nakna rötter på den öde stig, Ormbunken slingrat sina vilda kransar Kring grottors hvalf, der vattensprånget dansar I hvirflar ned, hon flyr i månljus qväll Den kända hålväg opp till klippans häll. Med längtan blickarna i rymden spana Ett segel, kämpande på hafvets bana, I strid med stormen och den svälda våg — Hvar gång ur svartnad sky en ljungeld bryter, Än i ett störtsvall djupt det sunket låg, Än spånlätt öfver böljorna det flyter Likt jagad svan, som ingen hvila fann, Tills sist det i en snöhvit punkt försvann. —

II.

Der förr Druiden tänt, i hedna dagar, Sitt offerbål, nu Älskarinnan klagar Sin ångest, knäböjd, under bönens ljud: ”O, rädda honom! Tag mitt lif, o Gud! ... När åskan ljungar med din allmaktsstämma, Att suckens ljud på rädda läppar hämma, O, sänk din strålvigg i mitt hjerta ner, Förr’n Allans graf i djupets våg jag ser!” ... Då hörs bland bergen, som än högre torna Mot skyn, en röst — och hemsk stod fjällets Norna, Liksom en vålnad i besvärjarns ring, Vildt stirrande den öde trakt omkring: — ”Hvi skall du ugglan i sitt näste störa? — Månn’ luftens Andar *dina* suckar höra, På stormens vingar med hvaran’n i krig? — Nej! för *min* vink de endast höja sig — Vårdkasen, se, på offerhäll’n, jag tänder: Trollrunor tecknande, jag stormen vänder I vestans sus. — O, stå den djerfva bi Du under af den dunklaste magi! ... Var trygg; Mac-Allan hastar till ditt möte. — Minona! gläds, när i din älsklings sköte Din ungdomsfullhet famnar lifvet helt, Förr’n tiden ur ditt bröst dess tjusning spelt.”

Minona.

O, stanna, Norna! att min tunga hinner Ge tankan ord, förr än din bild försvinner, Nu, som den tid du följde öfverallt I mina fjät, en töckenlik gestalt, Väl huld, men dold, städs mina öden ledde; Borgfrökens gunst du äfven mig beredde, Då faderlös, en flygting än, jag var, Som harpans välljud till hvar hydda bar. Skall på ditt samband med de dunkla makter, Som sägs med dig, i dessa öde-trakter, Om natten på Druidens klippa bo, Väl med en skymt af hopp jag våga tro? —

Nornan.

Re’n stormen lugnas. Se! ur molnen tågar Den facklas ljus, som för ditt öga lågar Så himmelskt skön: Ett segel närmar sig ...

Minona.

O, det är han! ...

Nornan.

I hast på klippig stig, Brådstörtande, lik källans lätta bölja Från häll till häll, att sig bland rosor dölja, Min Skyddling hastar i sin älsklings famn, I suckar bytande sin fröjd, sitt namn.

III.

Vid månens glans, ur delta skyar bruten, Hög, hjeltelik, i sköna former gjuten, På klippig strand, af hafvets skum betäckt, Sprang Allan opp, i söderns riddardrägt, Smärt som den unga ek, med kraft att strida Mot stormars ras; ett bredsvärd vid hans sida I gördeln satt, som vapenrocken slöt; Barettens plym sin lätta skugga gjöt Kring pannans hvalf, der tvenne stjernor blänkte; Spetskragen sirligt sig kring skuldran sänkte Bland ljusa lockars svall. Re’n till sitt bröst Han slöt Minona, säll vid hoppets röst: ”Jag ser dig åter, och min själ förnimmer, Vid glansen af äoner stjernors skimmer, Närvaron af den Gud, som kärlek tänt, Serafens fröjd en gång till jorden sänt!” ...

Minona.

Dock, Allan! säg, hvi trottsa dödens våda I mötets stund? —

Allan.

Jag får ditt öga skåda; Jag hör din röst! ...

Minona.

Men, ack! ditt lif, så kärt, Är det ej mer än ögonblicket värdt? Låt himlen sjelf om glädjens dag besluta. Den dröm är skön, att ock i tankan sluta Sin älsklings bild.

Allan.

Tror du, att ödets makt I följd af år en högre tjusning lagt, Än stundens fröjd? O, fick med dig — på jorden Min tankas ljus, min känslas himmel vorden — Jag ana af mitt lif betydelsen, Och sammanljudande i kärleken, På rosor slumra, se dess vår försvinna! — Men, ack! min dröm skall först förklaring finna I hoppets stjernland ... Grymt, o, flicka! vet För dig jag dolt mitt ödes hemlighet ...

Nornan.

Som dalens flod i jämna vågor flyter, Dock djerf hvart hinder på sin bana bryter Med ökad fart, ej hämmad i sitt lopp, Sök, yngling! målet för din längtans hopp. — Minona! re'n dig borgens tornur kallar Till aftonbön från Castle-Douarts vallar — Vindbryggan lyfts, då nästa timslag hörs. —

Minona.

Dock hvarje suck med Allan fjerran förs. Farväl! farväl! —

Allan.

Hvem är den Gamla? svara! Hvars siarblick tycks ödets bok förklara, Och med vår kärlek är så väl bekant?

Minona.

Min fostermor.

Allan.

En sällsam anförvandt! —

Nornan.

Ha! månn' din hånblick andans gåfvor mäter? — Hvad lifvets skyldskap dock man snart förgäter! Likväl din Stamfar var engång lik min En Nattens Son; men kröp ur kulan sin Ett sekel förr. Vet, att när stolt kring heden Du blickar från din borg — i syskonkjeden En högre länk — den minsta dock deri, Kan dig till nytta eller skada bli! —

Minona.

Ack, Allan! säg, hvi hennes hat du väcker? — Vansinnet i dess själ väl stundom släcker Förnuftets ljus; men snart det skimrar opp I större klarhet, lik på klippans topp, Dess offereld. Så högt hon aktad blifvit, Att namn af Norna henne folket gifvit; För min skull vredgas hon dock ej på dig; Skyddsandan lik hon troget följer mig. — Ack, Allan! re'n vi måste skiljas åter! ...

Allan.

Gif mig ett löfte förrn jag dig förlåter: Följ ej din Laird, när han till Isla far!

Minona.

”Jag lofvar det.” — Och re’n hon borta var. Dock än en blick, som ljufva lågor tänder, Den lätta tjuserskan, i flygten, sänder, Ljuslockig, späd, ur blåa ögonpar.

IV.

Från ödslig strand Minona var försvunnnen, Och obemärkt till borgkapellet hunnen, Der tända ljus från helig altarrund, För Mac-Leans Clan bebåda bönens stund. Glad såsom dufvan, att ej skådad vara Af klippans örn, ibland sin krigarskara Hon Lairden såg, med hvilken tiden lekt, Ej ögats eld, men blott hans lockar blekt. Närmst vid hans hand uppå den hvälfda gången, Tolfårig gosse, en Mac-Donnald, fången, Som gisslan i hans borg, förtroligt gick, Och läste huldhet i hans Dotters blick. Stolt som en Sköldmö vid sin faders sida Malvina stannar, att sin vän förbida, Minona, som lik skogens rädda hind Framhastade, att dölja högröd kind Med sunken panna mot de knäpta händer; — Men tankan söker icke himlens länder, Än öfver böljan med sin Allan förd, Der vågens brusning är med bäfvan hörd. När Cynthias fackla ur de glesa skyar, På målad ruta, först sin glans förnyar, Och strålen darrar i den blyga tår, Dess suck, bevingad, ofvan jorden går.

V.

Mot harpan lutad, ifrån löftet höga Vid båghvälft fönster, såg med längtans öga Minona öfver hafvets mörkblå våg. — Den Ö-fläck, som i dunkla fjerran låg Var dock ej målet. — Nej, dess tankar flydde Till Höglands bergen, der för minnet grydde Så mången vänlig barndoms-scen, då än, Lik glädjens fjärill sorglös, kärleken Inom dess bröst, en ljudfull scalas toner, Blott fann sin harmoni i högre zoner, När lyssnande, i stjernklar sommarnatt, På ättekumlet hon, hos Barden, satt, Sin fader, som i forntidsminnen sluten, En hjeltevålnad, af sin plaid omfluten, Söng fädrens låf, liksom på molnen än’ De hört hans röst och känt sitt språk igen. — Nu hos sin Lady, fastän vän, förtrogen, Ej längre fri, som näktergal’n i skogen, Hon blott förstulet når sin Allans famn, För fjällens echo hviskande hans namn, Tills klockan kallar genom qvällens dimma Från fästets torn i mötets sälla timma. — Så drömmer tärnan, då i drömmen störd, En vänlig röst är vid dess sida hörd:

Malvina.

I morgon segla vi till Isla; följer Du med din vän? — Säg, hvi du tveksamt döljer Din sänkta blick?

Minona.

O, låt mig dröja här, Der om er Skyddling, Archibald, jag bär Den vård, som Lady sjelf åt fången skänker. Dock mången gång jag än med smärta tänker På gossens längtan, från sin hembygd ryckt, När städs han sällar fogeln i sin flygt, Som sväfvar till de kära barndomslanden ... Fastän hos Eder, som vid modershanden, Han intet sakna kan.

Malvina.

Han följer ju På resan oss? Den fröjd ej anar du, Att detta barn ett medel är allena, Att Mac-Leans och Mac-Donnalds stam förena: Han återgifs i morgon åt sin far, Då Isla skall, som stridens ämne var, Hans lösen bli. O, kom att vännen följa Bland männer ensam uppå hafvets bölja, Att James, den ädlaste bland alla, se! Då

skall ditt ärfda hat du öfverge Emot hans namn.

Minona.

Att en Mac-Donnald skåda, Jag längtar ej.

Malvina.

Har du dem sett?

Minona.

Ej båda; Den Gamle blott.

Malvina.

Välan! du hatar dem, Som jagat dig från dina fäders hem — Men jag ... o, låt mig gjuta i ditt hjerta Min hemlighet! — Tung är en odelt smärta, Tung, som den luft den arma fången drar I hvalfvet stängd, der natt ej morgon har: — — Vet då—jag älskar! — —

Minona.

Vågar Tärnan fråga, Hvem är den Lycklige? — För Amors låga Jag trott Er skyddad af det stolta mod, Som tillhör Mac-Leans ätt.

Malvina.

Det ärfda blod, Der hatets furie förr sin afgrund närde, Förbytt i kärlek, anar lifvets värde — Jag älskar James ...

Minona.

Hvad? — En Mac-Donnald? — Nej! — Sagdt af ett helgons mun — jag tror det ej. Han, som Er Far en evig hämd har svurit, Som eld och svärd, förhärjande, har burit Till denna ö? —

Malvina.

Ja, detta namn, o, ve! Som tillhör mina Bröders mördare, Mer saligt i min själ än orgeln klingar, När bönen flyr på helga andaktsvingar Till ljusets thron — det är min tungas ljud, Mitt hjertas enda verld. — Förlåt, o Gud! ... Men är ej kärleken, en himlaflamma, För Dig och honom, i mitt bröst, densamma? — Dock i mitt vanvett jag med fasa ser, Att mer än himlen jag åt jorden ger! ...

Minona.

Månn' lika högt han älskar Er tillbaka? —

Malvina.

Hvart ögonblick kan ej sig sjelft bevaka, Och om ej skenet gycklande bedrar, Min tysta kärlek icke odelt var, Fast i vårt bröst vi lika djupt den döljde.

Minona.

Hvar såg Ni honom först?

Malvina.

Till Stirling följde Jag med min Far. I hofvets glans försvann Det mörka hat, som i hans öga brann; Och fridsamt syntes han sig ändtligt närma Angus Mac-Donnald, fast med konstlad värma Han tillgaf honom mina bröders död, Då Kungen sjelf Clanhöfdingarne böd, Att stifta frid. — Nyss till sitt hemlands stränder James kommit åter ifrån söderns länder, Med fina seder, skön och ridderlig. — Marie af Guise, som artigt nämnde mig Den Skottska Sköldmön, sade: ”Om Malvina Ej glömt i strid, der spjut och lansar hvina, Valkyrian lik, att hon ett hjerta har, Med välbehag jag såg ett värdigt par: Blif fridens Engel! Du skall bättre lyckas Än min Gemål, om än hans panna smyckas Af Kronans glans: Du äger Skönhetsmakt, Som mer än riken till sitt välde lagt.” — Ej med en suck jag hjertats qval förrådde; Men inom festligt hof dock ej försmådde Namn af hans hjertas Dame, som rundtomkring Ljöd vid torneringen, i dansens ring. Än hat och kärlek, ack! hvaran'n så nära, Om väldet stridde, att mitt bröst förtära! — Dock — nog härom. Följ mig den korta färd Till Isla; se om James, min dyrkan värd, Ej föddes att min stolthets hopp belöna — Din främlingsblick skall ej hans bild försköna, Som kärlekens. O, kom med vännen, kom! —

Minona.

Ack! låt mig dröja här — jag ber derom! ...

Malvina.

Du suckar ... darrande din blick fördöljer, Och vännens hand med heta tårar sköljer ... Ej så, Minona! ... Kom intill min barm, Der känslan klagar, uppå kärlek arm, Att vi ett systerligt förbund må sluta, Likt tvenne blommor på en stängel, luta Oss till hvaran'n! — Men — när ditt öga ber Som engeln ur ett moln till jorden ner, Min herrsklust måste för din bön ge vika. Följ ditt beslut. — I hoppets verld, den rika, Lef säll! — Farväl! —

Minona.

O, må Ert ödes lott, Den gyllne dröm, som namn af kärlek fått, En fiende af Eder Clan besanna! — Må frids-symbolen på Er ädla panna, Vid Eder hemkomst bli en brudlig krans! Res lyckligt, Lady! —

Malvina.

Skön i hoppets glans En nytänd sol du för mitt öga målar. På vimplad slup, vid österns rosenstrålar, Allt närmare jag tankans himmel når. Farväl! farväl! Re'n afskedstimman slår.

VI.

På Islas skogbevöxta strand sig höjde Ett ensligt Slott, som blott för Öbo'n röjde En graflik tystnad långa vintern om. Men jagtens lek med våren återkom: Då hvimlade förr obebodda hallar Af prydda pager, och kring bergens vallar, Fick ödslig nejd ett gensvar mångengång Af lösta kopplet i sitt glada språng. — Nu, Laird Mac-Donnald, re'n i strid med åren, Ej följde mer den lätta hjort i spåren. Nej, från sitt Jagtslott, öfver blånadt haf, Liksom han skådat bortom tid och graf — I gränslöst fjerran för hans öga målar Sig hoppets land, och lik den frid som strålar Ur själens inre verld så ljuf och varm, Är faderskärleken inom hans barm. ”I dag” — han sade — ”får jag åter famna Min Archibald! — Syns intet segel hamna I viken än? — Om ej min syn bedrar Han redan kommer.” —

James.

Tillåt mig, min Far, Att klippkrönt strand jag spejande må följa Och se om Mac-Lean vill försåtligt dölja

Det gamla hatet, fast förbytt i köld, Med svekfullt sinne under afvig sköld. Med folk om bord han kan ju omärkt smyga I bugten in, och djerf som örnen flyga Uppå sitt rof? —

Angus.

Min Son, ditt varma blod Kan lätt en vådeld bli: ett öfvermod, Som ofärdsandar väcker opp i orden. Ej misstron stiftar någon frid på jorden. Nej, James, blif här! — Jag re'n, på gammal sed, Har sändt min tjenare till stranden ned, Att be den stolte Laird välkommen vara, Som vänsäll gäst.

James.

Men hvem kan väl ansvara, Att en föråldrad fiende *det* är? — Hvi är Er Clan ej sammankallad här Till denna Ö, som Ni åt Mac-Lean ämnar I lösen ge, då han tillbaka lemnar Er Archibald? —

Angus.

Månn' en beväpnad tropp Ej väckte mer den långa tvedrägt opp, Än värnlös Gubbe, som till målet hunnit? — Hvar gnista hat har ur mitt bröst försvunnit. Jag endast längtar nu, att öppet ge Ett redligt handslag åt min fiende Vid grafvens port.

James.

Min ädle Far! — försvinne Mot Mac-Leans stam ock i mitt riddarsinne Det ärfda hat!

Angus.

Har du Malvina glömt, Hvars skönhet, om min blick ej orätt dömt, Din täflan på torneringsbanan väckte, Då först på Stirling jag åt Mac-Lean räckte Min hand till frid? ...

James.

Som dock så trolöst bröts, Fastän i helgd af Kungens borg den slöts, Då Er, min Far, på hafvets fria bölja Hans dolda list tvang, att som fånge följa Till Castle Douart, der min späde bror Er gisslan blef! ...

Angus.

Säg, hvad i hjertat bor! — Om fridens blomma i din kärlek knoppas, Min aftonhimmel i dess majglans hoppas Jag lugn och skön.

James.

Hvad hoppas Ni, min Far? — Jag ej förstår ...

Angus.

Städs du en gåta var Alltse'n du hemkom från den sista fejden: Ditt koppel hvilar; ej, som förr, kring nejden Med skogens rådjur, blixtsnabb i ditt lopp, Du följer djerf till fjällets branta topp. — Nej, ensligt vandrande, du ser från stranden Till Mull, Laird Mac-Leans Ö, vid aftonranden, Dit ock i går du var ...

James.

Ack, lifvets skuld Fördubblad är, se'n Henne, englahuld, Jag älska lärt! — Hon är min lefnadsblomma, Och blott om Henne hjertat tala vill,.. Men denna stund — när Edra gäster komma — Hör Er som Värd och Far gemensamt till.

VII.

Laird Mac-Lean kom—— Mac-Donnalds milda sinne Hann ej välkomna gästerna, ren inne, Förr'n Archibald de späda armar slår Omkring hans hals, att blanda suck och tår: "Jag är hos Dig; Du får ej längre skilja Mig från din famn!" — Stum, uppå eklagd tilja, Liksom han räknat rutorna derpå, Sågs vid den ljusa gruppen, Mac-Lean, stå, En mörk gestalt, som än sin mordblick sänker På dolken, hvilken i hans bälte blänker, Med guld och blodträd uppå fästet prydd; Än på sin Dotter, som båd' stolt och brydd James återser, och rodnande besvarar Den välkomsthelsning, prydligt han förklarar: "Hvi kan ej Isla, såsom Papho's Ö För Skönheten blott ros och myrten strö, Att, Mylady, Er boning värdigt sira! ... Dock — dessa blommor, som ur hjertat spira: Den tacksamhet, som för min broders skull Jag helgar Er" ...

Angus.

Förlåt mig, Laird af Mull, Att jag som Far ett ögonblick förglömde Min pligt, som Värd! — Men hvad vårt hjerta gömde Af hat och tvedrägt från vår ungdomsvår, Vid grafvens rand ju som en dröm förgår, När i det ljus vi se vår flydda bana, En evighet hörs till försoning mana I åldrigt bröst? Ett öppet handslag är Dock mer än ord ...

James.

Hvad Äran sjelf begär Ni afslår Laird? —

Mac-Lean.

En blodig hand du räcker Mac-Donnald! Vet, ej af min stam du väcker De fallne Telningar till lif igen! ... De döde sofva — — —

Angus.

Gud är kärleken — — — Dock — arme Fader! — Men det äran gällde, Och man mot man i öppen fejd sig stälde: I striden föll det käcka Broderspar; Ej genom svek; ej för *min* hand, det var.

Mac-Lean.

Hvad? — Laird Mac-Donnald djerfs, att *arm* mig kalla! — Skall hatets stängda bölja åter svalla?!— Din Son är — *min.*

Angus.

Ni hämnas ädelt, Laird! — Är Archibald er faderskärlek värd? — Ett sorglöst barn, tillhöre han oss båda! — Men kom, att Eder egendom beskåda, Och om Ni trött af Eder sjöfärd är; Följ mig till Eder nya boning: här Jag utsett rum åt mina ädla gäster. Fast ej omstrålad af tornerings-fester Och vapenlek, basuners fröjdeskall; I detta jagtslott, utan fästningsvall, Ni icke omgifs af en väpnad skara Men kan dock tryggad för all misstro vara." — Hemsk, sluten i sitt inre, Mac-Lean gick, Undflyende Malvinas häpna blick. Men, som ett bloss i grufvans natt förråder, För spejaren, den dolda malmens åder, Djupt under pannans hvalf en ljungeld bröt, Som vredens åska, gömd i molnet, slöt.

VIII.

Som tåren darrande i kalken hvilar Af böjda liljan, då en stormvind ilar I hast förbi — så stilla, lugn och klar, Malvina log, med sänkta ögonpar. — Stark, hög, förskönad af sin vredes låga, Hörs ynglingen: ”Kan en Mac-Donnald våga, Att i en Mac-Leans låf än stämma in? Då är den rösten icke endast min; Nej, Mylady! Ert loford uppenbaras Ej blott på Mull: innom vår Clan förvaras Ock minnets gärd.”

Malvina.

När Manna-handen slår, Det tillhör Qvinnan hela smärtans sår. En uppfylld pligt om ryktets låf ej drömde, Då vårdande Er bror, jag lätt förglömde Hans ärfda namn.

James.

Det är ju icke mer En fiendes, när friden återger Hvart segrens byte? — — Fordom gafs ett hjerta Af hatet glödande — med längtans smärta Det drömmer nu, på stranden af Er Ö, Sin lyckas blomma, ren som fjällens snö När dagens rodnad deras spetsar målar; Dess blick är stjernans, som ur molnet strålar Ljuf, klar likt själens obemärkta frid, Ej anande en verld af qval och strid, Inom den sfer, der banans trånga gränser Hon troget följer, och huldsaligt glänser Mot Enstigen på öde stig — o, säg! Ni vet dess namn? —

Malvina.

Nämn, Riddare, det ej! — Helst åt min Far sin rätt jag öfverlåter ... Men se, han kommer der med Angus åter Och Archibald.

Archibald.

Malvina, kom och se, I denna sal, hvad mången jagt-trophé! — Kroknäbbig kungsörn bredvid högbent trana Med sten i klon, liksom på hedens bana, När skaran sofver, än hon stod på vakt; — Se, der en huggtand sig till hvila lagt I vargens käk: af buffelns breda panna Ett väldigt horn, att jagtens fröjd besanna När det åt klippig nejd sitt gensvar ger — Hola! hola! — ryckt ifrån väggen ner, Dess ton jag vill med starka lungor böja, Att hvarje kronhjort, lyssnande, skall höja Mångrenig hjessa öfver hedens stig.

Mac-Lean.

Bra, Archibald!

Angus.

James! nu det tillhör dig, Att Mylady till sina rum ledsaga. Re'n qvällen skymmer, molnen sammandraga Sig öfver vesterns rymd, ett förebud, Att snart Orkanen, under thordönsljud De vreda böljorna i dyning höja. Vill under gästfritt tak Laird Mac-Lean dröja; I morgon först från Isla skiljas vi? —

Archibald.

Min Far, jag följer Dig, och får ju bli Hos dig i natt?

Mac-Lean.

Du är min Gisslan, stanna! — Du blir hos mig! ...

Archibald.

Laird! med din rynkta panna Du skrämmer mig; ack, från min faders bröst Ryck mig ej bort! —

Angus.

O, hör hans sorgsna röst — Ni har mitt riddar-ord: i morgon åter I eder hand mitt barn jag öfverlåter, En underpant för dem ni mistat har; Men unna mig ...

Mac-Lean.

Nej!

James.

Klaga ej, min Far!

Mac-Lean.

Tror du, med handen uppå svärdets fäste, Förhindra Örnen, att till klippans näste Med rofvet fly? —

James.

Men lodet hinner snart Den djerfve Röfvar'n i sin snabba fart, Och det kan tämja äfven öknens tiger ... Försvara Er! ...

Malvina.

Håll, Riddare! Ni stiger Ej närmare — jag är min Faders sköld.

Mac-Lean.

Låt honom smäda. Se, med trotsig köld, Jag här allena står.

Angus.

Jag ber om skoning! — O, sansa dig! Mins gästfrihetens boning Är heliggjord.

Mac-Lean.

Mins Angus, att din Son, Min underpant, ej skiljes mer ifrån Min sida. Fåfängt vill du återkalla Ett gifvet löfte! — Dina blickar falla På klippans häll.

James.

Ve, att till syndens lön Ge löften helgd! Min Far, ditt ögas bon Bör Englarne, men icke Satan söka; Dock gaf du, att hans makt på jorden öka Ditt riddar-ord ...

Mac-Lean.

Du aftvår blott med blod Din smädelse, din tungas öfvermod!

James.

Ja, låt oss kämpa man mot man: förene Oss svärdens spetsar! Faller ock den ene Så är dock, Lady, Eder återfärd Ju lika fri?

Malvina.

Så sannt jag kallas värd Min Faders namn — så sannt med namnlös smärta, Jag stöter dolken i Er broders hjerta! ...

James.

Tillbaka! — — Ve! hör ni ej barnets skri? ... Djupt vid Er fot jag sänker, Mylady! Mitt svärd; men säg, hur' vågar handen röra En blottad dolk, och utan fruktan föra Dess hvassa udd mot värnlös gosses bröst? — Ve qvinnan, trotsande naturens röst! — —

Malvina.

Tag gossen, Fader! handen maktlös faller; Jag kan ej mer ...

Mac-Lean.

Hola! från fönstrets galler Förnimmen hornets ljud kring fjäll och dal! Dess treklang skalle såsom strids-signal!

James.

Förräderi! — Gud! denna sköna blomma Bär äfven gift. ... Se Mac-Leans skaror komma: Fräls er, min Far! — Min vapenbror är här, Mitt goda svärd.

Angus.

Gud! hård din straffdom är. O, må jag offret bli: min hjessa luta Till hvila ned! — och frid skall döden sluta Med Mac-Leans stam.

James.

Nej, dö förrädare! Förrän min Far, du skall som fånge se På Douarts borg ...

Malvina.

Förmätne! — Se, förvägen Jag trotsar dig — blott detta bröst är vägen Till fadershjertat! — bryt igenom den Om du har mod!

Mac-Lean.

Fort, gripen mördaren Mitt tappra folk! Ha! se hans ögas häpnad Vid åsyn af min Clan, med claymor väpnad, Den jag fördold uppå galejan lagt — Likväl han trotsa djerfs min öfvermakt; Dock fåfängt, James! — Friskt låten svärden klinga Det hjelper ej — han har ej lust att springa Vid första hugg — nej, se! han leken tål — Åt bättre arm gafs ej det blanka stål! ...

Malvina.

Gud! skall han ensam emot mängden strida? — O, fräls hans lif! nog dyrt jag vid din sida Alltre'n min skuld till dig betalat har I dag; o, ve! hvad har du gjort, min Far? Må för din äras skull han skonad blifva! ...

Mac-Lean.

Död eller lefvande han först skall gifva Sig i mitt våld! — Ha! mig hör segern till: Han fängslad är. — Min hämd jag njuta vill! — Mac-Donnald! se! re'n straffets timma nalkas: Falkungen fjättrad, att hans blod må svalkas, Och vingen bruten, som din ära var. — Nu ändtligt vid mitt mål, den makt jag har Att hånligt på din stolta hjessa trampa! — — Snart på min borg, vid tornets dunkla lampa, När ångern vakar och ur midnattsskyn, Två kända vålnader, en dubbelsyn Af mina Söner för ditt öga sväfva — Ej blott för Domaren du måste bäfva, Nej! ock för den, som hämdens ande lik, Kom och försvann från Islas gömda vik. — Så

hungrig räf, när korpens skrik bebådar En blodig lek, ock den med lystnad skådar; Men går dock icke rakt till målet fram. Snart äfven Du, lik en förtorkad stam, Ser dina telningar till jorden falla — Men — tiden flyr. Uppå Galejan, alla Fort under däck! Som bäfrar i sitt hus Vi kommo hit och gå, vid stormens brus.

IX.

En stjernlös natt, mörk såsom Mac-Leans sinne, Han vandrade kring klippig vik. Derinne Druidens fjälltopp lik en rese stod Af gråa manteln höljd i molnens flod. Åt Lairdens bild hemskt facklans eldsken delar Sitt bleka skimmer: ljus med skugga spelar Bland klyftorna, der klättrande han går Till offerhäll'n, der Nornas boning står, En grottas hvalf, i skyggd af tvenne granar — Från brant till brant den dolda väg han spanar, Tills sist en dörr, af rankor skyld, han når, Och trenne slag med dolkens fäste slår. — "Ej något svar! — Skall jag din varning tåla Du, mörka Ande, i mitt bröstvalfs håla, Med namn af *samvet?* — — När jag närmar mig Vansinnets boning och jag ropar: tig! Hvi lyder icke du min herrskarstämma? — Skall grånad kämpe likt ett barn du skrämma Amsaga? — Nej; från dunkla minnen fri, Jag hör blott tidens röst: — det är förbi!" — Tre hårda slag ånyo dörren skaka — "Dock fåfängt! Ve! skall jag med ugglan vaka Den mörka natt?" — Nu Nornas röst, han hör: "Hvem klappar? — säg, hvi du mitt nöje stör: Min harpas välljud, som min smärta döfva?" — "Låt opp! din Laird är kommen hit, att pröfva Den siarkonst Skyddsanden lärde dig." — "Ja, vänta! — Först jag måste pryda mig." —

X.

En reslig bild ur grottans hvalf sig höjde Lik en ruin, som majestätiskt röjde Sin fordna skönhet, fastän tiden lagt Grymt i förödelsen sitt väldes makt. En högländsk harpa i dess famn låg sluten, Der nyss balladen var i toner gjuten; En glitterkrans de spridda lockar knöt, Hvars silfversvall ned öfver skuldran flöt. Runprydda gördeln omkring medjan binder Den sida klädnaden. På bleka kinder Höstlöfvets rodnad spridde sig i hast, Då vred hon hörs, med vilda ögonkast: "Hvad vill du vålnaden, den hädangångna?" —

Mac-Lean.

Jo vet, Mac-Donnalderna äro fångna Och i mitt våld!

Nornan.

Säg, hvad du mer begär? —

Mac-Lean.

Välan! jag aktning för din kunskap bär: I stjernors bok du skall mitt öde tyda.

Nornan.

Månn' stjernorna ditt bud, deroppe, lyda, I molnen döljande sitt blida sken? Nej, bäfva! de för dig gått ner alltre'n. —

Mac-Lean.

Månn' ofärd eller helgd mig ödet bringar, När hämden af min hand till tystnad tvingar Mac-Donnaldernas hat? —

Nornan.

Spörj den, som sår Ut hatets frö; din själ i bojor slår! Två andeväsen hvar dödlig följa; En mörk, en ljus gestalt. — Tro ej de dölja Sig för min syn — dock manande jag vill Framkalla den, som hör *mitt* hjerta till:

”Kom, ljusa Ande, som åt detta hjerta Gaf Sångens välljud, vyssande min smärta Till sömns så mången gång på sorgens jord. Du bifall ger, och själens himmel klarnar; Den mulnar åter, då din stämma varnar Med dunkla ord.

Hur' väl från fordom jag förstår och känner Din röst igen: vi voro barndomsvänner; Du var min lekbror, då i skogens sal Ett blomstertjäll vi byggde opp derinne, Och bundo kransarna åt hopp och minne I fjällstängd dal.

På dödens läger jag din vinge hörde, Som sakta susande, min panna rörde Med hälsans flägt och själens inre frid; Dock se'n hur' ofta såg din blick med smärta, Än flyende ifrån och till mitt hjerta, Dess vilda strid!

En ljungeld lik, säg, när du tanken tänder Hvarfrån du kommer, och hvarthän du vänder Tillbaka? Kom, att än i brottets verld Ge dåren tydningen af lifvets gåta, Och åt din ledning vill jag öfverlåta Min pilgrimsfärd!”

XI.

Flydd Nornan var. Inom sin grotta sluten Hon dröjer. Snart med rösten hemsk och bruten Hon återkom: ”Ve, att min själ förnam Den Andes makt *din* åsyn kallat fram! ... Höjd ur sin afgrund, uppå nattens vingar, Förfärlig, hotande, han mig omsvingar, Att dunkla minnen väcka opp på nytt. ... De ljusa stunder ur mitt sinne flytt; Dock djerfs för dig jag himlens bud förklara, Och skyddande, ditt ödes Norna vara; Men icke här.” — I hast — med blosset ryckt Ur Mac-Leans hand, uppskrämande till flygt Likbåderskan, som spräcklig vinge rufvar I hålig stam, och skrefvans dystra Ufvar, Storögda vaknande, vid lågans ljus — Till stranden hunnen, hon vid vågens brus Trefalldigt facklan genom mörkret svängde, Att gnistrorna i skiftad glans sig mängde Med luftens våg, hemskt gjutande sitt sken Omkring de två, då ordande alltre'n Hon närmare till Mac-Leans sida trädde: ”Här, stolte Laird! der tvenne lik du klädde I svepningsskruden, väfd af hafvets skum — Uppvakna, Syndare! — På detta rum, Vansinnig, såsom jag, af dig förskjuten, Med späda dottern i sitt sköte sluten, Din Maka störtade i böljan ner! ... Du blir så blek ... Månn' du dess vålnad ser, När ögat vildt kring mörka djupet stirrar? ... Kanske du räds, att än din ättling irrar En okänd främling uppå jordens rund? ... Hvad säger Gasten dig i nattens stund? — Ha! hör ett skrattchor af de mörka Andar, Hvar klippa svarande sitt genljud blandar Frän häll till häll ...

Mac-Lean.

Vanvettiga! o, ve! — Vill du ej svaret på min fråga ge? —

Nornan.

Förr'n Dag och Natt sig i hvarannan gjuta; Förr'n Elfvorna sin glada ringdans sluta Vid rosenstrålarna på tufvans bädd, Och Bergsråt sänker sig från grufvans brädd I djupet åter — lös ur fängselbanden Mac-Donnald och hans Son! — Så bjuder Anden, Och du har frälst din egen dotters lif.

Mac-Lean.

Min dotters? ...

Nornan.

Ja! åt James sin frihet gif; Hon eljest offret för din hämdlust blifver.

Mac-Lean.

En Dåres lögn!

Nornan.

Välan! Du döden gifver Ditt egit blod — Din onda genius lik, Gå mörkrets väg!” — Nu öfver böljans vik Hon facklan slungade — och var försvunnen. ... *En* stjerna blott, på österns hvalf upprunnen, Såg matt och döende i enslig rymd Sin bana snart af dagens Gudom skymd, När Mac-Lean tornen af sitt fäste röjde. — Ett genljud än af Nornans röst sig höjde Inom hans barm: ”Din dotters mördare!” — — ”Skall, för en villas dröm, du öfverge Det mål, till hvilket du så blodigt sträfvat? — Än aldrig du för mörkrets makter bäfvat! — Nej! fritt må lätt-tron, bortom grafvens rand, I molnen bilda sig ett öckenland, Der kropplös själen som en flägt försvinner — Först smärtans sår, den glöd i hjertat brinner, I lifvet svalkas må! ... Ett sjufallt ve Kan hämdens feber blott en läskdryck ge!” —

XII.

Vår-melodier lund och bölja sjunga: Snöhvita svanorna vid stranden gunga Och vingen hvila, tills snart resans tåg Ånyo ordnas uppå luftens våg. Dock fåfäng väntan, när i stilla qvällen, Minona hörs på mässbeklädda hällen: ”Ej Allan kommer! — Ej min längtan ser Vindlätta seglaren i viken mer! — Ack! tro och kärlek i mitt hjerta bodde, En dröm så skön! Månn’ han den anförtrodde Åt vind och flod? — Stormfogeln lik, han kom Och vände åter från mitt hjerta om, När nordans brusning hafvets bölja rörde. Månn’ blott en saga han på tungan förde, Förklingande alltre’n i mötets stund? — Genkärlek, högsta väl på jordens rund, Gjut himlens lågor i den hulda sången, Och måla Allan, då den första gången Jag honom såg! Högt klinge berg och dal Ett återsvar af enslig näktergal:

På heden, kransad af de högblå kullar Der Lara rullar Sitt strömfall, tumlande från häll till häll; Der Colmas vålnad flyr ur nattens sköte Med våta lockar än till Salgars möte, Jag växte opp i Bardens låga tjäll.

Dock fann han sig i enslig hydda fången; Ty fri är Sången: Vid harpan målande förflutna dar, Från borg till borg, stödd af min hand, han flydde; Tills denna fjälldal, der hans morgon grydde, Det sista målet för hans vandring var.

Snart på hans graf, med harpan vid mitt hjerta, Jag söng min smärta, Min dunkla aning och min längtans hopp. — Mac-Donnalds stridshorn genom nejden hördes, Och bäfvande från hemmets däld jag fördes; Min ärfda hydda gick i lågor opp.

Vid hafvets strand jag sönk i sanslös dvala; Med vingar, svala, På dimmans hvita moln af rosor stänkt, Skön, som när morgonen ur österns salar Sitt perlregn strör kring vårens blomsterdalar, En Engel hviskade, till jorden sänkt:

”Hell, dig! i dag för första gången vaknad Till fröjd och saknad, Du genom kärlek in i lifvet går! Jag kommer åter då af dolda skiften Synvillan skingras, om du ock vid griften Ett högre lif igenom kärlek når.”

Min dröm försvann — och nattens stjernor släcktes. När ögat väcktes, En väpnad Yngling vid min sida stod — Omkring hans bild hvad ljufva löjen lekte: Det milda alfvar på hans panna smekte, Som fjärillsvingar kring en herculs-stod.

Jag såg ej lågan, som på himlen glödde, Mitt hem förödde; Nej, endast Honom: liksom blommans knopp Först medvetslöst de späda hjertblad sträcker Emot den Gudom den till lifvet väcker, Jag mot Mac-Allan slog mitt öga opp.

Snart röst af röst blef genljudlikt besvarad. Min själ förklarad En högre verld kring jord och himmel såg I återglansen af sin inre spegel, Skön, som när svanen med de hvita segel Ser af sig sjelf en bild i klarnad våg.

Malvina.

Jag lyssnat har. — Väl dig, som älskad vorden, Ej anar ovisshetens qval på jorden! Dock, flicka, säg, hvem är den hvita Svan?

Minona.

En Krigare utaf Mac-Allans Clan.

Malvina.

Du känner Kärleken, den underbara? — I ljufva samljud du får den förklara, Då i mitt bröst en afgrunds qval den är ... Dig anförtrodd, af dig jag tröst begär: — Min Far är grym. — James i hans bojor sluten, Och snart är öfver honom stafven bruten — — Hvar finnes räddning? hvar? ...

Minona.

Den sökas bör I troheten, som hjertat saliggör, Som vågar allt: Försök er Far beveka! Naturens röst han vågar ej förneka; Ni är hans enda barn: I rosenband James fjättrar bytas snart af eder hand.

Malvina.

Min äras röst hörs mäktigt sammanljuda Med kärlekens: Skall så en qvinna bjuda Sig sjelf till pris? — Dock — lif och frihet får Han af min hand. — Men — om han den försmår: Den grymme blott förmäler sig med döden? — —

Minona.

Var trygg — Lätt leder ni en fånges öden Med stjernorna af edra ögons glans — Ej något mannahjerta ännu fans, Som deras tjuskraft trotsande försmådde.

Malvina.

En tyst bekännelse hans blick förrådde; Men ack, den brann, att emot fjällets snö, Min blyga stolthet, likt solstrålen dö! Ve mig! jag väpnade med köld mitt hjerta; Men såret glödande med febersmärta Förfryser ej. — På Isla nyss likväl Jag hört en röst ur djupet af hans själ: ”Min lyckas blomma är på Mull.” —

Minona.

Hvem tvekar Vid dessa ord? Nej, ljuft af hoppets lekar Omgycklad, Lady, njut af segrens lön! — Fly till er Far; han hör ert hjertas bön.

Malvina.

Du känner ej, att tvedräktsandan störde På Isla hoppet i min själ, och förde James svärdsudd mot hans bröst. Minona, vet, Förblindad af sin hämd till trolöshet, Min Far försåtligt sine Clanmän gömde På skeppet. Om hans svek jag fåfängt drömde Förr’n han signalen med sitt stridshorn ger Se’n James, af honom retad,

våldsamt ser Sig tvungen, att hans hätska grymhet tukta Med maning till försvar. — Jag måste frukta För Älskarns lif, och afsky Fadrens brott — Ha! hvilken smärta! ...

Minona.

Fly, förr’n ödets lott Är kastad re’n, att för hans fötter falla! —

Malvina.

Mest fruktar jag bland onda väsen alla, I hvilkas band min fader fängslad är, Den grymme Harry, Kastellanen här. Ett evigt hat Mac-Donnalds Clan han svurit, Fast aldrig än i öppen fejd han burit Mot den sitt svärd.

Minona.

För feg dertill, likväl Med ränkfullt svek han Lairdens bifall stjäl. Alltse’n den dag då först mig Norna förde I denna borg, der Er mitt öde rörde, Han hatar mig. Jag honom frukta bör; Men icke den, som med en trollstaf rör Hans låga hjerta. Förr’n han offret fälde, En lag hos Lairden Eder förbön gälde Så mången gång.

Malvina.

Välan! jag lyder dig När dagens rodnad åter höjer sig.

XIII.

De mörka tankar, som med Mac-Lean vaka Likt skuggor fly för dotterns blick tillbaka, Då bedjande hon vid hans fötter stod: ”Min Far! låt ej Mac-Donnaldernas blod, Hämdropande, din äras sköld befläcka!

Mac-Lean.

Skall deras rika stam mitt armod gäcka, Fortplantande sitt namn? — Nej, dess baner Med falkar tre, må äfven sänkas ner I glömskans djup! —

Malvina.

Må blod i striden flyta; Men skall den rost ditt vapens glans förbyta, Som uppå Mördarns dolk fastklibbar sig? — Svag är den Gamle, och hvad gjorde dig Hans yngste Son, som på ditt knä du smekte, När med de hvita lockarna han lekte, En oskuldsbild, emot din skuldra böjd? —

Mac-Lean.

Ha! snarligt skall han, i sin styrkas höjd, Djerf som den örn från rymdens bana ilar, Se ned på grafven der jag multnad hvilar Med hånfull blick — Nej, död och helvete! Hör Kastellan!

Malvina.

Vill du mig döden ge? — Bort, Harry! bort! Du, som att slafviskt lyda Din Herres vink, vill himlens lag förtyda I menskors bud ...

Harry.

Jag går.

Malvina.

Se! hur' han skygg, Ormkrypande, med vågor på sin rygg, Ur rummet smyger uppå tå helt sakta, Med blicken rädd, att andras blick betrakta; Men gömd i bakhåll, som i dunkel natt Roflystna ögat af en tigerkatt.

Mac-Lean.

Gift på din tunga bor — dock i hvar åder, Med viljans fasta kraft din själ förråder, Att du min ättling är. Din önskan säj!

Malvina.

Jag är det, Fader! och förnekar ej Mitt ärfda blod, när stark, i år af smärta, Jag dolde kärleken inom mitt hjerta Till James Mac-Donnald. — Ödets vågskål fick Du i din hand i detta ögonblick. Beslut, min Far! — men vet mitt lif det gäller, Om blodig gerning du i verket ställer — Jag bäfvar ej att döden sjelf mig ge. ...

Mac-Lean.

Nedkalla ej en Fars förbannelse! — Stig opp, Malvina. —

Malvina.

Nej, här vill jag ligga, Och vid din fot, med knäppta händer, tigga Om lifvets lif, till sista ljudet af Den röst, som gråter vid sin lyckas graf, Ditt hårda hjerta — ack, det glädjetomma! — Förkrossa kronan af den sista blomma, Som högväxt kring din stam än' slingrar sig, Och ångrens ve skall evigt följa dig! —

Mac-Lean.

Du hota djerfs? —

Malvina.

När far och dotter båda, Om segern tvekande, hvaran'n beskåda — Jag är den svaga, som af dig begär Sin lyckas verld, som evigt flygtad är, Om trottsande du kallt min bön förskjuter ... Se! denna dolk, som vid min barm jag sluter ...

Mac-Lean.

Olyckliga! — Har icke döden ryckt Bort mine Söner? — Till mitt hjerta tryckt — O, sansa Dig! — Hvad Norna mig förkunnat Jag anar ... Gud! Du åt mitt lif förunnat, Bland legioner hämdeandars röst, En Engel talande till detta bröst — Gå, förr'n de mörka furier återvända, Att James ett bud om lif och frihet sända: Säg, att för honom lifvets stråle ler Blott vid den hand, som trogen kärlek ger.

XIV.

Halfbrutna strålen, som från östern faller Till James Mac-Donnald genom fängslets galler Ej skingra hann de mörka drömmars flock, Som vingen sänkt uppå hans ögonlock, Förr än en Page, med blickar jungfrublyga Och lätta steg, sågs genom dörren smyga, Tills obemärkt, i skuggan gömd, alltmer, Han fångens bild, tyngd af sin boja, ser. Då hastigt bäfvande mot pelarn stödde Han lockigt hufvud — hvarje ros som strödde hans kind försvan — och under qväfda ljud Han hviska hörs: "Är detta James? — O Gud! Den styrka gif, som utom Dig jag saknar, Att offret bli! — Må, när han åter vaknar, Med röst förställd, i vecken

af min plaid, Jag dölja mig, ej för mitt öde rädd, Som afgjort är i denna stund.” ...

James.

Hvem klagar? — Är det en röst ifrån min sällhets dagar? Kom närmare.

Pagen.

Mig har Laird Mac-Lean sändt Ett fridens bud. Der fordom hatet tändt Sitt offerbål, från hymens altar ljuder Välsignelsen, som edra stammar bjuder Försoning, slutande den långa strid: — En flicka skön, som hoppets rosentid Tre himlaskänker vid er hand allena: Lif, frihet, kärlek, gläds att sällt förena! — O, mottag dem! Men vet er ungdomsvår Är flygtad re’n, om Ni dem kallt försmår. Gif mig ert svar! —

James.

Låt dessa troll-ljud hinna Hvar hjertats fiber och sitt gensvar finna! ... Säg, Gosse, säg, hvar stal du denna röst, För lifvets tjusning öppnande mitt bröst? — Du tiger? ... räds att mig din blick förunna? — Välan! mitt svar du skall din Laird förkunna: Af Mac-Leans Clan Minona odelt blott Mitt hjertas tro, min ed för evigt fått. Men hvilken likhet med dess bild du röjer ... Hvad aning ... Gud! ...

Pagen.

Ej hafvets vågor plöjer Mac-Allan mer. Ej på Druidens häll, Sitt qväde sjungande i månljus qväll Står Sångarflickan, ser de lätta segel Med hoppets längtan på den klara spegel — Nej, Riddare! den tid är re’n förbi; — Så ringa pris ej köper fången fri.

James.

Minona, kom, att sträckta famnen höja Mot Allans famn! — hvi bakom pelarn dröja? Jag fängslad är — Ej ljuga kan din röst — O, det är du! —

Minona.

Min Allan! ...

James.

Vid mitt bröst Du hvilar åter! — Väl den arma fången, Som himlen i din blick för sista gången Får återse! — O, tillgif, att för Dig Jag dolt mitt namn, när hoppet tjuste mig, Att för min egen skull blott älskad vara! —

Minona.

Med sveklöst sinne låt min själ förklara Sin sista bön: O, mins förflutna dar Då uppå Stirling än Malvina var Ditt hjertas Dame — Att hennes färger bära Var höjd af lycka, höjd af segrens ära: — Af festens Drottning, i sin skönhets glans, Emottog Riddaren sin lagerkrans — *Hon* älskar Dig! ...

James.

Om än den stolta, kalla Malvina sjelf jag till min fot såg falla — Förgäfves! — För min Faders skull hon vann Min hyllning blott. Säg om jag rädda kann Mitt lif för priset af en mened, svuren Vid Herrans altare till himlen buren? — Minona! Nej, den ärelösa slaf Föraktets gärd ditt rena hjerta gaf. — Kom till mitt bröst, der turturn lik i skogen Jag blir mitt löfte och min kärlek trogen. — Du hört mitt svar.

Minona.

Ack, vid din fot jag ber: O, rädda Dig, och mig du lifvet ger! Mac-Allan! ... James! ... o, tag din ed tillbaka! ..

James.

Uppoffrande dig sjelf, du vill försaka Min Kärlek? — Nej! Du är den ensam värd.

Minona.

Jag tillhör Dig! — men — i en bättre verld ...

James.

Här eller *der* — jag helgar dig i döden Mitt hjertas tro! ...

Minona.

Tänk på din Faders öden; Vi följa Dig. — När på min Allans graf Jag blommor strör ... förr’n bladen falla af, Mig sjelf, en bleknad ros, vid kulna vindar, Af döden bruten, vid Ditt bröst jag lindar I minnets krans ... Låt ej Malvina ge Det fallna stoftet sin förbannelse! ...

James.

Förenade vi jordens röst ej höra ... Gå, att mitt svar till Mac-Lean återföra: Jag aktar icke lifvets skuggverld mer — Odödlighetens hopp din kärlek ger! — Farväl, Minona! — vid ditt hjerta sluten, En evighet jag anar i minuten — — I Döden Din! ...

Minona.

Olycklige! — Farväl! ... Re’n Harry kommer ...

James.

Bed för Allans själ! —

XV.

Malvina bäfvande Väninnan skådar. ”Säg ut, min dom! ... Lif eller död bebådar Din anblick — Gud! — Din tystnad jag förstår! ... Dock tala, förr’n min sista suck förgår — Hvad har han sagt? — Min kärlek han förskjuter ...

Minona.

Han älskar ...

Malvina.

Hvem? O, säg dess namn — jag njuter Dock hämdens tröst! — Högtidligt alfvarsam, Jag Dig befaller!

Minona.

Se — ditt offerlam! — Han älskar mig ...

Malvina.

Dig! — som Mac-Allan gifvit Sitt hjertas tro? —

Minona.

Ja; grymt jag villad blifvit Af James Mac-Donnald — Vet ett enda var Det dubbla namnet ...

Malvina.

Till *min* himmel bar Du djerf din blick? ...

Minona.

Ack! medvetslöst — O, skona Ej Brottslingen! — gif mig en martyrkrona, Som stjernorna med evig glans beströ ... För Dig och Honom — o! hur' ljuft att dö! —

Malvina.

Ej döden i din barm — den otacksamma — Betala kan med lifvets sista flamma Till mig sin skuld. — Jag närmade till mig Den faderlösa, som på öde stig Kringirrade ... likväl du mig förrådde ... Hvad blir mig öfrigt? — Äfven Du försmådde Den Syskonkärlek jag dig odelt gaf — — — Ha! till ett likrum, till en öppen graf Sig jord och himmel för mitt öga hvälfver, Der af föraktets köld mitt hjerta skälfver! ... Ej *någon* blomma för dess längtan fans. I lifvets trollgård, med sin kalla glans, Jag drömde, att jag liljor bröt — de voro Snöflingor, som ur töckenrymden foro, Med glittret bländande min själ, så arm, Bortsmältande till tårar vid min barm! ... Och detta lönnmord på min själ, Minona, Har Du begått? — En fallen Engels krona Du och mitt Öde kastat vid min fot! —

Minona.

Anklagad af den inre röstens hot, Jag föddes att er sällhetsdröm förstöra; Dock hör min bön: låt fångens öde röra Ert hjerta, som hans första kärlek vann! Den stjernas ljus i hoppets klarhet brann Fördunklad är — o, må den tändas åter, När irrande det lätta strömoln gråter I enslig rymd, och flyr dess ban förbi! — — — James — eller Allan — från sin ed är fri! — —

Malvina.

Fast Mac-Leans Dotter kan, som budskap skicka I kärlekshvärf den arma Sångarflicka, Hon afslår offret — För *så* ringa pris *Hon* köper icke himlars paradis! —

XVI.

Vildt stormen hven kring Castle-Douarts vallar. Med dåfva brus mot muren hafvet svallar. Entonigt, hemskt hörs urets hammar slå De mörka timmar, som så sent förgå, När lifvets strider genom själen ila; Mot inre fiender en vapenhvila Förgäfves sökande, Malvina satt, Med krossadt hjerta i den dunkla natt, Hos Mac-Lean vakande i vapensalen. ”Borg-Kastelan!” — han röt — ”fyll vinpokalen; Minona kallad är — jag dricka vill Förräderskan och hennes Brudgum till! Du mig förstår” ...

Harry.

Ja, Laird! i hvarje åder Ett smyggift, som ej Blandaren förråder, Jag gjuta vill

Mac-Lean.

Hon eller Han? — beslut Mitt Barn! — Min ätt med dig skall slockna ut. — Säg, manas ej af hämdens röst ditt sinne? Se, dina Bröders rustningar — härinne De hänga — hjelmarne bekransade Af vissnadt eklöf — detta dödshugg, se! Förrostadt re'n ...

Malvina.

Föraktad kärlek sårar Än djupare. Men — vid min smärtas tårar: O, skona James! — gjut döden i hvart bröst; Men ej i hans — ack! mer än blodets röst Allsmäktig i min själ den skyldskap talar, Som med en blick, en suck, hvart qval hugsvalar. Välj offret sjelf. — Se der! se, der — var tyst! ... Hon kommer — hon! som nyss hans läppar kysst — Hon, som allena var hans ”Lyckas blomma!” — Och se! med henne vågar Norna komma Så sent till Borgen. — Ack, förskräcklig var Mig hennes anblick, från min barndomsdar, Då städs hon kom liksom ur luften buren Förr såsom nu, och tecknade på muren Med runestafven mången hemsk gestalt, Liksom hon andar till sin tjenst befallt ... Hvad vill Du här? —

Nornan.

Hvem vågar Norna fråga, Hvart fågeln flyger eller molnen tåga, När hon af deras flygt och stjernans lopp, Förkunnar döden eller lifvets hopp? — Men, Lady! om ni än' er hand mig räckte, Lifslinien dock sig icke längre sträckte: Jag har den sett. Ej likt ett yppigt träd Den grenar har; nej! den är blek och späd, Som rosen, döende på Jungfruns kinder, När hopplös kärlek hennes brudkrans binder.

Malvina.

Hvad oombedd din spådom innebär, Jag räds ej den af dig förkunnad är: Ju dödens dvala hvarje smärta söfver? —

Harry.

Jag glömmer mig — en välkomstdryck behöfver Den sena vandraren ...

Nornan.

Af bägrar två, Hvem tillhör mig? —

Harry.

Att vinet smaka må, Fru Norna, önskar er hörsammast vorden, Af tjenare den ringaste på jorden! — Minona, drick ni ock — ni synes svag.

Malvina.

Ja, drick vid minnet af hans kyss i dag Din afskedsskål! ...

Harry.

Ja, vinet stillar qvalen. — När Lady bjuder, sätt ej bort pokalen.

Minona.

Malvina, glad jag skulle tömma den Att dö för Dig!

Malvina.

Dö! — Falska ...

Nornan.

Drick ej än’ — Först svalkas bör det varma blod, som sjuder I ångstfull barm — Skål, Kastellan, som bjuder Den svala dryck! — Men se, ni vinkad är Af Lairdens blick, som mera vin begär — Ni är hans Munskänk och hans Råd allena, Fångvaktare och Vän, att allt förena. — — — Han går — var trygg —

Minona.

Säg, hvi du bägrar böt? —

Nornan.

Tyst, arma Barn!— En dryck mer ljufligt söt Ej finnas lär?

Harry.

Likväl ej bägar’n blifvit Rörd af er mun? —

Nornan.

Jag har mitt Helgon gifvit Ett löfte, som ej trolöst brytas bör. Och när man Andens röst i hjertat hör, Då fordras träget både bön och fasta.

Harry.

Men, sköna Jungfru! Ni bör ej förkasta Er Ladys bud.

Mac-Lean.

Jag dig befaller — drick!

Minona.

Stöd mig i detta ängslans ögonblick ... Jag bäfvar ... Gud! ...

Nornan.

Drick, Mylady till ära! —

Minona.

Till sista droppan! — Låt mig blott begära Ett huldrikt ord i qvalfull afskedsstund! — Jag ser, en flygting uppå jordens rund, Min lyckas dag i evig natt försvinna ... Farväl, Malvina! ... låt mig tillgift vinna, Att jag ditt hjertas sköna drömbild stal, Till öcken bytande din ungdoms dal! ... Dock fåfäng bön — Du för min åsyn ryser ... Ditt ögas blixt af vredens flamma lyser, Förkrossande min själ ...

Malvina.

Gå! — lemna mig I dag ... I morgon ...

Nornan.

Kom, jag följer dig Förskjutna barn! Vet, Borgens Herrskarinna! Att, nästa dag, Du skall med häpnad finna Den arma Bedjerskan i bröllopsskrud, Af rosor smyckad, som Mac-Donnalds Brud.

Malvina.

Jag rår om ödet och mig sjelf. — Törhända Skall nästa sol för *tvenne* Brudar tända Sin facklas ljus ...

Mac-Lean.

Mitt Barn! — af qval förtärdt — Har du det dunkla tal af Norna lärt? — Gå, Sierska, att trolldomsörter bryta I nattens stund! — Du kan ej lag förbyta I ödets hand ...

Nornan.

Förr’n hanens rop Du hör, Ej blott missgerningen din slummer stör; Nej, du kan väktaren i tornet fråga, Om ej af skepp han ser en skara tåga Från Skye till Mull? — Dock vill du lyda mig, Vid Trenmors klippa skall jag vänta dig När trollen fly, nattfoglarna sig dölja: Låt dina Pager, dina Barder följa I festlig skrud sin Laird. — På fjällets topp Går för din stam en nytänd stjerna opp!

Harry.

Alltså en fest, hvartill Fru Norna bjuder? — Högst underbart! —

Mac-Lean.

Lögn eller vanvett ljuder Din tunga — gå!

Nornan.

Högtidligt vara bör Det ögonblick min hemlighet du hör; Men evigt gömd, om du mitt bud ej lyder, När morgondagen prophetian tyder. — Laird Mac-Lean, kom! — Den skatt af mig du får Blir ej så ringa, att du den försmår. — Följ mig, mitt barn, jag skall din ungdom stöda. Fast drufvor ej i gyllne bägrar glöda I Nornas grotta, prydligt snäckbeklädd, — Af hedens jung hon har för dig en bädd. —

En hånblick Mac-Lean vred på Norna kastar, Då Sångarflickan ifrån borgen hastar, Liksom hon kom, så faderlös och arm, Med Bardens harpa tryckt till qvalfull barm.

XVII.

Till hvila Mac-Lean gick. Malvina stördes Af drömgestalter, som fantastiskt rördes, Omväxlande för själens inre syn, Likt molnen glödande på aftonskyn: Än hotande stod Norna vid dess sida Bland bilder, som hvart anletsdrag förvrida ... Än med en brudkrans på sitt blonda hår Minona snöhvit låg på dödens bår ... Än James mot fuktig mur sin hjessa stödde; Ej hälsans rosor mer hans kind beströdde, Och dock så stark hans trogna kärlek var, Att frihet, lif, för den han afsagt har ... Så lik en vredgad Fée hvar tanka hviftar Sin trollstaf, och den mörka taflan skiftar Alltmera hemskt i själens andeverld, Tills för sig sjelf förskräckt, af qval förtärd, Malvina spratt ur slumren opp, och ilar Till fönstret, der hon stödd mot handen hvilar Sorgtyngda hjessan, då i nattens sköt Hon blickar ut, och hemska tystna’n bröt: ”O, att min själ en mäktig ande vore, Som stormande på molnens vingar fore Från sfer till sfer, tills jag en stjerna fann, Der evig kärlek för min längtan brann! — Hvi bäfvar jag ... i morgon re’n deroppe ... Från jorden skild, der ej af tröst en droppe Kan hela hjertats sår ... ett samvete, Der oskuldsengeln flytt för brottets ve ... Hvart skall jag fly dit ej dess röst mig hinner? ... Min själ af qval förgår, min tunga brinner ... Gif vatten hit! — — — Fins ingen

vänlig hand, Som svalka ger den inre feberbrand? — — Är detta dödens rum, det tysta, kalla, Der ensam en fördömd jag är bland alla Inslumrade?” — Till vapensal’n hon går Vid lampans sken — ”Väl! ännu orörd står Ju Nornas bägare — den vill jag tömma, Och vinets glöd må i mitt hjerta strömma Att döfva smärtan, som der inne bor ... Ha! ljufva sömndryck!” ... Snart ett blandadt chor Af gråt och löjen genom salen skallar Tills Mac-Leans röst till sans Malvina kallar: ”Hvad gör du här? Räds, att din Stamfar ser Med vrede på sin svaga ättling ner! — Hvem jagar dig, så arla från ditt läger Mitt arma barn? —

Malvina.

Med ångest hjertat säger, Att Hon, som jag till vansinn’ hatat har Dödsoffret blifvit ...

Mac-Lean.

Hvad beslutat var Du sjelf ju vet? — Men du kan Harry fråga. — Hur’ sällsam, Barn, är dina kinders låga Omväxlande från snö till purpurglöd — Gå, du är sjuk! —

Malvina.

Säg, är Minona död? — ... Har den Oskyldiga din hand förgifvit, Lönnmördare! — O, ve, att re’n jag blifvit Din bundsförvandt! ...

Harry.

För timmar, ej för år Hon tillhör lifvet — kanske re’n på bår — Till James ej Tjuserskan sin trollblick vänder. — Men Laird! ett bud af vigt dig väktarn sänder: Vid dagens gryning han på hafvets ban Sett skepp från Norden ...

Mac-Lean.

Ha, Mac-Donalds Clan!

Harry.

Likt bin, sin Vise sökande, de närma Sig Mull, att snart otaligt öfversvärma Din gamla borg.

Mac-Lean.

Väl, att den byggdes opp Örnnästet likt på klippans branta topp. Fort, låt Mac-Donnalderne blodigt falla! — Nej! Clanens stridshorn först må återskalla, Som dödssignal! — Sänd detta bud från mig!

Harry.

På Isla och på Skye den samlat sig, Att Stammens Höfding ur ditt våld befria, Och fåfängt sväfvar dödens sänkta lia Uti din hand — det är för sent, o Laird! Vet Kungens makt är äfven fruktansvärd: Enväldet snart från hvarje borg skall vika.

Malvina.

O, lyd mitt råd: gå att din själ förlika Med Gud och dina fiender, min Far! — Se, huru ödet re’n besannat har Hvad Norna sagt.

Harry.

Ett medel gifs allena, Att hämden och ditt eget väl förena: Gif James sin Brud, och tjust af hoppets röst, Han trycker snart ett lik intill sitt bröst, Ej anande, att han bedragen blifvit; Så nås ert mål och ni har räddning

gifvit Åt denna Ö ...

Flere Krigare.

En flotta närmar sig Fiendtligt Mull. — Att strida nu för dig, Det är att till en säker död dig följa, Så Norna spådde ...

Mac-Lean.

Gån, att eder dölja I mörka kulors natt! — En enda Man Skall visa, att han döden trottsa kan.

Harry.

Hvad hjertat talar, låt din mun förtiga. Med list du kan din fiende bekriga: Laird, följ mitt råd!

Mac-Lean.

Ack, att jag offrat opp, Af kärlek till mitt barn, mitt sista hopp: Den hämd i år af qval jag närt! — Att rädda Dig och mig sjelf, hvad återstår? —

Malvina.

Att bädda Din Dotters graf. — O, gå till Trenmors vik, Dit Sierskan, det mörka ödet lik, Dig kallat har!

Mac-Lean.

För ingen makt sig böjde Den viljas kraft i stålklädd barm sig höjde Ju fordom? — Är det ödets dunkla lag, Som bjuder? — Har väl åldern gjort mig svag? — Men val ej fins ...

Harry.

Beslut. Om mig ni sänder Till fångarne, med dem jag återvänder Till detta rum, der ni med svekfullt hån Förkunnar Laird Mac-Donnald och hans Son, Att deras flotta väntar dem, och dröjer Vid Trenmors vik.

Malvina.

Ack, Cainstecknet röjer Minonas mördare.

Mac-Lean.

Välan, din hand Skall leda falkarna med lösta band, Till fädrens grafvar, som till hämden kalla. Malvina, svara! ångstens droppar falla Ned från din bleka kind ...

Malvina.

Se, dödens bild, Med håligt öga stirrar hemsk och vild, Från hvarje stålskrud, med sitt fällda galler. — Hvem tillhör rustningen från muren fallen? — Det är min Broders ... ja, jag kommer snart! ... Dock först till James ...

Mac-Lean.

Din mörka sinnesart Är icke festligt stämd; likväl beredde Du denna dag — och med sin svartkonst ledde En Dåre ödet ...

Malvina.

Till en bröllopssång Jag kallad är, att ur den dunkla gång, Lik Ariadne, trolös älskling föra.

Mac-Lean.

Försmådd, låt kärleken ej hjertat röra: Du vet, förrädiskt kallar hoppets stund James, för att stifta svekfullt trosförbund.

Malvina.

Ej så, min Far! — jag skall hans boja bryta; Och må vid hoppets altare han knyta Mer ljufva band ...

Mac-Lean.

Väl hämden hvilar än Men vakar i den dolda gerningen ... Följ vindeltrappan, som till hvalfvet leder.

Malvina.

Väl mig, jag friheten åt James bereder; Och Archibald skall flyga i min famn Från fadrens bröst, välsignande mitt namn.

————

XVIII.

Kring blåa höjder, som till molnen räckte, Dem furans evigt gröna krans betäckte; Kring dalars djup, vid vestans lena sus Naturens anlete, i morgonljus, Af aning rodnande, slog opp sitt öga Mot dagens Gud. — Bland spillror tempelhöga Stod vid ett kors en hvit Mariebild, Der Norna bad: ”Från jordens töcken skild, Din tempeldôme, af himlens båge buren, Sig hvälfver kring den lefvande naturen, En Moder såsom Du, af kärlek varm Ett gudabarn hon vaggar vid sin barm: En nyfödd vår; och vid dess thron i öster, En Segerkonung, under jubelröster Utvecklande sitt strålande baner I glorians herrlighet, Din Son jag ser!” — En vördnadsbjudande gestalt hon böjde Sin hjessa ned, och tacksamt rösten höjde: ”Pris vare Gud! all verldens Harmonie; Vansinnets natt är i min själ förbi! Jag bedja kan! — —

Minona.

Väl dig, som målet hinner!

Nornan.

Ack, bed och hoppas: — solens stråle brinner För Styfmors-blomman ock, fast späd och ung, Gömd och allen, hon står bland hedens jung.

Minona.

Så fann han mig — och vid hans hjerta sluten, Till enslingen blef hoppets solblick gjuten Den första gång ...

Nornan.

Sök hjertats läkedom Der ofvan skyn.

Minona.

Jag har bedt Gud derom; Men fåfängt! — Af en jordisk trollmakt bunden, Ej tanken höjer sig i andaktsstunden Till den Oändlige ... nej under skyn Min blick förföljes af en villosyn, Ett dödligt väsen

såsom jag; men danadt I evig samklang med min själ, som anat Sin höga urbild: Gud i kärleken, Och känt förherrligad hans röst igen!

Nornan.

Försakelsen är ljuf inom ditt hjerta — Den bär ju tyngden af sin egen smärta På lätta vingar, som till himlen nå? Låt harpan klinga, sorgens suck förgå!

Minona.

Välan, min klagan skall du ensam höra: Mitt sista afsked till Mac-Donnald föra, När vandrande från tjäll till tjäll jag flyr, Och minnets stjerna blekt ur töcknet gryr:

Det gifs en verld, som för min längtan brinner, Der lifvet i en hänryckt dröm försvinner, En läkdom för sitt qval begär och får: Der himlen är af ringa gränser sluten, Och dock oändligt i sin spegel gjuten Förkunnar morgonen af hoppets vår. Hvar är den verld? — Hör i min suck dess namn: En älskad famn!

När dig jag ser, och af din röst besvaras, En medfödd känsla för allt skönt förklaras, Hvar tanka bilden af sin drömverld ser: — Hvad ädlast är, hvad ljufvast i mitt sinne Igenomstrålas af din blick derinne: Lif, ljus och glädje strömma saligt ner. — Hvar är den verld? — Hör i min suck dess namn: En älskad famn!

Hvad dolda välljud, magiskt underbara, Som för hvaran'n de skulle stämda vara Af evighet, i sympathiens mystér! — Väl skönjes då från hoppets land en strimma; Men som ett stjernfall syns i natten glimma, Den släcks när du din blick till jorden bär. - Hvar är den verld? — Hör i min suck dess namn: En älskad famn! ...

Nornan.

Man lyssnar på din harpas klang, Minona! Vän, ovän, kommer, att i dag försona Den långa strid. Se! ifrån Trenmors strand Hvad festligt tåg: — James vid Malvinas hand; Laird Mac-Lean sjelf, bland Barder högtidsgranna: Mac-Donnalds Clan, med ekbekransad panna, Frigifna Höfdingen på sköldar bär Hitopp alltr'en ...

Minona.

James och Malvina här? ... Hvart skall jag fly? ...

Nornan.

Räds ej, mitt Barn, jag bryter I dag den ed, som hat i kärlek byter. Se! re'n de komma — Lyft ditt öga opp Mot Archibald, glad som ditt ungdoms hopp.

XIX.

Lik stängda fogeln, som i buren sitter För första gången, och vid sorgligt qvitter En sårad vinge emot gallret slår, Då hastigt friheten han återfår Uppsvingande i klara luftregioner — Hörs Archibald: "Din harpas ljufva toner Mig lockade, att först dig famna få — Här är ju himlen, ack! så ren och blå, Och bland ruiner herrligt solen lågar Ur öppna hvalfvet med de brutna bågar, Der en Madonnas bild bekransad står! — Bor Norna här?"

Nornan.

Från Christendomens vår Här bor blott Tiden, som skall allt föröda, På grafvar thronande, bland glömda döda Af Mac-Leans ätt. Den siste af dess stam Re'n nalkas, vandrande till målet fram. — Välkommen Laird! — Högtidlig vare stunden Församlande här inom tempelrunden De ädla vittnen till min gåtas ord! —

Mac-Lean.

Har Anden talat? — Blef han evigt spord Till mitt förderf? —

Nornan.

Der ångrens andar vaka Byts ve i väl. — Mins Laird din sista maka. Med krossadt hjerta, gäckadt hopp, du vet Hon sökte döden. ... Hör den hemlighet, Som rör det barn, för dig hon undandöljde När flyende din borg hon stranden följde, Och kom att klappa på min grottas tjäll: — Kall blåsten hven — det var en höstlig qväll Då elementerna i vilda strider Likt menskohjertat, när det tärs och lider, Om väldet kämpade på hafvets våg — Jag öppnade ... Din späda dotter låg Vid grottans dörr. ... Din Maka var försvunnen ... Men denna skrift — i barnets linda funnen — Upplyser dig:"

Mac-Lean.

Det är min Makas hand.

Nornan.

"Ja, andra gången knöt du hjertats band Med henne. Mins, fast Nornas ögon stråla Ej mer som stjernor och din sällhet måla, Dock Nattens dotter var din ungdoms-brud, Då ännu kärleken var lifvets gud. — Vid detta altar, der du tro mig svurit, Till dopets fest har jag din dotter burit, När Modren sönk från Trenmors klippa ned. Här i min själ jag svor en helig ed, Att i din vård ej mer den späda gifva; Hvi skulle högmod hennes arfslott blifva Och barnasinnet, ack! så oskuldsfromt Se lifvets eden kallt och glädjetomt."

Mac-Lean.

Hvar är min Dotter? ...

Nornan.

Henne anförtrodde Jag till en Bard utaf din Clan — han bodde Bland Höglandsbergen, dit han undandrog Sig för ditt hat. Likväl en ljusalf log Emot den gamle, när han harpan rörde, Din späda Ättling. — Ödet återförde Dock efter år, till egen hyddas härd, Den åldrige, som från en qvalfull verld Här hvilar ut. —

Mac-Lean.

Hvar är min Ättling? — Svara! —

Nornan.

Vill du en Fader för Minona vara? — Hon tillhör dig! ...

Minona.

På knä för dig, min Far! ...

Mac-Lean.

Ve öfver Mördarn, som din Fader var! ... Tro icke honom om han famnen sträcker Emot sitt barn. ... Snart dödens natt betäcker Din rosenvår ... Och det är jag, som gjöt, Med svekets orm, närd i mitt eget sköt, Gift i

ditt blod! ...

Nornan.

Nej! ingen droppa hunnit Den ädla blomman vid din stam upprunnit: Som kallt förskjuten i min vård jag tog — Jag Kastellanens vaksamhet bedrog Och bytte bägare — med offret flydde Ifrån din borg — och Sierskan du lydde O, stolte Laird! —

Mac-Lean.

Näst Gud —jag tackar Dig! — Min dotter vid min barm, o, tillgif mig! ...

Minona.

Må Gud förlåta, som jag dig förlåter! — —

Mac-Lean.

Malvina! kom, du har din Syster åter.

Malvina.

Med slocknad blick lik stjernans bleka ljus I molnen döende vid stormens brus, Jag helsar dig, du hvita Syskonlilja! From ödmjukhet, men ej oböjlig vilja, Som stark naturen åt mitt hjerta gaf Blef qvinligt ljuf din milda själs Seraf. Dock stridast svallar, ej af fjettrar bunden, Vårkällans våg, som från den fasta grunden Ur skötet af den hårda klippan går, Hvars djupa ådror intet öga når. — O, säg, hvem tyder menskohjertats gåta? — Blott den Allsmäktige, som kan förlåta En blodig tanke i förtviflad själ, Som grafven mörk; men ack, förstådd likväl! — Jag ville blomman af ditt lif föröda Och samvetets, Guds röst, i hjertat döda; Men himlen sjelf har nu förenat dem Jag ville skilja, och till fridens hem Försoningsoffret går förut ur tiden. Förlåt! vid minnet af en dröm — förliden, Min villas brott — — James, tag din brud emot! ...

Mac-Donnalds Krigare.

Vid sköldars klang, inför Madonnans fot, Hell, Eder, hell!

Angus.

Så vårens kransar bilda Ett fridens band kring tvenne stammar skilda, Uppblomstrande på nytt, att vandrarn ge Till hvila tjäll — Tag min välsignelse J Lycklige! och delen lifvets öden!

Minona.

Malvina ... Gud! ... du är en bild af döden ... Du sjunker i min famn! ...

Malvina.

Min — dag ... är slut ... Jag drack det gift ... i qvalets ... dödsminut ... Dig ... ämnadt ... var! ...

Mac-Lean.

Den blixt, som brottet tände I svekets afgrund mot mitt bröst du vände Rättvise Gud! ... Så himlen återtar I samma stund allt hvad den gifvit har! —

Nornan.

O, vet! när mörkrets makt du hjertat gifver Der kärleken allt mer förkohlnad blifver. — ”Min hämden är!” — så bjuder himlens röst. — Sjelf du ett Lik nu trycker till ditt bröst, Och James en Brud ...

James.

Ack! glädjens ros på jorden Till sorgens lilja är en Syster vorden. — Som englar vingade dock hand i hand, De vandra båda till sitt himlaland!

Malvina.

Så ... i din famn ... hur’ ljuft att dö ... Minona! ... Låt nu min älsklingsbard på harpan tona, Att sångens välljud i min själ må bli Ett anslag ... till ... en ... högre ... harmoni! ...

En Bard.

Jordlifvets ande är i hjertat fången, Lik enslingen på heden vilsegången, Der blott en stråle genom töcknet ler: — Den blick, o kärlek! du mot hemmet vänder, När i hvart pulsslag du den tjusning tänder, Som minnet af ett flygtadt eden ger. Hvar är den verld? ...

Chor af Barder.

O hör dess ljufva namn: En älskad famn! —

En Bard.

När drömmen flyr, mörkt blir ditt hjertas eden, Liksom du ensam, ryckt ur syskonkjeden, Stod gråtande vid sista blomman qvar — Hvar är den fristad hon på jorden finner, När stormens il den veka kronan hinner, Och blad för blad i kulna rymden far? Hvar är den verld? —

Malvina.

Hör ... i min ... suck ... dess ... namn: I ... grafvens ... famn! ...

En Bard.

Hvi söker du din tankas bild på jorden? — Hög, oförgänglig, lik sitt ursprung vorden, Den lefver blott i djupet af ditt bröst: En dunkel aning om den verld allena, Som ungdomsdrömmen skall en gång förena Med barndomsfriden och dess oskuldsröst. Hvar är den verld? —

Malvina.

Hör ... i min suck ... dess namn ... Guds kärleksfamn! ...

En Bard.

Stjernhymner omkring Ljusets thron sig blanda, Lofsjungande den milda allmaktsanda, Som hjertats tonverld gaf sitt återljud. Från offeraltaret flyr dubbelflamman, En delad låga, som har smält tillsamman I kärlek till hvaran’n och Ljusets Gud. — Hvar är den verld? —

Malvina.

Hör! ... i min suck ... dess—namn: O! ... Gud! ... Din — — famn! —

En Bard.

Så hörs en treklang i ditt hjertas toner, Med evig längtan till sitt hemlands zoner — Fyrstämmig först den blir en full accord, I enhet mig dig sjelf när evigheten Af löftets ord uppdagar hemligheten I kärlekens och hoppets tempelgård. — Hvar är den verld? —

Minona.

Malvina! vet dess namn: Guds kärleksfamn! — Så blef o, kärlek! från din ursprungskälla En återglans i öfverjordiskt sälla Förklaringar, din bild i hjertat tänd, Att ej dess fibrer må förfrusna brista, Ömt, troget vårdande den gudagnista, Odödlig längtan till ditt upphof sänd! Hvar är den verld? —

Chor af Barderne.

O! hör dess helga namn: Guds kärleksfamn! —

Omkring Malvina stod, i dödsminuten, En knäböjd grupp i tempelrunden, sluten Af brutna pelare, som vårens flägt Ånyo klädt i hoppets gröna drägt: Från öppnadt hvalf i skiftad skuggning sänkte Löfkronorna sig ned: daggskimret blänkte När solens fackla genom dem sig bröt, Och sin förklaringsglans kring taflan gjöt. — Vid måssklädt altare sig ödmjukt böjde Dödsoffret, och den brustna blicken höjde Halfslocknad, liksom lampan i en graf, Och James den sista, matta strålen gaf. — Den stelna kölden omkring Mac-Leans hjerta Upptinades vid glöden af hans smärta: Förkrossad räckte han till frid sin hand Åt Angus, blickande till ljusets land. — Med tro och hopp i ögats helgonstrålar I bön försunken, vid Malvina, målar Minona bilden i hvart anletsdrag Af Sorgens Engel vid en sarcophag. James, endast drömmande om jordens fröjder, Sin krigarskara, spridd kring dal och höjder, Nu ordnade till festligt återtåg. Glad Archibald sig ställd i spetsen såg För prydda Pager; öfver mörkblå vågor Flög blicken strålande af hoppets lågor Till hemmets ö. — Nu trädde Norna fram, En bild af friden, hög och alfvarsam Hon på Minonas ljusa lockar sänkte Välsignande sin hand, och strålfull blänkte Än ögats eld vid dessa afskedsljud: "Farväl! Lef säll, Mac-Donnalds ädla Brud! — Mitt hvärf är slutadt — mörkrets natt förliden I klarnad själ. När Sierskan ur tiden Dör bort, en sägn kring hemmets fjäll och dal, Då kommer först, från stjernors tempelsal, Skyddsanden åter i den stilla qvällen Ledsagande sin brud från offerhällen, En renad låga, skild från jordens qval." — Försvunnen Norna var. Till ljusets throner På seraphs-vingarna af sångens toner Sig höjde ångrens bön och hjertats hopp I enad kärlek ifrån fjällets topp.

MINNESSÅNG

ÖFVER

HEDV. CH. NORDENFLYCHT.

Du, som ljuft och lärdt förenar, Städs i röst och hjerta öm; Tankar, ord och påfund renar I den klara kunskaps ström! Klio och Erato båda Om din dyrkan täfla mest: Och som båda fått dig råda, Ha' de kransen på dig fäst.

H. C. NORDENFLYCHT.

„Flyg, sångens dufva, öfver tidens bölja Till fjerran stranden af den dolda ö, Der glömskans nattliga dämoner dölja De runor, Skalden går att blomsterströ! Dock, vill hans Genius än hans vandring följa, Skall minnets stjerna ej i molnen dö; Inom sin själ, fastän i bleknadt skimmer, Ett återsken han af dess glans förnimmer."

En anslagston *så* ifrån harpan klingar I *Lugnets* däld 6, der vandrar'n ensam stod. Än åskan gömde sina ljungeldsvingar; Men bäfvande Natur'n dess hot förstod: En stilla dödssuck genom nejden svingar, Och mörk sönk qvällen öfver lund och flod. Det var en sorgfest åt en tid, förfluten, Åt Sångmön här, af Kärleken förskjuten.

Snart, vid en blixt, som molnet genomlågar, En luftig bild ur natten höjde sig: "Kom!" — hörs en röst — "du ensam efterfrågar Mitt fordna tjäll; du ensam minnes mig, När tiden kallt förbi min urna tågar. Mitt öde vill jag nu förtälja dig Bland spillrorna, der känslans offer gråtit Och sorgens lif åt dikten öfverlåtit.

Tyst är mitt *Tankespel* 7. Min samtid hvilar I grafven. Mer ej hörs ett hjerta slå För *Uranie*. Ett annat slägte ilar Densamma vägen fram till glömskans å. Från nattens thron nedljunga blixtens pilar, Verlds-andens orgor genom rymden gå. Naturens röst till minnets högtid bjuder: Stäm sinnet, vandrare! Re'n lutan ljuder.

Min ungdomsdröm af snillets oro stördes: En evig längtan till ett okändt mål. Hvar fästa tanken, som till molnen fördes, Lik Phoenix, stigen från sitt tända bål? Djupt i mitt inre sanningsrösten hördes; En ytlig tid var ej min själs idol; Då speglades en Brudgums 8 bild derinne I morgonglansen af mitt unga sinne.

O, Diktens verld! hur' ljuft jag dig förskyller Den stråle, som i saknadstimman brann! I fjerran genljöd lyran af idyller, Som längtande vi söngo för hvarann 9. Men ändtlig' hoppet sina löften fyller, Och troheten vid heligt altar fann Den bröllopsgäst, som på den dunkla heden Än skapar i vårt bröst ett flyktadt Eden.

Med vingar, ej för verldens larver födde, Vår själ, o, Kärlek! var ditt allmagtsord; Med hoppets färgglans du vårt lif beströdde, Och Englars fröjd blef i vår hydda spord. Men nattens storm snart siskans bo förödde, Och fjerran skild, uppå den vida jord, Från Makan, söng hon djupet af sin smärta, En sorglig ton, förstådd af intet hjerta.

Ett solhvarf, — Gud! — och Hymens fackla släcktes 10? ... Nu *Turturdufvan* sökte *Lugnets* dal. Af sorgens draperi mitt tjäll betäcktes, Af Elegier ljöd min clav-cymbal 11. När dagens öga slöts och återväcktes, Ej hopp, ej fruktan vexlade mitt qval. Ack! glädjens morgon, härligt solbegjuten, Mig bådade en dag, i töcken sluten.

Ack, ensam lutad vid min Makes urna, Jag ingen afbild till mitt hjerta slöt! Af moderskärleken, den himlaburna, Ej någon blomma närdes i mitt sköt. I kransarna, af Daphnes krona skurna, Jag kände än ett hjerta slå, och göt Mång' tår på bladen: liksom Skaldeguden, Omfamnande den kalla Lagerbruden!

En öfrig skatt dock himlen mig förvarar. Hvad klara perlor Diktens källa bär! För Enslingen, sitt fosterbarn, förklarar Naturen helst sitt gudaspråk, och lär Sitt inre välljud — Men i nejden svarar Snart Ryktets echo, och vid thronen är Jag af Lovisas drottningsblickar skådad: I deras glans blef Snillets seger bådad.

Snart äfven Sveas valde söner hunno, I huld förening, vägen till min dal. På sorgens grund, förskönade, upprunno Min Sångmös blommor; men, bland vänners tal, En yngling 12 var. För mig hans ögon brunno Med strålar af en slocknad fröjd 13. Mitt val Sjelft lågan af ett vaknadt bröst förlåter. Med rosenband jag knöts vid lifvet åter.

Mitt ödes herrskarinna var mitt hjerta: Hvar bokstaf af naturens hand deri Var än ett missljud af oändlig smärta, Än klangen af oändlig harmoni. Här i din famn jag slumrade, o, Hertha! Seraphiskt säll; och *Känslans* poesi Blef lyckligt anad i sin första ljusning. För Phaon blott *så* slog ett bröst af tjusning.

O, Kärlek! blomman uppå lifvets bana, Så rädd som sensitivan, för min hand: — Du andades minutens fröjd, att ana Af himlarna den första gryningsrand. Din fägring prisades af sångens svana, Men färglös dock du blef i dödens land; Der re'n en länk med andars verld du knyter, När själ med själ sitt himlaväsen byter.

O minnets verld, der Mälar'ns armar taga Mot bäckens våg! Hur' mången qväll till strand Jag ilade, att öfver sjön uppdaga Det slott 14, der Adil med förtrollningsband Min själ höll fången! Ack, min lefnads saga Hur' magiskt målade hans siarhand! Hur' hjertat klappade i lundens sköte, Af salig längtan, anande hans möte!

Snart hopplöst till den ljusa fensterraden Mitt öga irrade i nattens flod: Från eken 15 fladdrade de gula bladen, Och hjertat ensamt deras fall förstod. Än speglar du, o, marmorslott, façaden I böljans våg; men, hvar min hydda stod, Snart ingen mins; — ej efterverlden aktat Det ringa tjäll, af Sångens Genier vaktadt.

Dock hvälfver dälden sina alar höga Än till ett grafchor öfver bäckens våg, Der först så hemskt, så kallt i Adils öga Jag skymningen af hoppets vårdag såg: Jag kände glömskans kulna vinter snöga Dödsliljor i min barm ... tungt qvalet låg På själens himmel, molnet likt deroppe, Som gråter bort sitt lif i hvarje droppe.

Med falkens blick i ovisshetens dimma Jag spanade. I öcknars vilda natt, Der gastars rop från öde klippor stimma, Jag ryste, vid förtviflans hemska skratt. — Sågs än en gnista i det öga glimma, Som var mitt lif, min död 16, likväl jag spratt Tillbaka, som när Belisar, vid stafven, Först tog en gåfva af den fordna slafven.

Förstummad blef *Herdinnans* sång *i Norden:* För vekt var lyrans ljud mot smärtans röst. Frid, rykte, vänner, kunskap, allt på jorden, Uppoffrades åt lågan i mitt bröst. Snart hyddans inskrift 17 blef besannad vorden: Vid misstrons kalla hån dör hoppets tröst — O, *Sappho!* se'n jag delt ditt hjertas öden, Lik dig, jag slet min plågas band i döden 18.

Dödsengeln kom: på dunkla vingen grydde Svagt evighetens stjernor: Tiden bar Ett stelnadt hjerta, och till afgud prydde Sin men'skovishet, som oraklet var. Men tviflets chaos från mitt öga flydde; Religionen förde, sanningsklar, Min själ till ljuset, der den englasälla Nu dricker lif ur evighetens källa."

Nu vålnaden försvann. I östern blänkte Den första strimman, och i purpursken Verldsögat strålade, och åskan sänkte Sin thordönsröst. I *Lugnets* däld allen Stod vandraren: en tår från kinden stänkte På minneskransen, som han knutit re'n. Han tog sin staf, och under ekens krona Hans afsked hörs i morgonvinden tona:

"J, dunkla minnen af försvunna dagar, J vålnader, som sväfven för min syn! Er fåfängt skalden från sin drömverld jagar: Ur phantasiens spegel ej J flyn. Jag lyssnar, — och *Camillas* 19 luta klagar; Jag ser förtviflans tår på bleka hyn, När dödens offer sist åt *Adil* bjuder Den sång, som glödande af kärlek ljuder.

Farväl, du nejd, som genom hjertats lågor Är heliggjord! Igenom skuggrik dal Gjut, silfverflod, än dina jaspisvågor Kring ekens rot! I lundens hvälfda sal, Än binden, Älskare, af ängens tågor Ert ödes ked: *här,* under sälla qval, Har Nordens Sångarinna fordom knutit Sitt lefnadsstrå, af glömskan sönderbrutit.

Uti din hand Satirens lans ej skiner Med slipad udd; men under sångens lek Din känsla, sväfvande bland Amoriner, Med blommor smyckar sig, idylliskt vek: Och, stundom lärd, bland klassiska ruiner Du plockar af Historiens stolta ek 20 Med egen hand ett gyllne blad och vrider Det i din krans, när du med *Rousseau* strider.

Det skönas strålar, här i moln fördränkta, Uppklarna först vid andelifvets blick. Ideers verldar, sekler, genomtänkta På jorden, i en blink du skåda fick. Bland palmerna, för ljusets gloria sänkta, Du *Creutz* och *Gyllenborg* till mötes gick: Med dem du Poesiens bildspråk delar, Guds höga solsång med millioner spelar.

KLIPP-KYRKAN.

I.

I Sagans da’r, vid Rhenens flod En Riddarborg på klippan stod; Vidt skådade från molnens rand Dess torn kring drufbevuxen strand.

När i den vida klippenejd Mer ingen vågade en fejd Med Fridulf, han i veklig ro Ej ville uppå borgen bo.

”Farväl, J Döttrar!”— Riddar’n sad’ — ”I morgon till den helga Stad, Förr’n sol’n på vestra tornet gryr, Jag fjerran på min drake flyr.” —

”Hvem skall beskydda oss, när du Så fjerran far? Bland döttrar sju Du ingen manlig ättling har, Som drager svärd till vårt försvar.” —

”Det gifs en arm, som *allt* förmår, Som hvarje härsmagt nederslår: Han slute er i fadersvård, Som liljor i sin rosengård!”

”Med grannar har jag fredsförbund; Vasallerne i farans stund, Vid väktarns rop på borgens mur, Försvara eder Jungfrubur.”

”Hvar tjenare på borgen här I Christna läran invigd är, Och främst bland dem jag satt mitt hopp Till Arnolf, som jag fostrat opp.”

”I skygd af Herrans englavagt Och dold för Hedningarnas magt, Har jag bland dessa fjällar tryggt Den första Christna kyrkan byggt.”

”Der, kring den törnekröntes bild, I tempelsången, hög och mild, Städs söken helgelse och frid! — Farväl! — Mitt lif är kamp och strid!” —

Bland raska kämpar Riddar’n sprang På skeppet ner, vid sköldars klang. Mång’ tårfull blick hans segel hann, Från loftet, tills han sist försvann.

————

II.

Bland tjenande Vasaller Ung Arnolf sorgsen gick. Till Jungfruburens galler Förstulet smög hans blick.

Men, ack! blott ögat hinner Till helgedomen opp — I Berthas hjerta brinner En högre längtans hopp.

När Trubaduren dröjer I borgens höga sal Och Minnessången höjer, Förökes Arnolfs qval:

”Fick *jag* dock hennes hjerta Så ljuft i sången nå! En *sådan* blick af Bertha ... Hur’ säll jag vore då!” —

När frejdad kämpe stannar I gästfri borgasal, Sitt öde han förbannar, Och suckar tyst sitt qval:

”Hvi bär ej *jag,* som denne Kors-Riddar’n, sköld och svärd? Hvi får jag ej för henne Eröfra mig en verld?”

”Välan! till bragder buren Ej Vapendragar’n blef — Men i hans bröst naturen Dock hämdens runa skref.”

”Ve öfver stolta Tärnan, Som uppå Tjenar’n ser Så lugnt, som morgonstjernan Till jorden blickar ner!”

”Den Gud, jag tvangs att dyrka, Ej än förvekt mitt sinn’; — Det bor i manlig styrka En Gud och — den är

min!”

III.

Den tornprydda muren gick Väktaren kring. Och, trygga i loftet, i systerlig ring, Vid elphenbens-sländan hvar Borgfröken satt: ”Hvad drömde” — sad’ Bertha—”du, Thora, i natt?”

”Jag drömde, att skumhvit från klippan jag såg En brusande ström, som med svallande våg Mot Borgmuren slog: som en Jätte han var, Och vindbryggan bort på sin skuldra han bar.” —

”Hvad drömde du, Siglind?” — ”Jag tyckte en hvar Af oss uti kyrkan: till altaret bar Vår Moder sju snöhvita kransar, och tog Oss alla i saliga famnen och log.” —

”Du, Gudrun?”—”Jag drömde, från böljornas våg Min Fader på Rhenstranden åter jag såg: Till borgporten kom han; men borgen försvann: En grushög på ödsliga klippan han fann.” —

”Hvad drömde lill’ Elfrid?” — ”Jag drömde, att Gud Gaf Elfrid en Brudgum: i Englarnas skrud Han kom, likt ett barn, och begärde min hand, Och förde mig bort till de saligas land.” —

Nu Bertha, den äldsta bland Systrarnas tal, Förtrodde: ”Min dröm är ett anande qval. Båd’ åkrar och hjordar vid Rhenflodens strand Från fienden skydde Guds heliga And’!” —

IV.

Den östliga solen ur böljorna blå På rodnande skyarna sam, Då Borgherrens Döttrar till Klippkyrkan gå Den hemliga gångstigen fram.

Fromt lyssnar till Systrarnas heliga sång Mång’ herde vid klippornas fot — Då nalkas en främling, med ilande gång, Och spörjer med trotsande hot:

”Hvem sjunger der uppe?” — ”Visst Elfvorna små I berget begynna sin dans” — ”J ljugen, förvägne! men lären förstå, Att ära en segrares lans!” —

”Hvem är du, o, främling? Din sällsamma skrud Ej såg jag i hemmet förut” — ”Mitt namn dig förskräcker: Eröfrarens bud Jag ristar med svärdsudd och spjut.”

”Fort sägen: hvem höjer de saliga ljud, Som strömma från klippornas topp?” — ”Här foglarne stämma för himmelens Gud Sin lofsång i lunderna opp.” —

”Välan!” — Nu den trotsande Främlingen satt Sitt spjut mot den Svarandes bröst — ”Snart strömmar ditt blod: vid den eviga natt, Bekänn, hvilka höja sin röst!” —

”Jo, Borgherrens Döttrar, när fogeln från qvist Uppsvingar i morgonens stund, Lofsjunga Messias, den heliga Christ, Derinne vid altarets rund.” —

Nu Herdarne flydde. Ur skrefvorna störd, En örn från sitt näste uppflög, När klättrande Jägarn, af tonerna förd, Kring skyhöga branterna smög.

En kyrka han såg; men dess port han ej fann, Förborgad i klippornas schakt. Blott sången på morgonens

skyar försvann, Osynlig som andarnas magt.

V.

Det kom en Furste östan från, Otalig var hans här: Vid hornens klang och vapnens dån Till Gallien resan bär. Och Furstarne i Vesterland För Härjar’n darra då: Ty innan korrt vid Rhenens strand Hans vilda skaror stå.

I Allemaniens skogar snart, Vid krigar’ns gälla rop, Att lätta härens öfverfart, Mång’ flottbro timras hop. Der blanka yxan, öfver allt, En thorvigg, ljungar fram; Vid bergens genljud tusenfallt Neddignar furans stam.

”Hvar är vår Kung?” — en Höfding hörs. — ”Med spjut på senig arm, Kring skog och mark nu Herrskar’n förs, För jagtens nöje varm. Hvar helst han kom, man städs förnam Hans lust för äfventyr: Till vapenbragd och qvinnoglam Han lika hurtig flyr.”—

Snart, från en klippbrant, örnen flög I kämparingen ned: Ej var hans vext lik hjeltars hög, Men stark och skulderbred. På klippan så en dvärgtall står Och trotsar stormens krig. Korpglänsande hans svarta hår Kring hjessan krusar sig.

Ur ögon, glänsande och små, Vildt herrskarblicken bröt: Så syns en ljungeldsstråle gå Ur midnattsmolnets sköt. ”Mig följen, krigare, dit bort, Der borgens vallar stå, Att Borgherr’ns Döttrar innan korrt Må Segrar’ns hyllning få!”

”Ej näktergal’n, från Volgas trakt Till Vallands myrtenlund, *Så* tjusa vet med sångens magt, Som dessa Tärnors mund. Må guld och ädla smycken bli’ Mitt anfallsvapen der! För qvinnoögat städs deri En magisk spegel är.”

På snöhvit hingst, från berg och dal, I fläckig tigerskrud, Af skaran följd till tusental, Vid hornens glada ljud Och hästars gnägg, basuners skall, Når Kungen borgens mur, — Och ifrån tornomkransad vall Genmäler väktar’ns lur:

VI.

”Hvem klappar uppå borgens port?” — ”En Hjelte ifrån fjerran ort Vill Allemaniens Döttrar se, Och sångens gyllne lön dem ge.” —

”De söka blott en helgonkrans, Ej sångens pris i guldets glans; Men säg ditt namn!” — *”Guds Gissel* är Det namn, som Kungars Konung bär!” —

I Jungfruburn steg Väktarn in, Och ordar med förfäradt sinn’: ”Nu Attila, med Hunners här, Som vänsäll gäst vid porten är.

Men lyden gamle väktarns råd, Och frukten Härjarns öfverdåd: O, väljen mellan död och blygd ... Till kyrkan flyn, bland klippor byggd.” —

”O, Väktar’ god, vår barndoms vän! Vi känna städs ditt nit igen: Vi välja mellan död och blygd, Och fly till korsets helga skygd.”

”Tillsäg hvar tjenare dernäst, Att äras bör så ryktbar gäst: I gyllne horn till Hjeltens mod Klart svalle vinets perleflod!”

”De Hunners Kung vår helsning bjud, Att lydnad för en faders bud, — Att nunnans enkla, blyga skick Oss dölja för hvar främlings blick” ...

”Att i vår oskuldsrena själ Bevara Christi lära väl, Det är vår pligt — farväl! — vi gå, Dit Herrans röst oss kalla må.” —

Så Bertha slöt. Med tända ljus, I snöhvit hand, till Herrans hus Borgfröknarna, vid helig sång, Framvandrade den mörka gång.

VII.

Hvar tjenare i högtidsskrud, På Berthas bud, sig klä’r; Vid glada instrumenters ljud, Den höga vapensalen För Kungen öppnad är.

Der prålade, på forntidssätt, Bland många conterfej, Langfegda-tal om fädrens ätt; Men borgens fagra Tärnor Derinne syntes ej.

Der vexlades mångt skämtsamt ord, Och snart, till hjeltars lust, Uppdukadt blef ett kostligt bord: I horn och bägrar glödde Den Rhenska drufvans must.

När vinets lätta ande steg Till glädjens ljusa rymd, Med rynkta ögonbryn än teg De Hunners Kung: hans panna Af vredens moln var skymd.

En gunstling såg, hvad föregick Inom Beherrskarns bröst, Och talade med listig blick: ”Hvi klingar ej härinne De väna tärnors röst?” —

”De gäcka Envåldsherrskarns magt, De undandölja sig; Men har jag hand på fästet lagt, Så ve de stolta sinnen, Som våga trotsa mig!”

Till borgens tjenare han röt: ”J Slafvar! sägen fort, Igenom hårda klippans sköt Hvar går den gömda stigen Till Christna kyrkans port?” —

Ur salen tjenarskaran flyr; Blott Arnolf stannar der. Ej längre hämdens medel bryr; Till Kungars Kung han säger: ”Dig Slafven hörsam är.”

”En underjordisk gång jag vet, I klippan huggen ut: Se, under virkad guldtapet, En dörr: må regeln brytas: Ditin jag går förut.” —

Den mörka tempelgången snart Af yxans genljud skalf. Nattfoglarne, med ljudlös fart, Uppskrämda, genomflögo De höga klyftors hvalf.

Från tömda horn hvar kämpe sprang, Vildt lyste ögats glöd: Gällt hvarje svärd mot skölden klang — Dock skaran stum förbidar, Hvad Kungens stämma böd.

”Gån, fören till min sida opp De fagra Tärnor! Må Min ynnest hämma tårens lopp! Hvi skall min blick förfära De rädda dufvor små?”

VIII.

En krans, af liljor bunden, Re'n syskonringen slöt I bön kring altarrunden, Då djupt ur bergets sköt Stridsgnyet höres skalla, Likt åskans dofva hot: De häpna Tärnor alla, Dödsbleka, nederfalla Vid korsets helga fot.

Men — Tröstens Engel svävfar Ej bönen långt ifrån; Snart hjertat mer ej bäfvar, Ej mer af vapnens dån Är tempelsången bruten; Mild, som en Seraphston, I välljud sammangjuten, Bevingad, i minuten Den hinner ljusets thron:

"Om vredens åskor skälfde Kring himmel, jord och haf, Om klippan sammanhvälfde Och blef vår syskongraf; Dock, från sin grund ej vike Den Tro, som ger oss tröst! O, Jesus! i ditt rike, Vi blifve Englar like: Hör våra suckars röst!" —

Den vilda skaran ryter; Men, fåfängt! våldets magt Ej porten sönderbryter; Der står Guds Englavakt. — "Låt våra böner hinna Till skyn i qvällens stund, Som blomstrens doft försvinna, Och våra Själar finna Din famn i sällt förbund!" —

Så fortfor sången. Slagen Mot porten dåna gällt; Men i Madonnadragen Dock strålar friden sällt. — "J Tappre Hunner!" — skallar Nu Arnolfs stämma — "fram Vi gå till klippans vallar, Att hugga ned bland tallar En väldig furas stam!"

"Den skall oss öppna vägen Och spränga portens jern. — Hvar Tärna då, förlägen, Skall söka sig ett värn, Ej sig till Nunna viga — Då obehindradt in I templets hvalf vi stiga, Fromt Helgonen förtiga, Att, Bertha, — du blir min!"

Så sagdt. Ej skaran dröjer; Snart dignar furans topp; På starka skuldror höjer Man jättevapnet opp. En hemlig stig tillbaka Den vilda troppen går, Att kyrkans jernport skaka: Hemskt facklans gnistor spraka, I svekets mörka spår.

Snart är ock vägen hunnen, Som fram till målet bär; Men porten blir ej funnen, En klippbrant kyrkan är. Hvart fenster är försvunnit, Af bildverk fordom pryddt: Hvart altarljus förbrunnit: Hvar tår, derinne runnit, I klar demant förbytt.

Från Martyrgrafven sväfvar Dödsklockans sista ljud; En rost ur djupet bäfvar: "Tro Christendomens Gud, Som mörkrets magt betvingar!" — Och från kupolens höjd Trons hvita dufva svingar, På fridens andevingar, Till Gud, i sångens fröjd.

När stjernehvalfvet skiner På Rhenens bölja, der Bland höga borgruiner *Klippkyrkan* öfrig är; En helig Syskonskara, I Herrans tempelgård, Plejaderna, förklara För dem, som tron bevara, Legendens minnesvård.

GULDBRÖLLOPET[21].

På upptäcktsresor genom underjorden, Vid tända bloss, den muntra Bergsman for. Liksom ruiner öfver djupets urverld, Hvalfbågar hängde, rikt bekransade Af vårens grönska, och i perspektiv Derunder, i ett dunkelt halfljus, stod Mång' dvärglik bild, med släggan i sin hand, Arbetande, på branten af en afgrund.

Från brädden af den sänkta farkost slog Hvar en sin fackla mot den höga klippvägg, Och, i förnyad glans, omkretsande Det mörka svalg, uppflögo gnistorna I luftig ringdans, tills de sönko ned, Som klara stjernfall, i Cyclopers boning. Och af naturens hand fulländadt var Eldstycket i en blink, när vålnadslikt Den spridda flamman göt i bleknadt skimmer Sitt återsken på hvarje anletsdrag. På färden ljöd, af klippans orgel svarad, Med helig bäfvan, ifrån hvalf till hvalf, En enkel hymn till ljusets Allmagt opp:

Vårens fagra blomsteryta, Ängens prakt och lundens sus, Källans sorl och dagens ljus, Mot den hemska natt vi byta, Att ur djupets underland Bringa rikdom, hand ur hand.

Jordens skatter snart bortvika; — Gud! från Dig en enda blott Evighetens prägel fått: Andans frid gör alla rika. När till Dig vi satt vårt hopp, Klarnar själens midnatt opp.

Mellan branter, afgrundsdjupa, Flyg, bevingad, ur vårt bröst, Bönens helga dufvoröst! Uppför grufvans ättestupa Ett hallelujah, o Gud! Svarar klippans återljud.

Blick mot blick vi döden skåda På vår bana dristigt an; Gud! du endast frälsa kan Vandrarn ifrån fallets våda. Ofvan eller under jord Är din allmagt lika spord.

Försvinnande i fjerran mer och mer, Re'n sången slöts, — och på den fasta grunden Bergsmannen gick, att bryta kraft mot kraft, Snart släggan dånade från hvalf till hvalf, Och upp förskräckta sprungo dvärgarne Ur malmens ådror, der de hamrade, Fördolda, — dock ett flitigt folk, som ej Behöfver sofva hälften bort af litvet; Men, illslugt, när de samla skatter hop Åt jätteslägtet ofvan jord, de gjuta Förtrollningsrunor in i guldets glans, Så att dess tjusning ger ett dvärgasinne. Nattfjärilar kring djupets underblommor, Förfärade af ljusets första strålar, Som strömmade i klyftans remnor in, Till uppbrott samlades den lätta skaran, Och inom kretsen dvärgakungen qvad:

"Hör, skottens åskor tona, Som till en brölloppsfest. Min Drottning, tag din krona, Din slöja af asbest."

"Din hofstat sammankalla I berget rundtomkring: De små Elftärnor alla, Ur dansens glada ring."

"Vår skara fjerran vike; Ty men'skokraften är En thorvigg; till mitt rike Han ljungeldsstrålen bär."

"Min kopparport är sluten, Men ramlar snart ändå, I stycken sönderbruten, När styrkan klappar på."

"Till grottans hvalf, det höga, Der jätten, marmorkall, Än ler med stelnadt öga: Re'n ljungar knall på knall."

"Men till hans öra tränger Ej dånets vilda larm, Som dvärgpalatset spränger Och skakar klippans barm."

"Hur' gladt med honom delte Vi pelarsalens rund, Der vattnets droppar spelte Likringning hvarje stund!"

"Ej mer härinne klinga Elfklockorna af glas: I hvalfven sönderspringa Grundpelarne i kras."

"Vi ingen tid förlore, J små Bergvandrare! Och Jätten, Mats den Store, Vi samfällt öfverge."

"Med saknad bort vi ila Till fjerran schakt alltre'n. Farväl! här får du hvila I evighet allen."

Som på ett slagfält, när kanonen dånar, Så skottens genljud återskallade I grufvan, der Inkräktaren af jorden Tog i besittning äfven djupets verld, Och bröt förseglingen utaf naturens Skattkammare, och genomsökte girig, Som en arftagare, de dolda gömmor. Och i uråldrig verkstad forskarblicken Af mästarns skilda formationer slöt, Hvartåt han skulle finna malmens ådror.

På stegar, fästade i lodrät sänkning, Man efter man nedklättrade, — och, se! I schacktet, af ett bergras igenmuradt, Låg en förstenad men'skobild: ännu I vårens blomning oförändradt var Hans anlet', och det syntes, liksom klippan Ej vågat krossa Herrans afbild. Snart Den återfundne brodern buren blef På fasta skuldror ur det graf-kapell, Som af ohuggna pelare var buret.

Från griftens natt i ljuset åter bragt, Han skådad blef liksom ett underting Af folkets blickar; men till intet öga Hans anlet' bar ett vänligt minnesord Af flydda dagars glädje, och förgäfves En samlad skara frågade hvarann: "Hvem är han?" — Nej! till tysthetstecken hade Re'n döden laggt sitt finger på hvar mun Utaf hans samtid, — och i fosterbygden, Lik främlingen på fjerran kust, hans namn Af ingen tunga tolkadt var ...

Då kom En sjuttiårig gumma, stapplande Vid kryckan fram, och på den bleka kinden Ett ungdomsskimmer spridde sig i hast, Likt lampans stråle, när han, slocknande, Sist flämtar opp; och vid sin ynglings hjerta Den Gamla började sin svanesång:

”Min är du! Trolofningens ring på min hand Jag burit i femtio år. O, kunde ditt hjerta i sorgernas land Upptinas af Trohetens tår!

Dock, nej! med de samtida vänner förent, Din längtan från jorden är höjd; Och aftonens stjernor, de uppgå väl sent, Men båda dock kärlekens fröjd!

Gud signe din hvila! Vi råkas på nytt, Som barn, hos en älskande Far. Än målar ditt anlet’, i marmor förbytt, De glada, de sorgliga da’r.

På rosiga skyar rann morgonen opp En gång öfver ungdomens dal, Der foglarne söngo, från topp och till topp, Brudvisor i björkar och al.

Då skildes vi arla. Jag skyndade mig, När ögat ej längre dig hann, I väfstoln, och hurtigt, med tankan på dig, Led sysslan, och dagen försvann.

I solgången först från den öppnade dörr Kring dalen jag blickade ut, Och tänkte: ”Mats kommer väl hem nu, som förr, Från grufvan, när dagen är slut.”

Men fåfänga väntan, som sakta förtärt Mitt åldriga hjerta! Likväl I år och i dagar ej nå’nsin jag lärt Att plåna ditt qval ur min själ.

Båd’ fjerran och när, i den ödsliga trakt, Det fanns intet svar för min röst. Jag höjde, bland bråddjup i grufvornas schackt, Ditt namn ur mitt klagande bröst.

Jag sporde hvar sjungande fogel på qvist, Hvar bölja, hvar suckande vind; Men öfrigt af allt, hvad jag ägt, hvad jag mist, Var tåren på bleknande kind.

I ensliga hyddan jag gömmer ännu Brudlakan, så fina som saf: Det ena får jag, och det andra får du. — Tag åter, o jord, hvad du gaf!

Du kom ju att hämta din brud! O, jag ser Hos Gud din förklarade blick! Sin bräckliga staf lägger sjuklingen ner Vid källan, der hälsan han fick.

Gud viger oss samman: Guldbröllopet snart Jag firar bland Englarnas tal. Till årsdagen Herren en krona har spart Åt bruden i himmelens sal.

Tårglänsande ler Christi-kors-blomma re’n I Helgonens strålande krans ... Och härligt, o, Jesus! din glorias sken Bland stjernors oändliga glans.” —

Och död var den Gamla: i famnen hon slöt Sin Yngling med guldlockigt hår. Så vintren på fjällen, i skyarnas sköt, Hopsmälter med blommande vår.

DEN NORDISKE PELGRIMEN.

(*Sann* Hä*ndelse.*)

I.

Ung Halfvar han bodde vid Ljusna-elfs våg: Han hade lill’ Kerstin så kär i sin håg. Om sönda’n, i aftonens glädtiga dans, Ej fagrare tärna i lekstugan fans.

Gick hon öfver ängen på grönskande teg, Sig väplingen böjde och gullvifvan neg. När linskörden glänste på fältet omkring, En Elfdrottning gick hon i tärnornas ring.

En qväll, när ej asparna rörde ett blad, Blott vakan i skyhöga talltoppen qvad, Då smog liten Kerstin, med längtande qval, Till kärlekens möte i blomstrande dal.

Vid elfven, der forsen sig entonigt göt I silfrade vågor ur klippornas sköt, Hon lyssnande stannar: — hvem ilar från byn Så fort, som en ljungeld ur mörknade skyn?

Jo, Halfvar med fålarnas guldgula spann Sig närmade stranden, der Kerstin han fann — Med glänsande ögon mot ungmön han ler, När vatten ur floden åt spannet han ger.

”God qväll, liten Kerstin! Så sent uppå strand? Mig blomsterna gif, som du bär i din hand!” — ”Nej, dem har jag plockat, att sofva uppå, Och drömma, med hvem jag i brudstol får gå.” —

”Hvi drömma, när vaken du skådar mig än?” — Hans öga nu sänktes till jorden igen — ”Ack, pengar ge mod, och med sorgefullt sinn’ Mig anar, att, Kerstin, du aldrig blir min.”

Då höjde hon ögat mot himmelen opp: ”Jo, elfven förr vände tillbaka sitt lopp, Och sjelf jag mig störte från ättstupan ned, Än Halfvar jag glömmer och trohetens ed!”

En kyss på de Älskandes läppar nu brann, Och stolt, som en Konung, ung Halfvar försvann; Men Kerstin hon drömde, den midsommarnatt, Att brudklädd i himlen bland Englar hon satt.

II.

Men liten Kerstin tänkte ej mer på drömmen, då Den stolta Modren talar till häpna dottren så:

”Till Stockholm skall du segla, när skörden bergad är, Ty snart den arme Halfvar du der förglömma lär.

Min slägt har hittat vägen till ära der i hast: Hvem vet, hur’ lyckan spelar med dig sitt tär- ningkast?”

Förgäfves voro böner, förgäfves hot och gråt; Snart måste Kerstin följa på hafvets vida stråt.

Den rikt bebyggda gården vid elfvens strida ström Sig gömde ren i dalen med hvarje barndomsdröm.

Snart kyrkans torn, som höjde sig öfver skogens bryn, Försvann i morgontöcknet, liksom en helig syn.

Så sorgsen bygdens tärna på däcket lutad stod, Neckblomman lik, som vaggas i strida tårars flod.

Ett sorgfullt öga sänktes på vågens yra lek, Der solens matta stråle begrafdes, kall och blek.

Omätlig syntes färden på hafvets böljor blå: Der fanns för hoppets dufva ej punkt att hvila på.

Men stormen spände vingen i segel och i tåg: En tafla snart i fjerran förbländad tärnan såg.

Som hvita snöberg glänsa i hemmet, topp från topp, Så Kungastaden höjdes ur böljans vågor opp.

Längs efter hamnen prålar en skog af master re'n, Och ståtligt borgen thronar i morgonsolens sken.

Hon suckar dock, hvart ögat med häpen undran flyr: ”Du, myrstack, hur' du hvimlar och äflas hufvudyr!

Med hvarje blick der hemma min blick var väl bekant; Här flyr han rädd tillbaka, som ifrån fjellets brant.

Hvi skall jag här förbyta min enkla lefnadsfröjd? Hvi flytta dalens blomma på okänd klippas höjd?

Hvi skall mitt ringa öde åt lyckan anförtros? Min tanka fri dock ilar till Ljusna-elf sin kos.”

————

III.

Ack! kärlekens tankar de mötas förvisst; Ej tid eller rymd deras lärkvingar binder: De mötas som dufvor på grönskande qvist, När blomstren, de blyga, med rodnande kinder, Som brudtärnor smyckas i dalarnas famn, Der vindarne sucka de älskandes namn.

Ung Halfvar sig gladde, en flyttfogel snart: När vårsolen löste den vintriga boja Och strömmarne sprungo med lekande fart, Då lemnades hembygdens koja. Hvar brusande störtvåg för ynglingen var Ett rullande hjul, som till Kersti-lill' bar.

Han söng under förliga vindlarnas lopp: ”Farväl nu, J klippor. J grönskande vallar! Ej mer med min bössa jag klättrar ditopp, Ej mera min lockpipa skallar, Att hjerparna narra. När två bygga bo, Hvi skulle jag störa de menlösas ro?”

Snart Halfvar i Stockholm, med spejande blick, En Nordbo, med hälsa till kropp och till sinne, Den anvista trakten till Kersti-lill' gick. — Han kom till en kyrka, när sången derinne Till andaktens himmel samljudande hann Och stilla på aftonens skyar försvann.

När orgornas tungor, lofsjungande Gud, De jordiska sinnen på tonerna höjde Till andeligt lif, — o, hvad saliga ljud! Ung Halfvar på kyrkgården dröjde, Och kunde ej rycka sig lös derifrån. — Ur drömmen han väcktes af klockornas dån.

————

IV.

Så sorgligt hörs en dödspsalm tona: Ett liktåg fram till grafven skred, På kistans lock en myrtenkrona Sönk frisk och grön med bruden ned. Först broderligt, när sången tystnat, Och på dess klagan Halfvar lyssnat, Han sporde: ”Säg, hvem Jungfrun är, Som i sin brudskrud gömmes här?”

Han hör sin flickas namn: — hans öga, Förstelnadt, kan ej tårar ge: Kring jordens rymd, från himlen höga, Nedljungar blott ett afgrundsve. I grafvens natt hans sol sig gömmer, Och, störtad i dess djup, han glömmer, Med domnad puls inom sitt bröst, Ett ögonblick hvar plågas röst.

På kyrkogården sent han väckes Ur dödens sömn: vid stjernors ljus Han står vid Kerstins graf, som täckes Så mörk, så kall, af jordens grus. ”Hvar är jag?” — suckar Halfvar åter — Än skrattande af qval, än gråter Han i sitt vansinn': — tankan re'n Kringirrar, som ett nattligt sken.

”Hur' var det? Jo, de svarta männer, Förhånande mitt sista hopp, Här skilde tvenne såta vänner, Och ryckte mig ur grafven opp. Månn' hjertat tusenårigt blöder? Af de fördömdas plågor glöder Min panna — Gud! jag mins ju blott, Att Kerstin här sin boning fått?

Men död, det kan hon dock ej vara; Ty ej på dödens lögn jag tror, Min barndomsbrud! vill du ej svara, Hvi du i tjället ensam bor, När det är rum för två derinne? En stråle i mitt dunkla sinne Från dina ögons stjernor sprid! Du ser ju bortom graf och tid?

O, mins du ej midsommarsqvällen? Du svor mig tro vid elfvens brädd, Och strömkarln spelade på hällen, Och jorden var med liljor klädd. Der hemma än, med hvita vingar Små elfvor, när guldharpan klingar, Till dans vid midnattsolen gå. Och trasten hörs sin brudsång slå.

O, kom! låt oss till hemmet vandra, Och snart, ett brudpar, hand i hand Vi gå till kyrkan med hvarandra: Leksystrarna, med rosenband Kring flätadt hår, oss parvis följa; Ljuf rodnad synes kinden hölja, Och på det helga rum ditt ja Blir englarnas hallelujah!

Bort, tankans ljus! du vill föröda Hvar bild, jag i min villa ser. Mitt hjertas ros ibland de döda Uppblomstrar ej på jorden mer. Dock, när ett solhvarf har försvunnit, Och blomstren på din graf upprunnit, Kanske ej mer du nekar mig, Att få ett hvilotjäll hos dig.” —

————

Och till sin hembygd, mild och stilla, Han efter trenne dagar går. Dock ingen hånblick stör hans villa, När på sin vallfart, år från år, Till Stockholm Nordens pilgrim tågar, Och, sörjande på grafven, frågar: ”Hvi får ej Halfvar hos dig rum? Lill’-Kerstin, var ej längre stum!

Du vet det nog, fastän du tiger: Man kallar Halfvar sinnessvag — O, tro dem ej! när månan stiger I fyllnad opp, ljus som en dag, Då har jag styrka nog, att skåda I helga syner kring oss båda En verld så skön! — Dit vill jag fly, Med stjernorna på nattens sky.”

Så hvarje vår den trogne klagar. Till slut i tretti år han har Sin vandring gjort: — i trenne dagar På grafven dröjt och bett om svar. En vålnad lik, han sist förlåter Sin hembygd; uppå grafven gråter: ”Lill’-Kerstin, var ej längre stum! Snart får ju Halfvar hos dig rum?

Låt opp! Hos dig jag måste stanna: Jag orkar ej gå hem igen. Det svalkar så min heta panna, När på din graf jag lägger den; Ty ur ditt hjerta, dina fingrar, Snöblomstren vexa, som du slingrar Omkring mitt hår — O, se derpå, Hur’ silfverglänsande hvart strå!” —

Och Halfvar fick ej längre gråta: En gång, när Ottesången ljöd, Han svaret fick på lifvets gåta, Och vandrarn låg på grafven död. Då ändtlig’ fick han rum hos henne, Som var hans själ så kär. De tvenne Hvarannan återfunnit, *der* Guds kärlek *allas himmel* är.

OITHONA.

Molnets slöja öfver kullen dröjer, Månan bäfvar i den mörka skyn, Och sitt anlet’ nattens dotter höjer Blott till hälften öfver skogens bryn; Blek hon vänder ögat från den öcken, Der på slätten, hemsk, i smärtans töcken, Mornis Son till fadersborgen går. Intet ljud ifrån palatset, ingen Stråle bryter genom dunkla ringen Som kring rymden dimmans mantel slår — ”Skall ej mer din ljufva röst, Oithona! Vid Duvrannas milda böljor tona?

Nuaths Dotter! svara, hvar du döljer Dina lockars prakt, din skönhets blick? Lathmon ännu fienden förföljer; Och du lofte, när din broder gick, Att inom din kämpes murar stanna, Tills jag kom, med kransen om min panna, Att som fridens ande hylla dig. Dina kinder tårades af smärta, Tysta suckar smögo ur ditt hjerta, Då jag hastade på ärans stig. Men din sång med harpoklangen hvilar, Då jag åter till ditt möte ilar!” —

Så den tappre Gaul sorgsen talar, Då han nalkas tornen af sin borg. Vädren spela i dess tomma salar, Dela klagande hans vilda sorg. Porten öppnad står för blåst och skurar, Gulnadt löfvet höljer alla murar, Prasslande från glesa ekars hvalf. Gaul satt på klippan, lik en vålnad, Ögats eld i tårens flod var kolnad: I sin rustning, stum, af harm han skalf. Trogne Morlo teg, och tycktes fråga: Hvilken tröst kan lindra sådan plåga?

Sömnens Gud omsider smög kring hjelten Med en flägt ifrån sin vallmokrans; Då från molnen sänktes öfver fälten Nattens vålnader, i drömmens dans. För hans själ, bland dessa lätta flockar, Fladdrade en bild med mörka lockar, Ögat bländande som azurns flod; Skära klädnaden till hälften sväfvar Kring ett såradt bröst, som höjs och bäfvar, Kring en svanhvit arm, bestänkt af blod ... Bedjande Oithona sönk till jorden Framför Gaul, under dessa orden:

”Du, som jag i trofast hjerta sluter, O, hvi sofver Du? Upp, Mornis Son! Snart Oithona dödens suckar gjuter. Hafvets böljor hvälfva sig med dån Kring Tromathons ö; på kala stranden Saknadstårar drickas der af sanden; Ödslig klippan är och kall dess barm. Der, Dunrommath, i en kula, döljer Nuaths dotter, som hans våld förföljer! Hvad förmår min svaghet mot hans arm?” — Hastigt for en susning genom linden, Gauls dröm försvann i midnattsvinden.

Fröjd och vrede Hjeltens muskler spände, Kraftfull stod han opp och grep sin lans: Ögat hoppets blick mot östern sände, Bidande på morgonrodnans glans. Ha, hur’ långsamt ljusets flamma dröjde! — Dagens gud omsider hjessan höjde; Vinden spelade i skeppets tåg, Sänd från bergen i hans vida segel; Snart Tromathons ö på böljans spegel Som en mörkblå sköld för ögat låg. Vilda vågor vredt mot stranden höjdes, Nuaths dotter, blek, vid grottan röjdes.

Sänkt i tårar, gick hon der på stranden, Lyssnande till böljans hemska ljud; Ack! sin blick hon höljde dock med handen, Då hon Gaul såg i vapenskrud. Glädjens tjusning ögat mer ej tände, Rädd hon sig ifrån den stjerna vände Som gick opp så skön ur sorgens haf. Bleka kinden rodnade i lågor, Öppna famnen slöts af stumma plågor, Styrkan veka Tärnan öfvergaf: Trenne gånger vill hon fly; men hinner Ej ett steg, förr’n hvarje kraft försvinner.

Gaul.

Nuaths Dotter! Säg, hvarför du röjer Fruktan? Är din Gauls blick så vild, Der den tjusad af din fägring dröjer? Eller svärtar hatet så min bild? Du för mig lik morgonrodnan blänker, Då mot fjällens kust hon kinden sänker; Men hvi skyms ditt ljus i molnens flod? Är Oithonas fiende i nejden, Snart han stupa skall i öppna fejden För den arm, som lyfts af hämdens mod. Gaul gråter — hoppas, min Oithona! Klingan gnistrar, att ditt qval försona.

Oithona.

Hvarför’ kom du öfver hafvets bölja, Strumons Höfding? Nuaths dotter ler Aldrig åter. Måtte glömskan dölja Mig, som blomman öfver branten der! Okänd höje hon den fagra kinden, Tills de fallna bladen strös af vinden! Gaul! jag din sista suck begär! Snart mitt namn skall blott din afsky väcka: Och likväl — skall Mornis ättling sträcka Famnen mot det moln, som anden bär. — Hvi fick böljan Strumons höfding bära Hit, att sörja fallet af min ära?

Gaul.

Att din äras fiende besegra, Nuaths dotter! Gaul kommen är. Skulle ödet mig hans fall förvägra, Dig jag dock min sista suck beskär. Res mitt kummel der på klippan, hvila Unna mig hos dig! Och ser du ila Något vänligt skepp på böljan klar, Kalla seglaren: bed honom bära Detta svärdet, minnet af min ära, Hem till

Mornis borg och till min far; Att den Gamle ej förgäfves blickar Åt den kust, som mig ej återskickar.

Oithona

Gaul, ack! när stormen stammen bryter, Blomman böjer ock sin hjessa ner; Fast med döden i sitt spår den ryter, Din Oithona ej om misskund ber. Först med Dig i högens trånga kammar Bäddad, slockna skall den eld, som flammar I mitt bröst för Mornis ädle Son. Bölja famnar bölja öfver hafven, Och jag skulle klagande på grafven Ensam vekligt se Dunrommaths hån? Nej! mig jorden i ditt sköt må linda, Bröst mot bröst sin tro med tro förbinda!

O! hvi var du fjerran från Oithona, Då hon satt, vid ömma fåglars ljud, Sent på qvällen under ekens krona, Såg, hur' Natten tog sin stjerneskrud? Hastigt dessa milda toner stördes Af ett vapengny, som nära hördes — I min själ ett hopp då tände sig: Arma bruden om *din* ankomst drömde, Fruktan, farans svaga värn, jag glömde, Ilande att återmöta dig. Svekfull slöja höljde vida nejden, Der Dunrommath smög till lömska fejden.

Och han kom; hans blick i vilda lågor Hvälfde sig; hans svärd var sköljdt af blod, Som i purpur stänkte gräsets vågor Der mitt folk beseglade sitt mod, Fallande i grymma vapendansen, För Dunrommaths hugg! Den tunga lansen För min svaga arm en främling var. Snart Dunrommath mig på hafvet förde, Der hans hån och stormens tjut jag hörde Som de spända seglen fjerran bar. — Fly, o, Gaul! Se, Dunrommath ljungar Fram, mot dig, en skur af pilar slungar.

Gaul.

Skulle *jag* för stridens fara bäfva? Är mitt svärd ej ock min vapenbror? Skulle Mornis Son i fruktan sväfva, Der din ovän fräckt sig säker tror? Nuaths dotter! dröj i grottan stilla: Snart jag röfvarns nidingsblod skall spilla. Skynda, Morlo! bringa hit min lans! Manstark fienden till stranden tågar; Låt oss spänna våra fäders bågar, Kogret dåna må i solens glans! Få vi äro: men vår kraft ej felar; Modets styrka jemlikt striden delar." —

Nuaths dotter satt i grottan sluten: Glädje tändes på den sorgsnas hy, Lik en ljungeld, mellan molnen bruten, Som försvinner i en stormig sky. Men, fast hjertat ny förtröstan kände, Tårfullt ögat sig mot fästet vände, När Dunrommath mötte Mornis son. Ilskna löjet på hans läppar skälfde, Ögats svarta bryn sig trotsigt hvälfde, Blicken gnistrade föraktets hån, Då Dunrommath dessa orden ryter, Lik en ström, som fram ur klippan bryter:

"Är det endast vindens makt, som drifvit Hafvets söner till Tromathons Ö? Bäfven, om J Nuaths dotter gifvit Frihetsord, och väpnen er att dö! Svage Främlingar! J skolen falla, Och min hämdlust i ert blod skall svalla! Vet, Oithona är den stråles glans, Som är tänd att endast *mig* förtjusa! Och du ville hit på rofvet rusa Som en örn från lätta skyars dans? Dåre! det är mitt: tro ej på skoning! Aldrig ser du mer din faders boning."

Gaul.

Är jag för Dunrommath okänd? Svara, Mins du Mornis allbekanta svärd? Har du glömt, hur' det ur stridens fara Re'n engång dig dref i ömklig färd? Rundt omkring dig tusen stridsmän vaka, Men var viss, jag träffar dig! Tillbaka, Stoftets usle son, i högmod närd! Gaul är ej af de svagas slägte, Och den gnista, som min ära väckte, Lågar blott att bli sitt ursprung värd. Dock, välan! Du pröfva vill min klinga: Pröfva ock, att henne undanspringa!"

Gaul steg nu fram. Hans vapen blänkte. Röfvarn, feg, in i sin här sig drog. Hämnarns lans dock i hans bröst

sig sänkte, Mornis svärd se'n af hans hufvud slog. Trenne gånger Gaul sågs det skaka, Vredgad: rådlös, flyende tillbaka, Vek Dunrommaths här. På klippan låg Mången fallen: Morvens pilar klungo Då de öfriga på skeppen sprungo, Brådskande på hafvets dunkla våg. Under kölen klyfda böljan brusar, Der i djupet dödens midnatt susar.

Gaul till Oithonas grotta ilar: Der en yngling stod, mot klippan böjd; Såradt var hans bröst af dödens pilar, Under hjelmen dödens blick var röjd. Gaul talar: ”Vet, jag örter känner, Att dig hela; många tappra vänner Lönt min läkdom med en tacksam tår. Må ej sorgen, snart, i nattens slöja, Kring din fosterbygd med klagan dröja, Att du fallit i din äras vår! Men om du af ädel frejd dig gläder, Säg mig, hvilka voro dina fäder?” —

”Mina fäder kunde makten bära, Ty de ägde kraft och kungamod. Men försvunnen är mitt ryktes ära Som en morgondimmas lätta flod. Der Duvrannas klara böljor segla, Höga, mossbelupna torn sig spegla; På en skyhög brant ses ett af dem Stolt sin hjessa opp till molnen höja; Om du der din resa vill fördröja Gästfritt öppnas dig min broders hem. Mäktig är han, ondskans våld han hämnar — Denna hjelm du honom återlemnar.”

Sade så: nu hjelmen sönk. Hvad häpnad! Gauls blickar sågo Nuaths mö. Hon ur grottan smygt, förklädd, beväpnad, Att med älskarn segra eller dö. Men med ögat tyngdt af dödens smärta, Suckar hon, och blod flöt ur dess hjerta: ”Mornis Son! min sista klagan hör! Laga till min trånga graf — Mitt öga, Såsom morgonstjernan i det Höga, För en högre flammas ljusning dör. Redan nalkas sömnen — för Oithona Höjs ej mera dagens gyllne krona!

Gaul! o, hvi fick din brud ej stanna, Säll af kärleken och hoppets vår, I sin oskulds himmel, i Duvranna? Der med fröjd J följden mina spår, Bygdens Tärnor! Glada ungdomsstrålar! — Griften öppnas ... Ärans ljus ej målar Mer mitt namn, som flyr i glömskans haf!” ... Nu hon sönk på klippans häll, förbleknad. Hjelten, lik en stam i stormen veknad, Reste stum på höjden hennes graf: Satt der ofta, under nattens timma; Såg Oithonas bild på molnen simma.

Sällan sågs han se'n i Fingals-borgen; Hvarje stråle i hans öga dog. Ossian blott förstod att smälta sorgen, När den Gamle på sin harpa slog. Då hvar sträng så skärt han hörde tona Minnes-sången, helgad åt Oithona, Sväfvade ett ljus på Gauls kind. Mången suck då från hans hjerta hördes; Sucken var, som om en bölja rördes Sakta krusad af en midnattsvind, Sedan stormens vingar mer ej rasa, Allting hvilar; blott ej nattens fasa.

DEN SKÖNA

CUNIGUNDA.

SAGA.

I den på romantiska händelser så rika Medeltiden, bodde i det södra Frankrike en Grefve af Toulouse, fjerran bekant för sin rikedom, sitt glada, lättsinniga lynne, och sin gästfrihet; men isynnerhet för hans undersköna Dotter Cunigunda ansåg hvarje Riddare för en ära, att hafva besökt hans borg, och i kämparingen kunna berätta, att han sett den öfver allt beprisade Skönheten. Och då ryktet allt mer och mer härom hunnit sprida sig, hvimlade borgen af vandrande Riddare och Troubadourer, hvilka gemensamt förenade sig, att lofva och besjunga Skönheten, uppeldade af det kosteliga vin, som den åldrige, dock ännu glädjeälskande Grefven, vid sådana tillfällen, lät ymnigt flöda.

Då begaf sig en dag, att den gamle Grefven inträdde i Cunigundas kammare, med en ung, skön Riddare vid

sin sida.

”Här” — sade han — ”får jag föreställa dig den ädle Cunibert af Valdineau, som, från ärofulla strider i Österlanden, kommer, att, på återresan till sin stamborg, hedra oss med sitt besök.”

”Min sköna Fröken!” — sade Riddaren — ”Ryktet har äfven i främmande länder förkunnat edert lof; men jag finner, att dess bemödanden att skildra er varit fåfänga; det har blott till hälften lyckats att hinna verkligheten. Jag får äfven nu tillfälle att beundra ert konstrika arbete; men — tillade han — hvarföre väljer er phantasi dessa ensliga föremål? Der står ett träd helt allena, speglande sig i källan; der hvilar en hind på den mjuka blomstermattan, och der flyter en ensam svana vid hafsstranden; och der, utbrast han med rysning, vacklar en gammal Gumma mellan ödsliga klippor, samlande örter! Hennes långa spetsiga näsa döljer nästan de förtorkade läpparna — — hu! Hvarföre välja dessa ensliga föremål? Hvarföre är tvåtalet förhatligt för ert unga sinne? Eller skulle ni, lik Narcissus, förblindad af er egen åskådning, förskräckas för hvarje förening, och derföre låta er inbillning rastlöst gyckla med denna onaturliga enhet, för att tysta naturen i ert hjerta?”

”Nej,” — svarade Cunigunda, och skön och glad som morgonrodnaden, sänkte hon sina blickar på den perlstickade tapetvåden — ”den mest lekande ungdomsdröm har på ett eget sätt väckt mina inre föreställningar; men hvad som gifvit dem deras ursprung, är en hemlighet.”

Af ädel grannlagenhet ville Riddaren ej längre fortsätta samtalet, utan aflägsnade sig. Snart lemnade han ock Toulouse och ilade med orolig skyndsamhet till sin fäderneborg, med fast föresats att glömma den besynnerliga perlstickerskan. Men ju ifrigare han sökte att utplåna den, ju djupare kände han Cunigundas bild vara intryckt i sitt hjerta. Snart blef hans boning honom ett ödsligt fängelse: de liflösa stenmassorna tycktes afspegla hans inre tomhet, och endast Cunigunda kunde skänka honom åter hans förlorade lugn och lifva hans omgifning. Han dröjde ock ej länge, innan han gjorde ett förnyadt besök hos Grefven af Toulouse, hvilken, hjertligen glad att återse en så vidtfrejdad Riddare på sin borg, mottog honom med gästfri välvilja. Äfven Cunigundas svarta ögon blixtrade glädje, då Valdineau helsade henne.

Imellertid hade Cunigundas äldre syster hemkommit till sin fäderne-borg, och med henne många sköna barn, som blifvit frukten af ett lyckligt äktenskap. När de täcka barnen, lika Kärleksgudar, samlades omkring sin Mor, täflade om hennes ynnest, och den ena lekte med hennes lockar, den andra smög sig till hennes hjerta, den tredje, afundande de andras lycka, hängde vid hennes hals, under det de äldre bildade en vacker grupp, uppfattande hennes blickar med kärleksfullt leende — då plägade Riddar Valdineau hviska till Cunigunda: ”Vore ej denna tafla värd eder konst, sköna Fröken?” Men Cunigunda gick alltid, under ett flyktigt leende bort vid dessa ord, och fortsatte sitt arbete, våd efter våd, i samma smak, som hon börjat det.

”Detta hjerta är en gåta för mig,” — sade Valdineau. ”Gåtor hafva dock alltid någon ting så lockande, ty vår egenkärlek finner sig så väl, då vi lyckas att upplösa dem. Men — huru vill jag förklara dessa ensliga föremål på hennes broderi, som nästan skulle kunna antyda en olycklig kärlek, om ej hennes glada, skälmska ögon, hennes i tusen brutna strålar ständigt återskimrande liflighet, gjorde denna gissning omöjlig? Snarare skulle jag tro, att hennes glada själ ännu ej uppvaknat ur barndomens gestaltlösa drömmar. Knappt hann jag i dag börja ett samtal och på ridderlig sed, i ett bildrikt språk, hylla hennes skönhet, förr än hon lutade sig ned på terrassen, bröt af en tulpan, och sade: ”jag lönar lika med lika: håll till godo den orientaliska blomman!” och i detsamma sprang hon skrattande sin väg; men de lifliga ögonen sade i en enda blick mera, än alla mina ord, och hon hade redan erhållit min tillgift. Med denna barnsligt lustiga varelsen, som ännu aldrig kastat en allvarsam blick in i lifvet, för att ana dess djupa betydelse, vill jag lifvas till en glad verksamhet på mitt gods och, i stället för krigets blodiga lagrar, se lyckliga ansigten omkring mig.”

Tjust af denna dröm om sin framtid, anhöll snart Valdineau om Cunigundas hand, och den glade fadren

skyndade att förkunna sin dotter Riddarens önskan, som så väl öfverensstämde med hans egen. Han prisade Valdineau's tapperhet, ädla börd och utseende, rikedom och förvärfvade ära; men Cunigunda, åhörande det vidlyftiga berömmet, skakade sitt lilla hufvud, lekte, under otålig väntan, med de rika svarta lockarna, och sade slutligen, då hennes far behöfde en paus, för att draga andan: "Min ädle Far, som tillbeder Friheten mera än alla andra Gudomligheter, vill ju icke instänga näktergalen i buren? Låt mig få lefva hos dig, och förlänga min ungdoms lyckliga ålder, så länge rosorna blomstra på mina kinder."

"Och sedan?" — sade fadren, — för första gången låtsande en allvarsamhet, som han ej egde.

"Det gifves intet *sedan* för mig," — svarade Cunigunda — "ty det närvarande ögonblicket, har du sjelf sagt, är ju det enda i lifvet? — Låt mig njuta det, och jag begär ej någon annan hemgift af dig!" tillade hon, smekande hans fylliga kinder.

"Men hvad är orsaken till ditt beslut?" frågade Grefven med återhållen vrede.

"Ingen annan än hvad jag redan sagt," svarade Cunigunda, och skyndade med synbar glädje ut ur rummet, under förevändning, att det vore tid att pryda sig till de väntade gästernas ankomst.

Ej långt ifrån slottet i en enslig trakt, kallad Korpdalen, bodde den åldriga Veronica, känd för sina underbara kunskaper i konsten att af örter tillreda läkemedel och — som folket sade — mången trolldryck. Hon hade alltid blifvit rådfrågad, så snart någon var sjuk på slottet, ty hennes kännedom af naturens hemliga krafter, medelst tillblandningar af helande örter, hade tillvunnit henne högt anseende kring hela nejden. I synnerhet stod Veronica väl hos Cunigunda, som hon lyckligt vårdat under de vanliga barnsjukdomarna; hon hade äfven sedan framgent varit anlitad att med doftande kryddor tillaga den sköna Frökens bad.

Grefven kände detta förtroende och grundade derpå sin plan, att genom den gamla Ziguenerskan utforska sin dotters hemlighet och hennes oförklarliga uppförande; ty det sköna ögonspråket, som icke behöfver några ord, för att uttrycka sin rikedom, hade i Cunigundas blickar, ehuru mot hennes vilja, för fadren upptäckt, att hennes hjerta, mer än för någon annan Riddare, klappade för Valdineau. Derföre lät Grefven genast uppkalla Veronica på slottet, såsom husets förtrogna, för att genom henne aflocka sin dotter orsaken till hennes underliga beslut.

När den gamla, stödd mot sin krycka, steg in i Cunigundas rum, och såg sin åldriga bild inväfd på den granna tapeten, sade Fröken vänligt:

"Känner du igen hyddan i Korpdalen? Se, der står du lutad och söker de underbara örterna, som räddade mitt lif, då jag var barn.

Härvid kastade Veronica en tacksam blick på den blomstrande flickan, och sade: "Det kallar jag tacksamt af våren att ej förgäta vintern, som gjort dess fägring så mycket mera lysande. Men hvarföre föreviga mina skröpliga anletsdrag? hvarföre ej heldre afbilda den vackra Riddaren Valdineau? Föreställ er, sköna Cunigunda, då den ädle Riddaren på sin stolta Arabiska häst sväfvar öfver vindbryggan med korsfanan i handen: hans rika hjelmbuske fladdrar i vinden, när den ystra flickan rycker en törnros ur sina lockar, och nedkastar den till tecken af sin ynnest, i detsamma han blickar upp till slottsfenstren. En tropp af Kors-Riddare följer honom, alla nyss återkomna från det narrspel, hvartill Påfven och Munkarne nyttjat dem."

"Smäda ej," — sade Cunigunda, — "du känner ej Valdineau's förtjenster."

"Å, jag känner mycket," — svarade Veronica, — "ty jag har färdats vida omkring. Men nog af, hade ej detta varit ett värdigare ämne för er uppfinningsgåfva?"

”Det lönar ej mödan att äga någon hemlighet för dig,” — sade Cunigunda, brydsamt nedslående sina sköna ögon — ”när du äfven vet min oförsigtighet den dagen Riddaren anlände. Hvem har sagt dig, att jag, hänförd af Valdineau’s anblick, då han i den gröna och violetta drägten red öfver vindbryggan, dold bakom fenstergallret, nedkastade en törnros?”

”Ingen ting är mig förborgadt,” — svarade den gamla med illsluga blickar, — ”ty mina hemliga kunskaper hafva mognat under en varmare sol, och mina stamfäder hafva ej förgäfves läst i stjernornas bok.”

”Nå väl! jag vill säga dig allt, och äfven den lefnadsplan, jag uppgjort, — endast du, vid dina stjernkunniga Fäder, svär mig en evig tystnad.”

”Hvad skall jag förtiga? Kanske att ni älskar Valdineau, ehuru ni med samma behagslystnad gör edra anspråk gällande hos alla andra Riddare.”

”Deri består ej allenast min hemlighet,” tillade Cunigunda, skalkaktigt leende. — ”Hör mitt stora beslut: jag vill älska och försaka!”

”Älska och försaka, vid edra år och med er medfödda lättsinnighet! — Ni vill då förmodligen, som blomman skiljd från ljuset, låta er namnkunniga skönhet, hvilken drager hälften af Orientens äfventyrare till edra fötter, förblekna inom de dystra klostermurarna?”

”Jag, gå i kloster!” genmälte skrattande Cunigunda. — ”Nej, skönheten är just den blomman, som mest älskar ljus och fjärilar. De unga Riddarne må gerna bära mina färgor, upphöja mitt lof till skyarna i sina kärlekssånger, och täfla med ädel stolthet, att som segervinnare mottaga belöningar af min hand; men att föra denna hand till altaret må ingen hoppas. — Sätt dig, Veronica, jag vill ännu länge språka med dig, medan den talrika skaran sysselsättes af jagten. — Hör, huru härligt jagthornen dåna i skogen!”

Nu satte sig den svartbruna Veronica vid den sköna Frökens sida, och den sednare började:

”I dag vill jag tala rätt förtroligt med dig; ty jag näns ej längre stegra din nyfikenhet, icke längre dölja orsaken till mitt beslut. Men du måste lofva mig, att hvarken för min Far eller någon annan dödlig yppa, hvad jag säger; ty man skulle då kalla mig fåfäng, och ingen tapper Riddare mer bryta en lans för att vinna en blick af mig till belöning. Nej, skönheten är mera värd än ett konungarike, och i sanning det enda lysande i qvinnans lefnad.”

”Nå väl!” — sade den gamla med spänd nyfikenhet. — ”Jag svär eder, vid Osiris helgade bild, den djupaste tystnad.”

”Välan! hör då min hemlighet: den är ingen annan, än att just denna skönhet, dessa behag måste bibehållas; ty man anser ju för en förtjenst att med omsorg vårda en dyrbar marmorbyst af Greklands mästare; det blir således visserligen ej något fel, att bevara sin egen bild från förgängelsen.”

”Derföre har jag också” — svarade Veroniunderhjelpaca—”påösterländsktvissöktatt naturen och med gnidningen af lena välluktande oljor, då ni uppstigit ur badet, förhöjt er sköna hy och gjort edra välbildade lemmar böjliga, att den förra blifvit skär och bländande som liljans blad och de sednare smidiga som dess stängel. Visserligen har till eder förtrollande växt mycket bidragit den gördel, jag medförde från Circassien, men kom ihåg, på bröllopsdagen måste den afläggas.”

”Har du då alldeles förlorat förståndet?” — utbrast Cunigunda med otålighet; — ”skall jag då förklara mig tydligare? Men du begriper ju eljest ingen ting! Jag gifter mig aldrig. Och hvarföre, har jag ju redan sagt dig: derföre att jag vill njuta min ungdoms sköna vår, som en fogel i den fria luften.”

”Nå, vid Memphis’ hieroglyfer, om jag hört någon ting besynnerligare!” sade den gamla, och rynkade pannan, stödd mot kryckan, för att eftersinna något medel, hvarigenom hon kunde öfvertala den fåfänga sköna, att förändra sitt dåraktiga beslut.”

”Ja,” — återtog Cunigunda — ”skulle det förvåna dig, att jag alltid vill blifva, som jag är, en envåldig herrskarinna på min Faders borg? Ty du vet, att ingen Son gör denna rättigheten hos min Fader stridig.”

”Men hvem skall då blifva er försvarare, när oroliga grannar öfverfalla, — ert beskydd, när krigiska härar genomtåga landet?”

”Å,” — svarade Cunigunda med skalkaktigt leende — ”alla Riddare stå i skönhetens sold; de äro mina slafvar, så länge mina behag fängsla dem.”

”Men detta är oerhördt,” — fortfor den gamla — ”att ej vilja uppfylla sin Fars önskningar, ej sitt eget hjertas!”

Nu, fästande sina skarpa blickar på golfvet, efterräknade hon de många tunga guldstycken, Grefven lofvat henne, medan Cunigunda flätade några törnrosor i sitt långa svart-lockiga hår och sade, då hon med sjelf-förnöjelse speglade sig:

”Och denna fina, späda varelse, hvars sköna bildning du så mången gång i badet beundrat, skulle jag, för ägandet af en make, lemna till pris åt döden! — — — «Jag skulle se min ungdoms blommor, blad efter blad, bortvissna, såsom den stackars Syster Gertrud, för hvar gång hon blir mor. Hu! det är förskräckligt, när jag tänker derpå, ty jag har till min olycka en gång varit närvarande, då min Syster genomgick höjden af det qvinnliga eländet. Låt oss ej mera tala derom, Veronica, ty jag känner, att mitt hjerta börjar slå litet fortare, när jag hör jagthornen närma sig. Ack, Valdineau! snart är du tillbaka, och du skall då, af min Fars mun, emottaga underrättelsen om mitt beslut. — — — Och ändå är det för din skull jag i dag, i morgon, ja, hela mitt lif, vill vara skön! Jag kan ej uppoffra mig sjelf; nej! jag kan det ej, Veronica! Tala ej mera derom! — — — Jag har sett dödens rysliga plågor på min Systers panna.”

”Men — sköna Fröken!” — stammade Veronica, och hvarje anletsdrag förvred sig till en ohygglig grimace, och de små, svarta, illistiga ögonen togo en skef rigtning — ”om jag bland de örter, jag studerat kring ruinerna vid Nilens stränder, der scorpionern.a lägga sina ägg, äfven funnit den att förekomma” ...

”Hvad säger du?” — utbrast Cunigunda, högt rodnande — ”Dock — om så vore — o, Veronica! tystna, jag befaller dig det! En inre röst säger, att det är en gruflig synd, hvad du är på vägen att förklara för mig.”

”Det är större synd” — fortfor Veronica, trotsande — ”att ej lyda sin Fader, att ej uppfylla, hvad som åligger hvarje qvinna sedan verl- dens skapelse. Jag ger er en dryck, som för alltid skall bibehålla er retande kroppsbildning, er smärta, fina växt, och befria er från de plågor, som göra er fasa, samt länge bevara er blomstrande skönhet, om ni uppfyller er Fars önskan och gifver Valdineau er hand. Men besinna er ej länge; ett vägrande svar aflägsnar mig för evigt ifrån edra ögon, och ett dröjsmål förhindrar verkställigheten af ert beslut: ty redan nalkas den modiga jägarskaran, och min närvaro hos er, då de anlända, skulle kunna väcka Valdineau’s misstankar. Dessutom har *jag* ej gifvit örterna deras kraft. Endast tillblandningen är *min* konst. *Ni* har intet att svara för.”

Under tystnad, ömsom rodnande och bleknande, hör Cunigunda sin onda Genius tala; men, i det samma hon blickade genom fenstret, såg hon Valdineau komma från jagten, och den sköna mannen framställde en förförande bild af helsa och ungdomskraft. Hennes inbildning eldades ännu mera, och hörbart klappade hennes hjerta under vällustiga drömmar.

”Du har segrat, Veronica!” — utbrast hon ändtligen med yrande glädje — ”jag ger Riddaren min hand.”

Oförmögen att kunna uthärda den sataniska fröjd, som lågade i den gamlas blickar, dolde Cunigunda sitt glödande ansigte, under det Veronica gaf sitt tysthets-löfte och försäkrade sig’ till bröllopsdagen hafva färdig den utlofvade trolldrycken.

Den gamle Grefven underrättades snart om sin Dotters förändrade sinnelag, och Veronica njöt belöningen för sitt djefvulska nit, utan att behöfva särdeles konst, för att tillfredsställa den lättsinniga Fadren med en förevändning om orsaken till Dotterns förändrade beslut.

Snart lyste ock delad kärlek ur de lyckliga älskandes blickar, och Valdineau’s bild inväfdes på Cunigundas tapet, der hon sjelf i brudskrud räckte honom ett ymnighetshorn, fullt af yppiga blommor. Riddaren såg konstarbetet med salig förtjusning; men en ovillkorlig rysning genombäf- vade hans varelse, då han på samma våd blef varse Veronicas förskräckliga gestalt; och han plägade utropa: ”hon synes vara till, endast för att, som ödlan, draga gift ur jorden!” — men tillade alltid skonande: ”jag glömmer, att hon varit min Cunigundas vårdarinna.”

”Ja! du måste för min skull tåla henne” — svarade den tjusande flickan; — ”den bruna Egyptiska qvinnan har haft det missödet, att af Ziguenare blifva bortförd till ett aflägset land; dock sväfva ännu, ehuru oredigt, hennes hembygds underfulla Gudasagor för hennes själ, och dessa berättelser utgöra en rätt brokig tafla i mina barndomsminnen.”

Riddaren korsade sig och sade: ”jag hoppas dock, att den vidunderliga häxan ej kommit dig att förgäta den enda sanna Guden, och att hon ej med otrons mörker fördunklat den hvita klädnad, du en gång skall bära i det nya Jerusalem.”

”Å, tala ej derom, du trogne Korsdragare!” — inföll Cunigunda och satte sin lilla snöhvita hand för hans mun: — ”den enda klädnad, jag nu tänker på, är min brudskrud; och hvem skulle ej förlåta mina sjutton år, om denna enda tanke fängslade mitt sinne.”

Och när Valdineau såg den lockande glädjen i hennes ögon, och slöt den englasköna, retande flickan i sin famn, göt sig ett Eden af fröjd i hans själ, och han lefde ej mera för det tillkommande, utan endast i det närvarande. Med hvar- je dag drog hon honom mer och mer ifrån hans andaktshiminel ner i glädjens förtrollande krets, der hon i tusen gestalter sväfvade omkring honom, städse förskönande den jord, som hon sjelf i njutningsfulla drömmar ansåg såsom den härligaste, då hon der med fulla drag andades sitt ungdomslif.

Riddaren förvånade sig högeligen öfver sitt förändrade sinnelag, som, fordom rigtadt mot ett allvarligare mål, nu bortdrömde sina skönaste bemödanden vid en flickas sida. Men han hade ej tid att återgå till sig sjelf, och den fulla utströmmande kraften af lif och glädje från hans älskarinna väckte också ingen längtan att göra det.

När Cunigunda blef ensam och eftersinnade Valdineau’s fromma tro, som, lik en helgon-gloria genomskimrade hans känslas eld, tänkte hon stundom, under ett ögonblicks sansning: hvilken skall nu hafva rätt, min Far eller Valdineau? Den förre har njutit sitt lif på jorden, och klagar ändå, att han gjort det för litet; — den sednare förvexlar alltid den närvarande stunden med en evig tillvarelse, och svärmar i en oviss drömverld. Min Far måste dock hafva rätt, ty jag ser honom alltid glad under bemödandet att förlyckliga verkligheten, utan att tvista om skuggbilder af det tillkommande, och hans Vasaller hafva ej att klaga öfver honom. Veronica åter talar i sitt mystiska språk om själavandringen; men det vore också rätt besynnerligt,

om min lifliga själ skulle förflytta sig i den tröge Apis! Nej, jag vill ej grubbla derpå, blott njuta den rikedom och det anseende, hvartill slumpen gifvit mig rättighet.”

Emellertid gjordes stora anstalter till brölloppet, och den gamle Grefven hade en synnerlig glädje deraf: ty lustbarheter, af hvad slag som helst, hade alltid försatt honom på hans rätta plats. Aldrig kunde en Furste mera pryda en thron, än hans runda och vällustiga figur högsätet vid ett gästabud. — Derföre var också hans borg för alla lycksökande Riddare en tillflyktsort: ty, på många år, hade ingen sedesam Hus-Fru med vördnadsbjudande ordning satt en gräns för det friare ungkarls-lifvet. Cunigunda hade tidigt förlorat sin Mor, och uppväxt bland hvirfveln af de artiga gästerna, som vid alla tillfällen hyllade henne som borgens herrskarinna.

————

Öfver all beskrifning skön var anblicken af den unga Bruden, som, i sin hvita, med guldblommor inväfda atlasklädning, stod på slottsbalconen, att visa sig för det tillströmmande folket. Vid hennes sida syntes Valdineau, i sin blanka rustning, förhärligad af manliga ridderliga dygder: kärlek, mod och fromhet.

Om aftonen, när vinets anda i gästernas krets uppstigit i tusen gestalter ur gyllne bägare, och alla Riddarne stortalige omförmälde sina äfventyr, hviskade en af Borgens Tärnor till Bruden: ”Den gamla Veronica ber om ett samtal.”

En rysning genombäfvade Cunigunda, och med sänkta blickar och klappande hjerta närmade hon sig det inre rummet, der Veronica, i känslan af sin fulhet, stod dold bakom det perlstickade omhänget kring den praktfullt uppbäddade brudsängen, och räckte henne, hemligt hviskande, en med brokiga bilder sirad pokal.

Sedan Veronica reglat dörren, och i midten af rummet med sin krycka ritat underliga kretsar kring sig och Bruden, började hon med hes röst sjunga:

Gadd af Krokodilen, Giftig ört från Nilen, Hjertblod af en tiger, Fräsande sig blande! Dunkla Makters Ande Ur pokalen stiger: Kretsande han svingar Och mot ljusets vingar Strider, Sprider Död i blommans famn. Svartblå drycken jäser, Ödlans tunga hväser: Vällust, vällust är hans namn.

Cunigunda tömde, med ursinnig häftighet, drycken, och utropade: ”Ve dig, om detta var min dödskalk!”

I detsamma kastade hon en blick i spegeln, och en lång svart figur med glödande ögon och en hånligt grinande mun skymtade fram öfver Veronicas hufvud.

”Bort, bort!” skrek Cunigunda, och flydde med ilande steg genom de höga salarna ner på slottsterrassen.

Men de suckande aftonvindarne sväfvade ej mer som fordom med sälla kyssar från de doftande blomstren; nej, ångrens suckar förjagade oskuldens anda och brände för första gången som en het siroccovind i hennes inre.

”Tillbaka, tillbaka i nöjenas hvirfvel!” — suckade hon hemskt, när den dånande dansmusiken nådde hennes öron, och hon skyndade med förställdt leende i brölloppssalen.

Redan var dansen börjad, och Cunibert sökte med kärlekens oro sin Brud, då hon hastigt med glödande kinder ilade till hans sida, och under vild glädjeyrsel svingade fram mellan de sirligt smyckade brölloppsgästerna i dansens lekande hvirflar, till dess midnatten kastade sitt stjerniga brudtäcke öfver jorden.

————

Cunigunda följde snart sin Cunibert till riddargodset Valdineau, der kärleken blef en ständig gäst, som dock aldrig tröttade med sin närvaro. Den vänliga glädjen gycklade som ett lekande barn i Cunigundas anletsdrag, och omgaf alla, hvilka nalkades henne, med sitt förtrollande skimmer; hvarföre också hennes boning blef en samlingsplats för nöjen och väl ordnade lustbar- heter.

Så flydde åren sin kos, som vågor bland rosor, och tiden vågade ej lemna något spår af sin vexling på den sköna Borgfruns anlete eller vext.

För Riddaren hade jemväl ungdomsåren bortflugit, med ilande fröjd, under delandet af sin makas fester, jagt och torneringar. Några vapenbragder, påkallade till eget och grannars försvar, voro af den obetydlighet, att de ej kunde väcka honom ur hans glädjedröm; och han skulle ej så hastigt blifvit varse, att han närmat sig mannaåldern, om ej Cunigundas Syster, Gertrud, med sina väl uppfostrade barn, efter tjugo års frånvaro, hade kommit att besöka sina aflägsna fränder.

Hennes Söner voro nu alla uppväxta till stolta Vapensvenner, som med ljusa, längtande blickar sågo in i verlden, sina framtida bragder till mötes; och Döttrarna sköna blommor, som gladde sig åt känslans vårluft, der deras tankar svingade sig som lätta sångfoglar för att söka sig en make.

Vid de unga flickornas anblick mulnade Cunigundas ögon, ty hon upptäckte nu först, att vårens rosor hade förbleknat på *hennes* kinder. Liljorna blomstrade ännu; men tiden, som, lik en tålig gäldenär, länge hade uteblifvit, kom att på en gång uttaga sina fordringar. För första gången sänkte hon en blick i sitt inre, der det förflutnas färglösa bilder ej återkallade något huldt minne. Hon såg med vaknad smärta, att hon ej, som Gertrud, skulle upplefva en ny vår i sina blomstrande barn.

För att qväfva dessa sorgsna föreställningar, lät Cunigunda anställa Tornerspel, och inbjöd nejdens unga Riddare till sin borg för att roa sina gäster. Men ingen täflade mera om Cunigundas pris: endast i hennes systerdöttrars blickar glänste, för de täflande, hoppet om segrens belöning.

Från denna tid öppnade sig förtviflans afgrund i Cunigundas hjerta. Samvetsqvalen tärde hennes helsa och föråldrade hennes anlete. Hon kunde ej nu mera, såsom förr, uppfylla dessa mellanstunder, då mannen, ryckt från sina pligter, söker nöjets hvila i sin makas sällskap: hon blef snart blott en drömmande skugga, förtrogen endast med sitt tärande qval.

Harpans klang hade tystnat i borgsalen, ty de kringvandrande Troubadourerne sågo ej mera skönhetens vinkande solblick i Cunigundas ögon, som fordom med magisk glans framkallade sångens tjusning från deras läppar: jagthornen gåfvo ej mera sina glada genljud i de kringgränsande skogarne; ty de unga Riddarne voro försvunna, och Valdineaus egen värma för dessa nöjen hade afsvalnat med styrkans ålder. Då sade han första gången, suckande, till den tysta, med sin inre smärta kämpande Borgfrun:

”Hvarföre har Gud nekat oss barn? Hvarföre får jag icke lemna ett välfrejdadt namn i arf åt en föryngrad ätt? Sjelf är jag snart ett fallet träd, som ej lemnar minsta spår, huru stolt det höjde sig mot himmelen, att dricka ljusets evigt ungdomliga vågor!”

Länge hade dessa ord, likt dödsklockans ljud, isat Cunigundas hjerta; men då Valdineau oftare förnyade denna klagan, ja, nästan gjorde den till deras enda samtalsämne, blef hon slutligen en gång, vid utbrottet af de brinnande samvetskvalen, ej mera mägtig att bära förställningens vapen. Hon kastade sig, nedtryckt af sitt brott, till Riddarens fötter, och bekände Veronicas djefvulskonst på deras bröllopsdag.

På en gång uppflammade vredens mäktiga låga i Riddarens barm, och hans ögon gnistrade afsky och förbannelse:

”Gå, synderska!” — dånade hans röst till den arma, förgråtna makan, som låg vid hans fötter — ”Gå, lät din

åsyn ej förnya helvetet i mitt bröst. Gå, innan mordstålet blixtrar i min hand; ty denna famn, som med kärlekens rena himmel räcktes dig, denna borg, som mina stamfäder uppbyggde under glansen af sin ära, kunna ej mera upptaga dig, jordens afskum!”

”Förlåtelse!” — suckade Cunigunda ur djupet af sitt qvalda hjerta — ”Förlåtelse!”

Men Riddaren vände sig bort, och hans vredgade stämma genombäfvade hennes inre. ”Förr skall ett grönskande palmträd uppskjuta ur detta kalla marmorgolf, än jag förlåter dig. Du har hört din dom; och jag svär, vid mina stamfäders förintade namn, att hålla denna ed.”

Kall, som döden, nedsönk den bleka, aftärda Cunigunda, och den trogne Frans, borgens äldste tjenare, fick befallning, att bära henne ur Riddarens rum, der han i flera dagar under stum förtviflansfull sorg inneslöt sig.

Flera gånger hördes Cunigundas gråtande suckar vid hans dörr; men det stränga Riddaresinnet hade, efter långvarig slummer, uppvaknat med förnyad styrka, och det första utbrottet deraf tystade, med stolthetens kalla magtspråk, den mildare röst, som ännu talade i hans inre för hans maka. Förgäfves bönföll den gamle Frans om nåd för den älskade Frun, som, likt ett gladt barn, äfven hade gifvit borgens tjenare lof att njuta ett friare lif.

”Nej!” — svarade Riddaren — ”vid förlusten af ditt lif, förbjuder jag dig att bönfalla för Synderskan. — Sadla i morgon min Saladin: jag måste andas en renare luft, ty denna är förpestad, sedan kärlekens låga ej mera renar den. Ut att bryta en lans, tillade han, och låt den välgörande dödsengeln klappa på ditt harnesk!”

Det var en mörk höstqväll, då den förskjutna Borgfrun på sitt ensliga rum fick höra en stämma, hvilken samljöd med hennes inre afgrundssmärta: stormen, som vildt rasade och tycktes sönderbryta alla strängar på naturens harpa, för att roa sig åt missljudets rysliga toner, så öfverensstämmande med den olyckligas känsla. Ursinnig, skyndade hon, genom de mörka slottsgångarna, öfver borggården, i samma ögonblick, som trophéerna kastades från tornen, der de i sekler skådat öfver nejden, erinrande om förfädrens bragder, och reglarne sönderrycktes, som fäste vindbryggan, hvilken dånande nedföll. Väktarne flydde af förskräckelse från sina poster, när den hvita, spöklika gestalten ilade öfver den fällda vindbryggan ut åt fälten. Svarta drogo molnen förbi, som bårtäcken öfver jordens likrum, och vid blixtarnas sken uppflögo hvita ugglor ur skrefvornas natt, när Cunigunda, endast flyende sig sjelf, skyndade fram genom skogen. Träden suckade djupt, som ångrens klagan i hennes tröstlösa barm, och skogsströmmens vågor brusade hemskt, som de förflutna dagarne: ”Vi vända ej åter!” Från himmelen dånade åskan, som den evige hämnarens röst.

Länge hade Cunigunda, i hopp att hinna ett närliggande kloster, påskyndat sin vandring. Oredigt sväfvade det förflutnas bilder, som hotande skuggor, inom hennes själ, tills den ändtligen, utmattad af det ifriga bemödandet, förlorade sin spänning och förslappad sänktes i en tanklös dvala, hvars hemska stillhet öfverensstämde med

den, efter elementernas strid, uttröttade naturen, som omgaf henne. Stormen var tystnad, och den blekröde månen framskimrade mellan de skingrade skyarna, som en ofantlig lampa i midnattens grafchor.

Då först upptäckte den olyckliga, att hon tagit fel om vägen till klostret, och befann sig i en alldeles okänd trakt. En vidsträckt hed, öfvertäckt med flygsand och glest besådd med dvergtallar, på ena sidan begränsad af hafvet, på den andra af till molnen höjda berg, utbredde sig för den häpna vandrerskan. Hastigt tindrade ett ljussken fjerran på den ödsliga slätten, och den utmattade tänkte: der borta sitta, kan hända, fredliga menniskor vid eldstaden, omgifna af glada barn. ”O Gud! äfven jag” — suckade hon och nedsänkte sina

halfsläckta blickar mot jorden — ”Jag måste dock söka en fristad,” — tillade hon sorgsen, och vandrade framåt, med trötta steg, i den djupa sanden.

Ljudlöst flaxade nattfoglarne förbi hennes hufvud, och mellan de förtorkade träden framskymtade bleka gestalter, hvilka tycktes förfölja henne. Längs efter hafsstranden upprepade vågornas entoniga brusning ett echo af ändlös jem- mer. Ljusskimret närmade sig, och oförmodadt stod Cunigunda vid porten af en kyrka, som, lik en öfvergifven ruin, ännu qvarstod, till tecken, att nejden varit bebodd. Genom de höga, med helgonbilder målade fenstren kastade mångfaldiga ljus ett kristallklart skimmer, och från det inre hördes dofva röster, i midnattens tystnad, uppstämma en klagande sång. Då genombäfvade henne en namnlös känsla, och för första gången utropade hon: ”O, att jag kunde bedja!”

I hennes närvarande sinnesstämning, uttröttad till själ och kropp, syntes henne ingen ting öfverraskande vid anblicken af den underbart upplysta kyrkan. Endast skakningen af en ny, okänd röst, som närmade henne, med en helig rysning, till tron på ett evigt lif, genomfor hennes inre, då hon inträdde genom den halföppna dörren. Hon vågade ej upplyfta sina ögon till den himmelske Förbarmaren, då sången tystnade, och ett tre gånger upprepadt ”Ve!” skallade genom det höga hvalfvet, likt ett ljud ur grafven.

Hon ville vända tillbaka; men vid utgången stod en Engel, i glänsande hvita kläder, med ett högtidligt allvar på den strålande pannan och ett blixtrande svärd i sin hand. I bänkarna sutto blekna vålnader med hotande blickar.

”Hvar är jag?” — ropade hon i vild förtviflan. — ”Hvad har jag gjort eder, J hemska väsen? och hvilka ären J?”

Då uppreste sig töckengestalterna, — hvilkas genomskinliga anletsdrag föreföllo henne såsom ett svagt, ofulländadt utkast till hennes egen bild, — och svarade med djupa suckar:

”Vi äro de ofödda själar, som af lifvets Fader voro utsedde, att af dig födas till verlden: du var ämnad att blifva vår moder; men — du blef vår mörderska! Och dessa ännu blekare skuggor, som sitta bakom oss, voro ämnade att blifva våra barn och barnabarn — — — Alla dessa skola nu irra i den eviga natten, mellan himmel och jord; ty denna jordiska uppfostran, som, genom den fria viljans arfsrätt, skulle leda oss till ett evigt lif, är ofulländad, emedan din fåfänga förtrampat fröet till vår jordiska tillvarelse.”

”Nåd, nåd!” — ropade Cunigunda med en röst, som kunnat genomtränga himlarna, och nedsönk, med bedjande blickar och sammanknäppta händer.

”Ve! Ve! Ve!” — svarade de främsta skuggorna, och ett upprepadt echo ljöd, likt en dödssuck, genom templet.

”Nåd, nåd, för den ångerfulla!” — suckade hon åter ur djupet af sitt förkrossade hjerta; men ett trefaldigt Ve! bäfvade genom tempelgångarna, och vålnaderna trängde sig omkring henne med hotande åtbörder och ropade hemskt:

”Gif oss barndomens drömmar och ungdomens tjusning! Värm oss vid ditt hjerta, att vi må ana, hvad kärlek är: vagga oss på dina armar, att dess gudomliga gnista en enda sekund må sprida salighetens lif i våra till hälften vaknade själar! — Gif oss lif, Synderska! I den eviga natten förbanna vi dig!”

Då blickade den bäfvande Cunigunda med ångrens tårar upp till altaret, och vid korset såg hon den hvitklädde Engeln med svärdet, som hastigt i hans hand förbyttes till en fridens palm. Förföljd af de hotande skuggorna, skyndade hon till altarets fot, der hon, lindande sina armar om korset, nedföll, och suckade: ”Nåd, nåd, för Jesu skull!” — Då öfverskyggde henne Engeln med de hvita, glänsande vingarna, och skuggorna svarade:

”Vi förlåta dig för Jesu skull! Till Guds Moder fly vi åter på stjernornas strålar; och deruppe skall du i sekler, till straff för ditt brott, uppfostra oss alla för ett evigt lif.”

————

Om morgonen vaknad ur en djup vanmakt, låg den olyckliga vid altaret i den förfallna kyrkan. Solen kastade sitt strålande sken genom fenstren, och en gammal Eremit kom att förrätta sin morgonbön. Återkallad till känslan af sitt elände, fann hon en tröst, att åt en lefvande varelse förtro sin ungdomsdröm och den förflutna nattens syner. Och, sedan han upptecknat dem bland kyrkans legender, förde han den af hela verlden öfvergifna Cunigunda till ett kloster, der hon vårdades af fromma systrar.

En stilla svagsinthet hade redan kastat sitt dystra täckelse öfver hennes sinnen. Endast den rysliga nattens syner sväfvade i dunkla bilder för hennes själ: det framfarna lifvet var förgätet, och, då man frågade efter hennes namn, svarade hon endast: ”det är utplånadt ur de lefvandes bok.”

För öfrigt var hon tyst och stilla, följde medvetslöst de andäktiga Systrarna till kyrkan, och försummade aldrig deras bönstunder. Saknades hon någon gång i det vanliga samtalsrummet, så återfunno de henne alltid i kyrkan, försänkt i vemod, framför Mariæbilden med barnet. Och, som Nunnorna värderade detta tecken af fromhet, fick den stumma Frun, — som de kallade henne, — stundom hela dagar vara öfverlemnad åt sig sjelf.

————

Flera år hade hon tillbragt i detta kloster, då en dag den gamle Eremiten inträdde. Hon igenkände honom genast: hennes inre blef skakadt af vaknad oro, och den lugna, bildlika varelsen, hvars anlete på en lång tid ej visat något spår af sinnesrörelse, röjde nu liflig känsla af sorg, och med tårar i ögonen frågade hon:

”Har du sett mina barns själar? Vet du, om de ännu ropa: *gif oss lif! gif oss lif!*” —

”Nej!” — svarade Eremiten — ”Guds Moder har åter upptagit dem i sitt sköte.”

Då lugnades hon åter och gick med sakta steg ur rummet, medan de förfärade Nunnorna bådo Eremiten förtälja hennes öden, som han hittills ej velat omnämna. När han hade slutat berättelsen om de rysliga synerna, och alla korsat sig, tänkte man först på Cunigunda. Man sökte henne, som vanligt, vid Mariæbilden i kyrkan; men — hvem målar deras förskräckelse och förundran, då de sågo det lilla Christus-barnet borttaget ur Marias armar! Vid undersökning funno de, att det, genom långvarigt, ifrigt bemödande med en mejsel och en hammare, som den vansinniga vetat förskaffa sig, blifvit skildt från den större bilden; och barnets litenhet gjorde äfven troligt, att hon förmått fly med sin dyrbara skatt; hvilket ytterligare bekräftades genom den utomordentliga sinnesrörelse, hvaruti åsynen af Eremiten försatt henne. Den Gamles pelgrimskappa, hatt och staf voro äfven försvunna. Förgäfves väntade Nunnorna den flyddas återkomst, och hvarje efterspaning blef jemväl lika fruktlös.

————

Efter många års frånvaro satt Riddar Valdineau åter en afton i sina stamfäders borg. Han hade bivistat många heta strider mot Saracenerna under Richard Lejonhjertas fanor. Blodrödt lågade ännu korset på hans barm: men hälsans rosor på hans kinder blomstrade ej mera. På den fordom så ljusa, molnfria pannan hade åldern redan tecknat sina mörka tankstreck, och på det varma ungdomshjertat hade tiden laggt sitt iskalla pansar. Som en hög tempelruin af den skönaste byggnad ännu talar om forntidens underfulla kraft; så talade jemväl ännu Riddarens föråldrade drag om hans ungdomskraft och hvad han varit. Han såg hemskt framför sig på det hvita och svarta marmorgolfvet, som hade han derpå läst den förbannelse, han en gång utsade öfver Cunigunda: ”Förr skall ett palmträd uppväxa ur denna marmor, än jag förlåter dig.”

Och först då den gamle Frans, inkom, sporde han, såsom uppväckt ur en djup dvala: ”har du ännu upptäckt något spår af den olyckliga?”

”Nej!” — svarade Frans, — ”ingen vet, hvart hon flydde den stormiga natten, då riddarvapnen föllo ned från det vestra tornet. Vi hafva, enligt befallning, ej vågat tala derom, stränge Herr Riddare! Men Gud skydde den arma Frun! Inga juveler, inga penningar hade hon medtagit.”

Den gamle Riddaren gick tidigt med sina dystra tankar till sängs, och många minnen af hans ungdoms glada följeslagerska återspeglades, väckta vid de oförändrade omgifningarna i hans fäderneborg. Hans under resor och förströelser domnade känsla af vrede förmildrades till ett svårmodigt medlidande, då den välgörande sömnen tillslöt hans ögonlock.

Ännu sent på qvällen sammanspråkade borgens tjenare om deras fordna glada dagar, och alla öfverensstämde med den åldrige Frans deruti, att all välsignelse liksom bortvikit från Valdineau, sedan den glada Frun försvann. ”Ty” — suckade den Gamle — ”en god och glad Fru är själen inom hus: det är utom henne ett stadnadt urverk, som blott på hennes vink kan sättas i gång och få lif och rörelse. Ännu eger väl det inre sitt fordna skick, ehuru foråldradt af tiden; men ingen vänlig solblick från den sköna Fruns ögon lifvar och ordnar det hela till en glad verksamhet: allt är dödt och stilla, som en förgård till den sista boningen.”

”Också har du blifvit gammal, sedan den tiden” sade en annan, — ”och derföre synes dig lifvet så glädjelöst.”

Imellertid hade en åldrig pelgrim inkommit i deras rum: han helsade vänligt, satte sig, med ett barn i sitt sköte, vid eldstaden, och började, med en sorglig, dock behaglig röst, sjunga:

”Marmor-åder, stel och kall, Tina opp vid tårars svall! -- Värm dig vid mitt hjerta, Vakna opp, till smärta, Vyssad på min arm! Känn, hur’ lifvet glöder Och på jorden blöder Inom sorgens barm! Må en själ dig himlen gifva, Som Guds tanka underbar, Och din blick för ljuset lifva, Som en stjernas blick så klar! Marmor-åder, stel och kall, Tina opp vid tårars svall!”

Nu nalkades den gamle Frans och sporde: ”Det måste visst vara ditt barnbarn, stackars Pelgrim?”

”Nej!” svarade denne — ”en gång, när dessa ögon öppna sig och småle åt mig, då först skall mitt hjerta klappa, som en ny pulsåder i skapelsen.”

”Han är vansinnig,” — hviskade alla, flyende ur rummet; — ”se, huru hemskt han stirrar omkring sig, som en vålnad, uppstigen ur grafven.” — Endast den gamle Frans stadnade qvar och såg, med rysning och medlidande, huru pelgrimen uppvicklade sin kappa och framtog en skön marmorbild.

”Se!” — sade den vansinniga Cunigunda, (ty det var ingen annan än hon) — ”jag har tagit detta leende barn ur Guds Moders sköte, der alla själar få lif, innan de nedstiga till jorden; och endast, när jag uppvärmer denna bild vid mitt hjerta, blir det så lugnt, så lugnt derinne, och det är, som en mild vårflägt sväfvade från den barnsligt sköna munnen. Se, huru ögonen kasta strålar på den fulla drufklasen, det bär i sin hand; — och ändå svaller ingen blod i de kalla marmorådrorna,” suckade hon.

”Ditt eget blod tyckes snart vara förstelnadt,” — sade Frans. — ”Hvila dig här på denna bädd, och i fall Riddar Valdineau ringer i natt, så blif icke rädd; ty det händer, att han ej alltid kan sofva!”

”Riddar Valdineau!” upprepade Cunigunda flera gånger för sig sjelf, sedan Frans gått till hvila i rummet bredvid; och den ena tankan efter den andra började ljusna i det förmörkade sinnet, tills ändtligen en ledtråd utvecklade sig, som förde, ehuru oredigt, till ett medvetande af det förflutna. Ännu brann lampan på bordet:

stirrande såg hon sig omkring, och allt var så bekant, att hon hastigt uppspratt från sin bädd och kom till klar besinning af det framfarna. Mekaniskt tog hon lampan i handen och smög sig med varsamma steg in i Valdineau's rum. Han slumrade lugnt; hon lyste honom i ansigtet och nedsönk på knä vid hans bädd, under det hennes darrande läppar suckade: "Förlåtelse!"

Det tycktes, som en salig dröm omsväfvade hans själ med ljusa vingar, då han ännu sofvande utropade: "Se! hvilken härlig palm med gröna, glänsande blad uppskjuter, ur marmorgolfvet, öfver oss! — Cunigunda, jag har förlåtit dig." — Då sönk Cunigunda i hans öppnade armar, och i samma ögonblick upphörde hennes hjerta att klappa.

Omslingad af den kalla armen, vaknade Riddaren, och se! på de förut förvridna anletsdragen hade själen, vid uppvaknandet till evig sansning, tryckt sitt himmelska insegel, och ett återsken af ungdomens lugna, leende skönhet hvila- de deröfver. Valdineau igenkände åter sin fordna älskade Maka, och öfvergöt det saliga anletet med förlåtande tårar.

Han lät uppbygga ett öppet grafchor mot södern, invid sina stamfäders graf, och planterade derinom en skön palm, som sträckte sina glänsande blad öfver grafven. En af Gertruds söner blef arfvinge af hans namn och hans borg, då han sjelf gick till hvila under den grönskande palmen vid Cunigundas sida.

Noter
1)

Man erinre sig sagan.

2)

Vid vårens början plägar Greklands ungdom på fria fältet församlas, drickande och sjungande, dansa kring itända halmkärfvar. Detta kalla de att bränna Kronions skägg. *(Se Historisk och Geografisk Tafla öfver Grekland.)*

3)

Erynnerne, aflade i Gaias eller jordens sköt af de blodsdroppar, som nedföllo från den, af Kronos, hans son, sårade Uranos eller Himmelen.

4)

För de fleste bland mina läsare torde det ej vara obekant, att våren i Grekland gifver sig tillkänna genom detta Natur-fenomen.

5)

På Palm-Söndagen bära alla Greker kransar, till minnen af Jesu intåg i Jerusalem.

6)

Lugnet kallades den boning, der Skaldinnan vistades de sednare åren af sin lefnad.

7)

Qvinligt Tankspel — hennes första Poetiska Samling.

8)

Kyrkoherden *Fabricius*, sjelf utmärkt som författare. Hans Skrifter samlades och utgåfvos under titel: *Amaranther*, af hans efterlefvande Enka.

9)

Se *Svenska Mercurius*, 1763, sid. 602, 603.

10)

Sju månader efter deras giftermål, hvilket af Fru *Nordenflychts* slägt i fyra år blifvit uppskjutet.

11)

Den sörjande Turturdufvan — en samling af Poemer, som utkom efter hennes Mans död. Efter denna tid skall hennes rum varit svartklädt, endast pryddt af sorgliga taflor, några foglar och en clav- cymbal, vid hvilket instrument hon komponerat musik till sina Elegier och Herdeqväden.

12)

J. Fischerström, känd som vetenskapsman.

13)

”Då Adil första gång sitt hjerta täckte opp, Då från hans läppar först det ordet kärlek lopp, Förtjusad, häpen, stum, jag såg mitt öde vackla, Som räckte mig på nytt det släckta nöjets fackla.”

Fru Nordenflychts Utvalda Arbeten, sid. 343.

14)

Sjö Herregård, der *Fischerström* var Intendent, ligger midt emot *Lugnet* på andra sidan af sjön, men upptäckes icke förr, än man från Fru *Nordenflychts* fordna boning — hvaraf nu knappt något spår finnes öfrigt — följer den dystra, graflika dalen ner till en täck äng, der utsigten öppnar sig.

15)

Ännu visas den eken, i hvars skugga Fru *Nordenflycht* ofta skall hafva hvilat och med längtande blickar sett öfver sjön till sin älskares boning.

16)

”De ögon, som af ömhet brunnit, Som ha’ mitt lif, min död i sig, Ha’ nu af sorg och saknad runnit, För hvem? ack, för en ann’ än mig.”

(*Utvalda Arbeten, sid.* 147.)

17)

Till inskription öfver sin dörr hade Skaldinnan följande strof:

”Så klandra ej min smak, att jag från men’skor flyr: Jag söker sinnets lugn, hvar det kan lättast vinnas; Det enda, som mig än uti min saknad bryr, Är, att jag men’skor mins, och att mig men’skor

minnas.

18)

Då *Fischerström* öfvergaf henne för en annan, kastade hon sig i sjön. Hon räddades väl, men dog tre dagar derefter, den 28 Juni 1763. —

19)

Camilla, Sorgeqväde af Fru *Nordenflycht*.

20)

Tacitus, *Plutarchus* m. fl. äro citerade i Skaldestycket *Fruntimrets försvar emot Rousseau*, och vittna om en stor beläsenhet samt kännedom både af de gamla och moderna språken.

21)

Detta stycke är ett försök att åter tillegna fosterjorden och inskrifva i dess inbyggares hjertan en händelse, som för lång tid tillbaka tilldragit sig vid Fahlu grufva, och som sedan, af *Hülphers* och *Cronstedt* berättad, af *Schubert* i hela dess naturfilosofiska betydelse blifvit så skönt framställd. Se *Betraktelser öfver Naturvetenskapens minst utredda Problemer*. Stockholm, 1819, sid. 209.